

Identifikace absorpční kapacity Zlínského kraje za rok 2016 a návrh doporučení na její podporu

Bc. Diana Černochová

Diplomová práce
2017

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Diana Černochová**
Osobní číslo: **M15536**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Identifikace absorpční kapacity Zlínského kraje za rok 2016
a návrh doporučení na její podporu**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte rešerši odborných zdrojů k řešené problematice.

II. Praktická část

- Analyzujte současnou socioekonomickou situaci ve Zlínském kraji.
- Zpracujte analýzu podpořených projektů a jejich přínosů pro rozvoj Zlínského kraje.
- Navrhněte opatření ke zvýšení absorpční kapacity ve Zlínském kraji.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

BACHTLER, John, Carlos MENDEZ and Fiona G. WISHLADE. EU cohesion policy and European integration: the dynamics of EU budget and regional policy reform. 1st ed. Farnham, Surrey: Ashgate, 2013, 322 s. ISBN 978-0-7546-7421-4.
BAUN, Michael J. and Dan MAREK. Cohesion policy in the European Union. 1st ed. London: Palgrave, 2014, 256 s. ISBN 978-0-230-30313-3.
FELIXOVÁ, Kateřina. Podpora podnikání v regionech se soustředěnou podporou státu. 1. vyd. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2012, 175 s. ISBN 978-80-7414-528-5.
MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie. 2. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister & Principal, 2009, 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.
WOKOUN, René. Strukturální fondy a obce I. 1. vyd. Praha: ASPI, 2006, 146 s. ISBN 80-7357-138-2.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Pavel Grebeníček, Ph.D.
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: 15. prosince 2016
Termín odevzdání diplomové práce: 18. dubna 2017

Ve Zlíně dne 15. prosince 2016

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s tím, že vyrovnaní případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 10.4.2017

Jméno a příjmení: Diana Černáková

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Cílem této práce je vytvořit katalog potencionálních projektů realizovaných do konce programového období, tedy do roku 2020, financovaných z Evropských strukturálních a investičních fondů, ale také z národních dotačních titulů. V teoretické části je zpracována regionální politika Evropské unie, dále je zmapován vývoj a zabezpečení regionální politiky na území České republiky včetně postavení Zlínského kraje v této problematice. Praktická část analyzuje zvolené území, následně je představen vzorek již zrealizovaných projektů a zhodnocen jejich přínos pro rozvoj kraje. Následuje vyhodnocení dotazníkového šetření mezi občany Zlínského kraje. V návrhové části je představen katalog potencionálních projektů, které lze na území Zlínského kraje zrealizovat, za účelem podpory absorpční kapacity.

Klíčová slova: absorpční kapacita, projekt, kohezní politika, operační program, region,

ABSTRACT

The goal of this thesis is to create a catalog of potential projects implemented by the end of the program period, so until 2020, financed by the European structural and investment funds, but also from national subsidies. In theoretical part is described the regional policy of the European Union, it is also mapped the development and security of regional policy in the Czech Republic, including the status of the Zlin Region in this issue. The practical part analyses the selected area, then is introduced the sample of already implemented projects and also is valuated their contribution to the development of the region. Next part are the results of a survey among the citizens of Zlin region. In the suggestion part is introduced catalog of potential projects that could be realized on the territory of the Region, in order to promote the absorption capacity.

Keywords: Absorption Capacity, Project, Cohesion Policy, Operational Program, Region

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu mé diplomové práce panu Ing. Pavlu Grebeníčkoví, Ph.D., za cenné rady a čas, který mi věnoval. Dále bych ráda poděkovala zaměstnancům odboru strategického rozvoje kraje za užitečné informace, praktické rady a poskytnuté podklady.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 ZÁKLADNÍ POJMY Z OBLASTI REGIONÁLNÍHO ROZVOJE	12
1.1 REGION	12
1.2 REGIONÁLNÍ POLITIKA	12
1.3 REGIONÁLNÍ ROZVOJ	13
1.4 REGIONÁLNÍ DISPARITY	13
1.5 KOHEZNÍ POLITIKA	14
1.6 ABSORPČNÍ KAPACITA	15
1.7 ÚZEMNÍ DIMENZE	15
1.8 TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ	15
1.9 KONKURENCESCHOPNOST	16
2 REGIONÁLNÍ A STRUKTURÁLNÍ POLITIKA EVROPSKÉ UNIE	17
2.1 HISTORIE A VÝVOJ REGIONÁLNÍ POLITIKY EU	17
2.2 ZÁKLADNÍ PRINCIPY REGIONÁLNÍ POLITIKY EU	18
2.3 NÁSTROJE REGIONÁLNÍ POLITIKY	18
2.3.1 Základní členění	19
2.3.2 Alternativní členění	20
2.4 CÍLE KOHEZNÍ POLITIKY EU V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2014 – 2020 A ZDROJE FINANCOVÁNÍ	21
2.4.1 Evropské strukturální a investiční fondy	22
2.4.2 Ostatní fondy	23
3 REGIONÁLNÍ POLITIKA V ČESKÉ REPUBLICCE	24
3.1 VÝVOJ REGIONÁLNÍ POLITIKY V ČESKÉ REPUBLICCE	24
3.2 LEGISLATIVNÍ RÁMEC REGIONÁLNÍ POLITIKY	25
3.2.1 Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje	25
3.2.2 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích	26
3.2.3 Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích	26
3.2.4 Ostatní legislativa	26
3.3 INSTITUCIONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ REGIONÁLNÍ POLITIKY	27
3.3.1 Ministerstvo pro místní rozvoj	27
3.3.2 Ostatní ministerstva	27
3.3.3 Centrum pro regionální rozvoj ČR	28
3.3.4 Asociace krajů ČR	28
3.3.5 Svaz měst a obcí České republiky	29
3.3.6 Rozvojové agentury	29
3.3.7 Český statistický úřad	30
3.3.8 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	30
3.4 KONCEPČNÍ A STRATEGICKÉ DOKUMENTY V OBLASTI REGIONÁLNÍ POLITIKY	30
3.4.1 Dohoda o partnerství	30
3.4.2 Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020	31

3.4.3	Politika územního rozvoje České republiky	33
3.4.4	Strategie rozvoje územního obvodu kraje	33
3.5	PROGRAMY PRO PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2014 – 2020	33
3.5.1	Národní operační programy	33
3.5.2	Programy přeshraniční spolupráce	36
3.5.3	Programy nadnárodní a meziregionální spolupráce	37
II	PRAKTICKÁ ČÁST	39
4	ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA ZLÍNSKÉHO KRAJE	40
4.1	GEOGRAFICKÁ POLOHA A VYMEZENÍ ÚZEMÍ	40
4.2	VÝVOJ A HISTORIE	41
4.3	DEMOGRAFICKÁ STRUKTURA	42
4.4	TRH PRÁCE A NEZAMĚSTNANOST	45
4.5	HOSPODAŘENÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE	47
4.6	PODPORA ABSORPČNÍ KAPACITY VE ZLÍNSKÉM KRAJI	49
4.6.1	Činnost Regionální stálé konference Zlínského kraje	50
4.6.2	Činnost pracovních skupin Regionální stálé konference	52
4.6.3	Šíření dobré praxe	53
4.6.4	Plán rozvoje fungování Regionální stálé konference	54
5	IDENTIFIKACE ABSORPČNÍ KAPACITY VE ZLÍNSKÉM KRAJI	55
5.1	MEZIKRAJSKÉ SROVNÁNÍ	55
5.2	SROVNÁNÍ SPRÁVNÍCH OBVODŮ ORP	58
5.3	PODPOŘENÉ PROJEKTY VE ZLÍNSKÉM KRAJI ZA ROK 2016	61
6	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI	70
7	KATALOG POTENCIONÁLNÍCH PROJEKTŮ VE ZLÍNSKÉM KRAJI	74
7.1	WORKOUTOVÉ HŘIŠTĚ V HOLEŠOVĚ	74
7.2	DŮM KULTURY A SPORTU V POLIČNÉ	76
7.3	LETNÍ KINO V BYSTRICI POD HOSTÝNEM	77
7.4	DŮM NA PŮL CESTY V UHERSKÉM HRADIŠTI	79
7.5	REKONSTRUKCE ODBORNÉ UČEBNY PRO ZDRAVOTNICKÉ ASISTENTY PŘI SŠPHZ V UHERSKÉM HRADIŠTI	80
7.6	SOCIÁLNÍ PODNIKÁNÍ – PEKÁRNA KORYTNÁ, S. R. O.	82
	ZÁVĚR	84
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	86
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	92
	SEZNAM TABULEK	93
	SEZNAM GRAFŮ	94
	SEZNAM OBRÁZKŮ	95
	SEZNAM PŘÍLOH	96

ÚVOD

Tématem diplomové práce je Identifikace absorpční kapacity Zlínského kraje za rok 2016 a návrh doporučení na její podporu. Jedná se o problematiku mně blízkou, jelikož jsem v rámci projektu pro Nadané studenty absolvovala stáž na Krajském úřadě Zlínského kraje, konkrétně na odboru strategického rozvoje kraje. V rámci této stáže mi byla přiblížena problematika absorpční kapacity ve Zlínském kraji a získala jsem zde řadu užitečných podkladů a informací pro mou diplomovou práci.

Absorpční kapacita území je důležitou oblastí, kterou se musí vedení území zabývat, aby docházelo k jejímu plošnému a kvalitnímu rozvoji. Důležitým nástrojem v této oblasti jsou Evropské strukturální a investiční fondy a národní dotační tituly, proto je potřeba umět je dobře využívat a podporovat veškeré aktéry v území k předkládání smysluplných a kvalitních projektů, tak aby docházelo k dlouhodobému rozvoji daného území.

V rámci teoretické části je věnován prostor vysvětlení základních pojmů, které se v problematice absorpční kapacity často vyskytují. Následně je představena regionální a strukturální politika Evropské unie včetně jejich nástrojů, zdrojů financování a cílů, které zavazují také Českou republiku při podpoře regionální politiky, což je navazující kapitola.

Praktická část se na úvod zabývá základní analýzou Zlínského kraje, kde je poukázáno na současné trendy i stav v různých socioekonomických oblastech. Závěrečná podkapitola je věnována absorpční kapacitě ve Zlínském kraji. Je zde přiblížena Regionální stálá konference Zlínského kraje, včetně jejich pracovních skupin a také plán jejího rozvoje do budoucna. Následuje samotná identifikace absorpční kapacity ve Zlínském kraji, kde je představen vzorek projektů, tak aby byli zastoupeni různí žadatelé, místa realizace projektů, různá finanční náročnost, je proveden detailní rozbor jednotlivých projektů a na závěr je zhodnocen přínos každého projektu pro Zlínský kraj. Jednou z klíčových částí této diplomové práce je dotazníkové šetření provedené mezi občany Zlínského kraje a rozšířené také mezi zastupitele jednotlivých měst a obcí. Zjištěné výsledky spolu s analýzou současného stavu tvořily základ pro návrhovou část.

Návrhová část představuje katalog potencionálních projektů, které lze na území Zlínského kraje zrealizovat, tak aby byl podpořen regionální rozvoj a zároveň byly respektovány přání a potřeby občanů. Při navrhování konkrétních projektů je opět dodržena různorodost projektů. Projekty se liší zejména svým obsahem a zaměřením, ale také finanční náročností, místem realizace či typem potencionálního žadatele.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem této diplomové práce je identifikovat absorpční kapacitu na území Zlínského kraje za rok 2016, zjistit potřeby a přání občanů a na jejich základě navrhnout doporučení na podporu absorpční kapacity v daném území.

Při dosahování cíle je v teoretické části využita rešerše odborné literatury, která poskytuje celostní a všeobecný pohled na řešenou problematiku. Praktická část je zaměřená na území Zlínského kraje a jeho individuální stav a potřeby. Pro zhodnocení současné situace Zlínského kraje je využita socioekonomická analýza území, která upozorňuje na současné trendy a vývoj v řádu několika let. V rámci identifikace absorpční kapacity je proveden detailní rozbor vzorku různorodých, již zrealizovaných projektů a následně je zhodnocen jejich přínos pro rozvoj kraje.

Při řešení této problematiky jsou klíčové názory a potřeby občanů, včetně zástupců obcí. Ke zjištění aktuálních potřeb občanů byla provedena kvantitativní metoda – dotazníkové šetření, které svou povahou nejlépe vypovídá o tom, jaká opatření je potřeba přijmout k naplnění potřeb a přání občanů. Výhodou této metody je pro respondenty dostatek času na vyplnění, nicméně je zde také nízká návratnost. V rámci dotazníkového šetření byla oslovena řada občanů Zlínského kraje, včetně zástupců jednotlivých obcí prostřednictvím internetových stránek, ale také bylo provedeno osobní terénní šetření. Dotazníkového šetření se ve výsledku zúčastnilo celkem 125 respondentů v různých věkových kategoriích.

Veškeré metody vedly k dosažení hlavního cíle, kterým je návrh doporučení pro podporu absorpční kapacity ve Zlínském kraji v podobě katalogu potencionálních projektů.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ POJMY Z OBLASTI REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

Tato kapitola vysvětluje jednotlivé základní pojmy, které je potřeba znát k pochopení koncepce regionálního rozvoje. Představeny jsou rozmanité definice z řad českých i zahraničních publikací, včetně internetových zdrojů.

1.1 Region

Region je nejčastěji definován jako území, které má více nebo naopak méně přesně vymezené hranice a zároveň se takové území považuje jako nižší správní jednotka, než je úroveň národního státu. Každý region má svou identitu, která je tvořena specifickými rysy, například hory, lesy, pobřeží, druh podnebí, etnický původ, společný jazyk či historie. Hranice mezi regiony jsou mlhavé, a tak není možné přesně odlišit jeden region od druhého. V případě administrativních regionů je naopak nutné tyto hranice stanovit přesně (Žíték a Klímová, 2008, s. 7).

Jáč a kolektiv (2010, s. 14 – 17) poukazují na různá hlediska, se kterými může být pojem region spojován. Mezi ty nejzákladnější patří například geografické, funkční, účelové hledisko, dále se regiony mohou rozlišovat podle ekonomické výkonnosti, na základě konzistentnosti uskutečňovaných aktivit, podle zákona České republiky nebo z pohledu regionální politiky Evropské unie.

Dle Macháčka, Totha a Wokouna (2011, s. 40) jsou regiony objekty, na nichž lze definovat ekonomické systémy a subsystémy a vytváří tak výchozí kategorii regionální politiky. Teorie regionální ekonomiky určují, že se každý region vyznačuje svými vnitřními a vnějšími hospodářskými vztahy, jejich ekonomická základna se vyvíjí a mají explicitně ekonomické funkce v rámci širších, nadregionálních hospodářských celků.

1.2 Regionální politika

Definice pojmu regionální politika je velmi různorodá, na toto téma existuje řada studií a publikací, ale odborníci se stále neshodli na jednotném výkladu. Wokoun, Mates a Kadeřábková (2011, s. 101 – 102) definují regionální politiku podle výkladového slovníku jako součást státní politiky, která ovlivňuje rozmístění hlavních ekonomických zdrojů a aktivit na daném území. Učební texty popisují regionální politiku spíše jako soubor nástrojů, které se využívají ke zmírnění nebo k úplnému odstranění rozdílů v ekonomickém rozvoji.

Historicky je vznik regionální politiky a regionalistiky zařazen do Velké Británie do období 30. let minulého století. Britská ekonomika měla v té době potíže s úpadkem průmyslových regionů a začaly tak vznikat značné socioekonomické rozdíly mezi jednotlivými regiony. V dalších evropských státech, zejména ve Francii a Itálii, se regionální politika rozvinula až po druhé světové válce jako reakce na válkou zničená území. Postupem času se vliv regionální politiky rozšířil i na další území. Hlavními motivy a impulsy ke vzniku regionální politiky jsou faktory ekonomické, kvůli plnému využití výrobních faktorů, dále faktory ekologické, jelikož je potřeba intenzivně chránit životní prostředí, faktory sociální, které vychází z úvah o obecném blahu a posledním faktorem je faktor politický v podobě volebních výsledků (Felixová, 2012, s. 17 – 19).

1.3 Regionální rozvoj

Regionální rozvoj lze považovat za aplikaci nauk, zejména ekonomie, geografie, sociologie, které řeší prostorové jevy, procesy, vztahy a rozhodování, které jsou ovlivňovány přírodně-geografickými, ekonomickými a sociálními podmínkami na daném území. Primárně jsou hledány příčiny zákonitostí prostorového rozmístování ekonomických aktivit, nerovnoměrného osídlování prostoru a na to navazující hledání nástrojů pro ovlivnění těchto procesů. Existuje řada teorií, které spadají pod jednotlivé přístupy. Tyto obecné metodologické přístupy se člení na klasický, neoklasický, keynesiánský, neoliberalní a institucionální přístup (Wokoun a Mates, 2006, s. 121 – 122).

Koutský a Raška (2012, s. 7 – 8) považují regionální rozvoj za aplikovanou disciplínu, která využívá poznatkový aparát velkých, tradičních věd, které se zabývají prostorovými vztahy a strukturami, například geografie a demografie. Výzkum a komunita, která cílí na regionální rozvoj, se neustále rozrůstá a tím také kvalitativně přibližuje standardům v nejvyspělejších státech světa.

1.4 Regionální disparity

Regionální disparity jsou přirozeným jevem a mohou být buď pozitivní, neutrální nebo negativní vzhledem k rozvoji regionů. Disparita znamená nerovnost, různost, rozdílnost. Disparitou se tedy rozumí strukturovaný jev, který tvoří systém prvků, vazeb a vztahů, které ovlivňují rozvoj určité oblasti v daném regionu (Jáč a kolektiv, 2010, s. 13 – 14).

Mezi hlavní příčiny regionálních disparit v České republice patří například výrazný pokles výroby a zaměstnanosti v těžkém průmyslu, snižování počtu pracovníků v zemědělství,

výrazný rozvoj terciárního sektoru, nestejněměrný rozvoj soukromého podnikání v rámci ČR, nízká meziregionální mobilita pracovních sil, přetrvávající neuspokojivý stav životního prostředí (Žítek a Klímová, 2008, s. 13 – 15).

Felixová (2012, s. 24 – 25) se ve své publikaci zaměřuje na identifikaci, vyhodnocování a měření regionálních disparit, čímž dojde ke stanovení velikosti a charakteru regionální disparity. Celá soustava vyhodnocování a měření je rozčleněna do několika různých oblastí. Základní oblastí je oblast přírodní, jelikož je potřeba vyhodnotit například klimatické podmínky či výskyt nerostných surovin. Další oblast je oblast ekonomická, ta se zaměřuje na hodnocení kvality a kvantity regionálních výstupů v podobě HDP, míry nezaměstnanosti nebo produktivity práce. Sociální oblast představuje životní úroveň obyvatel, hustotu obyvatelstva, jeho příjmy, zdraví, migraci, úmrtnost a tak dále. Enviromentální oblast hodnotí kvalitu životního prostředí, kvalitu fauny, flóry, ovzduší a nakládání s odpady. Existuje ale také řada individuálních měřítek, například kulturní dědictví, kvalita vzdělání, dopravní a technická infrastruktura. Vše vychází z individuálních potřeb a charakteristik sledovaného regionu.

1.5 Kohezní politika

Kohezní politika Evropské unie se označuje také jako politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti Evropské unie. Jejím cílem je snižování disparit v rámci rozvoje různých regionů, dále snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů a zároveň posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti za účelem harmonického vývoje Evropské unie (Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2016).

Co se týče definování a zařazení kohezní politiky, jedná se o jednu z nejtěžších evropských politik. Tento pojem může mít různé vysvětlení v jednotlivých zemích a komunitách. Kohezní politika může interpretována jako mikroekonomická iniciativa nebo makroekonomická funkce. Kohezní politika je základním evropským instrumentem, který slouží k podpoře regionální ekonomiky a sociálnímu rozvoji, zejména v nejchudších zemích a regionech Evropské unie (Bachtler, Mendez a Wishlade, 2013, s. 2 – 11).

V programové období 2014 – 2020 cílí výdaje kohezní politiky na řadu tematických priorit v souvislosti se Strategií Evropa 2020, jako například podpora vývoje, technologický rozvoj a inovace, podpora přesunu na nízkouhlíkovou ekonomiku, propagace adaptace klimatických změn, investice do vzdělávání, odborného školení dovedností a celoživotní vzdělá-

vání. Dále má kohezní politika za cíl bojovat proti vysoké nezaměstnanosti v zemích postižených dluhovou krizí, jako jsou Řecko, Španělsko a Portugalsko (Baun a Marek, 2014, s. 4).

1.6 Absorpční kapacita

Absorpční kapacita představuje míru schopnosti státu využívat prostředky poskytované z fondů Evropské unie. Tento problém má řadu aspektů, především se jedná o administrativní kapacitu, což znamená schopnost řídit programy hrazené z fondů Evropské unie v souladu s příslušnými pravidly a předpisy Evropské unie, dalším aspektem je spolufinancování, kdy je potřeba spolufinancovat projekty z domácích veřejných zdrojů a třetím aspektem je zásobník projektů – umět připravit s dostatečným předstihem kvalitní projekty, které budou čekat na financování (Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2016).

1.7 Územní dimenze

Dohoda o partnerství definuje a vysvětluje územní dimenzi jako možnost soustředit finanční prostředky z programů Evropských strukturálních a investičních fondů ve vybraných typech území, tak aby docházelo k podpoře konkurenceschopnosti ČR a také aby byly zohledněny potřeby na snižování územních disparit. Jedině tak bude dodržen rozvojový potenciál ČR a zároveň tak budou řešeny vnitřní diferenciací území a ekonomické, sociální a environmentální problémy. Územní dimenzi lze naplňovat dvěma způsoby. Jednak individuálními projekty prostřednictvím výzev, které budou zacílené na konkrétní druhy území nebo prostřednictvím integrovaných projektů v rámci realizace integrovaných nástrojů (Národní dokument k územní dimenzi, © 2015).

1.8 Trvale udržitelný rozvoj

Trvale udržitelný rozvoj je způsob rozvoje lidské společnosti, který uvádí v soulad hospodářský a společenský rozvoj s plnohodnotným zachováním životního prostředí. Hlavní cíle trvale udržitelného rozvoje je zachování životního prostředí mladším generacím v co nejméně pozmeněné podobě. Jedná se o zlepšování životní úrovně a blahobytu obyvatelstva v rámci kapacit ekosystémů při zachování přírodních hodnot a biologické rozmanitosti pro současné a následující generace. Klíčovou dimenzí kvality života a trvale udržitelného rozvoje je například bezpečnost, která je ve vyspělém světě často brána za samozřejmost. Dal-

ším rizikem je zvětšování disparit mezi světovými regiony, nové choroby, mění se klima planety a podobně (Dušek a Pána, 2010, s. 30 – 35).

1.9 Konkurenceschopnost

Konkurenceschopnost je funkcí:

- konkurenceschopné ekonomiky – konkurenceschopné podnikatelské prostředí, moderní struktura ekonomiky, např. aplikační inovační střediska, progresivní průmyslová odvětví, moderní přístupy v rámci výzkumu a vývoje a schopnost je využít v podnikatelském sektoru;
- otevřené a flexibilní společnosti – společnost, která aktivně využívá příležitostí, které existují na globální a evropské úrovni, společnost se zvyšujícím se vzdělanostním potenciálem, která aktivně řeší své vnitřní problémy z oblasti migrace, stárnutí, sociálního vyloučení;
- kvalitního fyzického prostředí – dostupnost území, výskyt dopravních a komunikačních spojení a napojení, rozvoj životního prostředí, využívání krajinného potenciálu;
- vyváženého rozvoje území a jejich regionů – rozvoj území, snižování vzniklých disparit, posilování měst jako centrum růstu a rozvoje, udržitelný rozvoj venkovských oblastí (Koutský a Raška, 2012, s. 31 – 32).

Regionální konkurenceschopnost hraje výraznou roli při rozvoji regionů. Regiony, města i obce spolu soutěží při tvorbě, získávání, udržení a podporování ekonomických subjektů. Tyto subjekty totiž vytvářejí či udržují pracovní místa, nové příležitosti a zároveň významně ovlivňují prosperitu, blahobyt a životní úroveň regionů a obcí. Nejčastější faktory regionální konkurenceschopnosti v českých strategických a koncepčních dokumentech jsou například vzdělaný a kvalifikovaný lidský kapitál, opatření proti kriminalitě, rozvoj podniků, inovace, udržení a rozvoj dědictví, dlouhodobá kooperace mezi firmami, efektivní veřejná správa, rozvoj dopravní a technické infrastruktury, kontakty a know-how a řada dalších faktorů (Wokoun, 2012, s. 12 – 13).

2 REGIONÁLNÍ A STRUKTURÁLNÍ POLITIKA EVROPSKÉ UNIE

Tato kapitola nejprve seznamuje s historií a vývojem regionální politiky EU. Následují základní principy, kterých se drží regionální a strukturální politiky při využívání prostředků z fondů EU. Popsány jsou také nástroje k dosahování regionální politiky, nové cíle na programové období 2014 – 2020 a zdroje financování těchto cílů.

2.1 Historie a vývoj regionální politiky EU

V době vzniku Evropského hospodářského společenství se předpokládalo, že hospodářský růst vyřeší regionální problémy a zároveň integrací trhu dojde k zostření konkurence. To bude směřovat k problémům v regionech s vysokou koncentrací starých průmyslových odvětví, které budou potřebovat zvláštní pomoc (Stejskal a Kovárník, 2009, s. 36).

Vývoj regionální politiky byl zahájen již před samotným založením Evropského společenství. Vývoj regionální a strukturální politiky je rozčleněn do následujících základních období.

Období 1951 až 1973 je charakteristické velkou důvěrou ve volný trh. V roce 1951 byla podepsána tzv. Pařížská smlouva, která v následující rok vstoupila v platnost. Tato smlouva zakládala Evropské společenství uhlí a oceli. Toto společenství tvořeno šesti státy (Belgie, Itálie, Francie, Lucembursko, Německo, Nizozemí) bylo základem evropské integrace. Římské smlouvy z roku 1957 zakládaly Evropské hospodářské společenství a Evropské společenství pro atomovou energii. Tyto tři organizace byly následně v roce 1967 sloučeny a zavedl se pojem Evropské společenství (Žítek a Klímová, 2008, s. 46).

V letech 1974 až 1986 byla regionální politika ovlivněna rozšířením Evropského společenství. V roce 1975 byl založen Evropský fond pro regionální rozvoj, který byl určen k podpoře ekonomicky a sociálně slabých regionů (König a Lacina, 2004, s. 155 – 156).

Období 1987 až 1999 obsahuje řadu změn. Nejprve v roce 1987 vstoupil v platnost Jednotný evropský akt, který měl za úkol vytvoření jednotného vnitřního trhu. V roce 1992 zavádí Maastrichtská smlouva pojem Evropská unie a na základě této smlouvy byl v roce 1993 vytvořen Kohezní fond na pomoc slabším zemím, aby splňovaly maastrichtská kritéria. Smlouva o Evropské unii byla dvakrát změněna, poprvé v roce 1997 Amsterdamskou smlouvou a podruhé v roce 2000 Niceskou smlouvou. Obě tyto smlouvy připravovaly Evropskou unii na její rozšíření (Žítek a Klímová, 2008, s. 47 – 48).

2.2 Základní principy regionální politiky EU

Regionální a strukturální politika EU a využívání strukturálních fondů se drží několika základních principů, které jsou popsány níže.

Princip koncentrace definuje snahu uvolňovat co největší prostředky do regionů s největšími problémy a na projekty, které přinesou maximální užitek (Wokoun, 2006, s. 13).

Princip partnerství určuje potřebu úzké spolupráce příslušných orgánů státní správy, samosprávy a dalších organizací, jak na úrovni horizontální (spolupráce obcí mezi sebou), tak i na úrovni vertikální (spolupráce ministerstev s regiony). Spolupráce musí být zajištěna ve všech stádiích, od přípravy až po realizaci a vyhodnocení a kontrolu programu (Žitek a Klímová, 2008, s. 25).

Na základě **principu programování** jsou strukturální fondy alokovány podle několikaleťtých plánů regionálního rozvoje, které vyjednávají členské státy s Evropskou komisí. Cílem je komplexní řešení regionálních problémů a zamezení přidělování prostředků na jednotlivé dílčí projekty (Marek a Kantor, 2009, s. 27)

Princip adicionality neboli princip doplňkovosti udává, že prostředky fondů pouze doplňují národní zdroje alokované do určitého sektoru a to v určené maximální výši (König a Lacina, 2004, s. 166).

Princip monitorování a vyhodnocování představuje průběžné sledování a hodnocení věcného a finančního čerpání prostředků ze zdrojů EU. Sledování probíhá na všech úrovních realizace operačních projektů (Žitek a Klímová, 2008, s. 26).

Princip solidarity vychází ze samotného základu celého integračního procesu, kdy hospodářsky vyspělé země svými příspěvky do společného rozpočtu financují rozvoj ekonomicky zaostalých států (Wokoun, 2006, s. 14).

2.3 Nástroje regionální politiky

Existuje celá řada nástrojů regionální politiky, které mohou být využívány. Prvotním úkolem při konkretizaci nástrojů regionální politiky je analýza území a stanovení jednoho či více typů problémových oblastí. Druhým důležitým úkolem je určit typy regionálních pobídkových stimulů, což jsou ekonomické nástroje na podporu předem stanovených problémových oblastí (Wokoun, Mates a Kadeřábková, 2011, s. 121).

2.3.1 Základní členění

Stejskal a Kovárník (2009, s. 40) upozorňují na rozvážné používání nejvhodnějších nástrojů, a to po provedení detailní analýzy stavu a problémů v daném území. Nástroje je potřeba používat v souladu se strategickými a územními plány konkrétního území a musí dosáhnout předem stanoveného cíle. Na základě těchto předpokladů využívají autoři nejznámější rozdělení nástrojů regionální politiky, kterým je členění na nástroje makroekonomické a mikroekonomické.

Toto základní členění popisuje ve své publikaci i Wokoun (2003, s. 18). Makroekonomické nástroje definuje jako takové nástroje, které jsou značně omezeny dalšími cíli národohospodářské politiky, jako jsou například snižování inflace či vyrovnávání platební bilance. Naopak mikroekonomické nástroje jsou nástroje, které ovlivňují ekonomické subjekty o jejich lokalizaci.

Základní makroekonomické nástroje jsou tak:

- fiskální politika;
- monetární politika;
- protekcionismus (Wokoun, 2003, s. 18).

Fiskální politika ovlivňuje regionální politiku například skrz regionalizací daní a odvodů nebo snižování sazeb daní ve vybraných oblastech, které je potřeba podporovat. Jedná se o takové nástroje, které lze jen těžko ovlivňovat, a jsou vázané na hospodářskou politiku v daném státě. Regionálním využíváním takových nástrojů může docházet k tendenčnímu chování ekonomických subjektů, jako například záměrné přesídlování organizací, migrace zaměstnanců, nabídky výrobních faktorů a řada dalších změn (Stejskal a Kovárník, 2009, s. 84 – 85).

Monetární politika je typická usnadňováním přístupů k úvěrům ve vybraných regionech. V současné době jsou nástroje monetární politiky řešeny tržní nabídkou. Tyto nástroje využívají regiony, mikroregiony i obce přiměřeně ke svým možnostem a strategickým záměrům. Významnější pomoc od států je možná pouze v případě velkých projektů, na kterých se sám stát i podílí (Stejskal a Kovárník, 2009, s. 84 – 85).

Protekcionismus představuje uvalení dovozních limitů a cel na výrobky vyráběné v zaostalých regionech. S těmito nástroji již nelze zcela počítat, zejména kvůli vstupu ČR do EU a vytvoření jednotného celního území (Stejskal a Kovárník, 2009, s. 84 – 85).

Základní mikroekonomické nástroje jsou:

- realokace pracovních sil;
- realokace kapitálu (Wokoun, 2003, s. 18).

Realokace pracovních sil spočívá například v určité úhradě nákladů na stěhování, výkup nemovitostí či podpora nákupu nového bytu. Podstatou těchto nástrojů většinou bývá dopředu určená finanční dotace na záměrné chování ekonomických subjektů. Podstatou těchto faktorů je cílení na obě strany odpovídajících tržních interakci, tedy na poptávku i nabídku. Využití těchto nástrojů v praxi nese určité riziko, jelikož rozhodování obyvatel o migraci závisí také z velké části na sociálních, kulturních, zdravotnických službách a také na popularitě regionu. Z tohoto důvodu existuje hrozba neefektivního vynaložení peněžních prostředků z veřejných rozpočtů s nulovým či minimálním dopadem (Stejskal a Kovárník, 2009, s. 85 – 86).

K realokaci kapitálu slouží několik nástrojů, jako například kapitálové subvence, podpora pracovních sil, snižování daní, subvence na dopravu atd. V praxi České republiky se využívá zejména podpora přímých zahraničních investic – systém investičních pobídek, daňová zvýhodnění a subvence. Na úrovni obcí a krajů se využívá nabídka průmyslových zón a ploch včetně infrastruktury a nemovitostí k podnikání. Je potřeba se také zaměřit na nabídku speciálních služeb následné péče o investory, jelikož tato péče napomáhá zajistit dlouhodobou lokalizaci a předchází nežádoucí kolokaci investic (Stejskal a Kovárník, 2009, s. 86 – 87).

Wokoun (2003, s. 18) řadí do základního členění také další nástroje, které jsou využívány spíše výjimečně. Patří sem nástroje administrativní a institucionální.

Administrativní nástroj je například správní rozhodnutí, které nařizuje zastavení ekonomické činnosti, která je nevhodná z hlediska potřeb rozvoje území (Wokoun, 2003, s. 18).

Institucionální nástroj představují regionální rozvojové agentury, které poskytují projektové poradenství při podpoře hospodářského rozvoje v krajích. Součástí je také efektivní využívání národní i zahraniční pomoci a efektivní spolupráce veřejného sektoru a podnikatelských subjektů v daném regionu (Stejskal a Kovárník, 2009, s. 95 – 96).

2.3.2 Alternativní členění

Žítek a Klímová (2008, s. 31 – 32) volí jiný přístup k dělení nástrojů regionální politiky. Vyzdvihují spíše konkrétní nástroje, které se přímo využívají při řízení a implementaci

regionální politiky. Toto pojetí akceptuje princip koordinace a člení nástroje regionální politiky do tří následujících skupin:

- strategické dokumenty regionální politiky;
- finanční nástroje;
- odvětvové politiky.

Strategické dokumenty regionální politiky představuje zejména Strategie regionálního rozvoje ČR. Dále také zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje a veškeré projekty, metodické pokyny, konzultace a poradenství z iniciativy Ministerstva pro místní rozvoj (Žítek a Klímová (2008, s. 32).

Finanční nástroje se mohou členit na dvě základní skupiny a to finanční zdroje soukromé a veřejné, přičemž veřejné zdroje se dále člení na národní zdroje a na prostředky z rozpočtu EU. Druhým možným dělením je dělení na národní programy podpory regionální politiky financované z národních veřejných zdrojů a podpůrné programy dotované nebo spolufinancované v rámci kohezní politiky EU. V současné době mají poskytované finanční prostředky zejména podobu dotací, státních záruk za bankovní úvěry, bezúročných půjček nebo nízko úročených úvěrů či úhrady úroků z bankovních úvěrů (Žítek a Klímová (2008, s. 32).

Odvětvové politiky a sektorové programy také přihlíží k cílům regionální politiky, jelikož dochází k podpoře projektů v rámci určitého odvětví či úseku na území celé České republiky, které dle potřeby definují také regionálně diferencovaný přístup při alokaci prostředků. Každá odvětvová politika má svou prostorovou dimenzi a také by měla znát dopad svých aktivit na region. Důvodem je dlouhodobý charakter rozhodování a provedené rozhodnutí nemůže být změněno v krátkém období (Žítek a Klímová (2008, s. 32).

2.4 Cíle kohezní politiky EU v programovém období 2014 – 2020 a zdroje financování

Na programové období 2014-2020 byly stanoveny celkem dva cíle:

1. Investice pro růst a zaměstnanost (97,2 %) – cíl bude financován z ERDF, ESF a Fondu soudržnosti;
2. Evropská územní spolupráce (2,8 %) – cíl bude financován stejně jako v období 2007-2013 z ERDF (Evropské strukturální a investiční fondy, © 2016).

Jako zdroje financování cílů kohezní politiky EU slouží následující fondy.

2.4.1 Evropské strukturální a investiční fondy

Mezi evropské strukturální a investiční fondy spadá:

- Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF);
- Evropský sociální fond (ESF);
- Fond soudržnosti (FS);
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD);
- Evropský námořní a rybářský fond (EMFF), (Evropské strukturální a investiční fondy, © 2016).

Evropský fond pro regionální rozvoj má za úkol zejména snižovat rozdíly mezi jednotlivými úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů. Co se týče objemu prostředků, je ERDF největší a nejvýznamnější strukturální fond. Mezi konečné cíle tohoto fondu se řadí například zlepšování infrastruktury a místního rozvoje, podpora malých a středních podniků, investice do životního prostředí, rekonstrukce kulturních památek, prosazování produktivních investic a podobně (Stejskal a Kovárník, 2009, s. 41).

Evropský sociální fond je nejstarším strukturálním fondem. Podporuje aktivity členských zemí, které směřují ke zlepšení perspektiv osob hledající práci a také potřebují získat potřebnou kvalifikaci. Cílem ESF je bojovat a zároveň předcházet nezaměstnanosti, dále podporovat rovné příležitosti pro všechny, podporovat a zlepšovat školení, vzdělávání a poradenství, podporovat kvalifikovanou a přizpůsobivou pracovní sílu a také zlepšit ženám přístup na trh práce (Wokoun, 2006, s. 19 – 20).

Fond soudržnosti je samostatný nástroj mimo strukturální fondy, jelikož je alokovan na úrovni členských zemí a ne v jednotlivých regionech. Tento fond poskytuje finanční prostředky na podporu budování infrastruktury v oblasti životního prostředí a dopravy. Jedná se o finančně velmi náročné infrastrukturální projekty. Hlavním rozdílem od strukturálních fondů je, že fond soudržnosti přímo financuje jasně definované projekty (König a Lacina, 2004, s. 193).

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova podporuje rozvoj venkova, který spadá do společné zemědělské politiky Evropské unie. Finanční prostředky z tohoto fondu jsou určeny ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, ke zlepšení životního

prostředí, krajiny a kvality života ve venkovských regionech a také slouží k diverzifikaci hospodářství venkova (Evropské strukturální a investiční fondy, © 2016).

Evropský námořní a rybářský fond podporuje rybolov, který je součástí společné rybářské politiky Evropské unie. Tento fond podporuje projekty, které vedou ke zvýšení konkurenceschopnosti a ochraně životního prostředí. Financuje projekty, které se týkají mořského i vnitrozemského rybolovu, dále projekty které investují do modernizace zpracovatelského průmyslu, do modernizace plavidel, do projektů, které podporují likvidaci nedostatečných plavidel, zlepšují akvakulturu a další (Evropské strukturální a investiční fondy, © 2016).

2.4.2 Ostatní fondy

Mezi ostatní fondy se řadí Fond solidarity a Evropský fond přizpůsobení se globalizaci.

Fond solidarity je finanční nástroj, díky kterému je Evropská unie schopna pomoci členským zemím v případě velkých katastrof, jako jsou například teroristické útoky, epidemie, průmyslové katastrofy, ohrožení veřejného zdraví atd. Vzniklé škody musí být tak závažné, že vnitrostátní prostředky nejsou dostatečné na překonání vzniklé krize. Přímá škoda musí být odhadována minimálně na 0,5% hrubého národního důchodu. Mezi další opatření, která mohou být financována z Fondu solidarity, patří například záchranná opatření na obnovu zničené infrastruktury, okamžitá lékařská pomoc, poskytnutí dočasného ubytování, pomoc přímým obětem teroristických útoků a řada dalších opatření (EUR – Lex, © 2005).

Evropský fond přizpůsobení se globalizaci poskytuje podporu osobám, které ztratili své zaměstnání v důsledku globalizace a v důsledku velkých strukturálních změn, například když dojde k zániku firmy, přesunu výroby mimo území Evropské unie nebo v případě světové hospodářské a finanční krize. Základní podmínkou pro uvolnění prostředků z tohoto fondu je počet propuštěných pracovníků vyšší než 500 v jedné organizaci (European Commission, © 2016).

3 REGIONÁLNÍ POLITIKA V ČESKÉ REPUBLICE

Poslední teoretická kapitola se zaměřuje na situaci v České republice. Na úvod objasňuje vývoj regionální politiky v České republice. Následně představuje základní legislativní rámec, ve kterém je regionální politika ukotvena a také instituce podílející se na jejím šíření. Kapitola koncepční a strategické dokumenty obsahuje nejdůležitější spisy, ze kterých vychází povinnost a také potřeba rozvíjení regionální politiky na našem území. Připojeny jsou také operační programy na období 2014 – 2020 financované z ESI fondů.

3.1 Vývoj regionální politiky v České republice

Regionální politika v alespoň bližší podobě, tak jak ji známe dnes, se na české území začala postupně dostávat v roce 1848 zároveň se vznikem okresního uspořádání. Po více než sto letech v roce 1949 došlo k významným změnám při seskupení okresů do jednotlivých krajů a poté v roce 1960, kdy došlo ke změně počtu krajů a okresů. Před rokem 1989 neexistovaly impulsy a motivy ke vzniku regionální politiky, jakožto projevu určité suverenity a autonomie jednotlivých regionů. Důvodem byla centrálně plánovaná ekonomika, která úrovně jednotlivých regionů nivelizovala státními intervencemi (Felixová, 2012, s. 56 – 57).

V roce 1989 se centrálně plánovaná ekonomika pomalu měnila na tržní hospodářství. Ekonomické změny rozjely svobodné podnikání a obnovily občanské a politické svobody. V tomto období přikládaly vlády větší pozornost transformačním problémům a procesům, které měly celorepublikové makroekonomické dopady. Mezuregionální disparity nebyly v této době tak zjevné a nevyžadovaly zvláštní pozornost. V letech 1991 až 1992 byla vymezena regionální politika, i její cíle a nástroje. Z důvodu rozdělení tehdejší České a Slovenské Federativní republiky došlo k omezení rozvoje regionální politiky a cílilo se spíše na problémy ekonomické transformace. Regionální politika se v tomto období zaměřovala spíše na podporu malých a středních podniků a na aktivní politiku zaměstnanosti. V roce 1996 se česká regionální politika dostává do čela zájmu z důvodu hospodářské recese, která ochromila ekonomiku a v jednotlivých regionech se projevovala různě. Regionální rozdílnosti se začaly projevovat například různou úrovní nezaměstnanosti. Současně také byly zahájeny předvstupní jednání ČR a EU v souvislosti s jejím rozšiřováním. Aby mohla Česká republika využívat možnosti předvstupní pomoci, bylo potřeba českou regionální politiku přibližovat strukturální politice EU. Z toho důvodu také ve stejném roce vzniklo Ministerstvo pro místní rozvoj. Zlomovým rokem je rok 2000, jelikož již došlo k ukotvení regio-

nální politiky v legislativě. Významným rokem je také rok 2004 z důvodu vstupu ČR do EU, díky čemuž může ČR čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů EU (Jáč a kolektiv, 2010, s. 41 – 42).

3.2 Legislativní rámec regionální politiky

Regionální politika je tzv. komunitární politikou, což vypovídá o tom, že vlastní realizace regionální politiky je kompetencí jednotlivých členských států, ale celková koordinace a harmonizace dané oblasti je úkolem Evropské unie jako celku. Regionální politika EU je na území České republiky realizována skrz institucionální zajištění místních regionálních politik (Felixová, 2012, s. 59 – 61).

Prvním právním dokumentem, který lze považovat za předchůdce dalších právních předpisů, které upravují oblast regionální politiky, byl zákon č. 299/1992 Sb., o podpoře malého a středního podnikání. Podpora podnikání obecně souvisí s regionální politikou, jelikož související kladné vedlejší účinky jako například růst zaměstnanosti a konkurenceschopnosti, můžeme považovat za nástroj ke snižování meziregionálních disparit a problémů (Jáč a kolektiv, 2010, s. 43).

V současné době tvoří základ legislativního rámce v oblasti regionální politiky tři následující zákony – zákon o obcích, zákon o krajích a zákon o podpoře regionálního rozvoje.

3.2.1 Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje

Zlomovým dokumentem v oblasti regionální politiky lze označit zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Tento zákon určuje podmínky pro poskytování podpory v oblasti regionálního rozvoje za účelem vyváženého rozvoje státu nebo územního obvodu daného regionu. S tímto také souvisí působnost správních úřadů, krajů a obcí a určuje tak podmínky pro koordinaci a realizaci hospodářské a sociální soudržnosti. Zákon dále definuje pojmy, jako jsou region, strategie regionálního rozvoje, hospodářská a sociální soudržnost. Také popisuje oblasti, které spadají do podpory regionálního rozvoje. Na základě tohoto zákona koresponduje česká regionální politika s evropskou, jelikož zahrnuje principy regionální politiky EU. Zákon upravuje také institucionální zajištění regionální politiky. Tuto oblast na národní úrovni zastupuje Ministerstvo pro místní rozvoj (Jáč a kolektiv, 2010, s. 43).

Wokoun, Mates a Kadeřábková (2011, s. 140) doplňují, že tento zákon také odstraňuje hlavní nedostatky regionální politiky, jelikož do období, než byl tento zákon přijat, byla

regionální politika v ČR realizována jen velmi omezeně. Zákon je také základním dokumentem v oblasti zajišťování kompatibility české regionální politiky s regionální politikou EU, tudíž i propojuje ČR s politikou hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie.

3.2.2 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

Zákon o obcích (obecní zřízení) je jedním z klíčových zákonů v oblasti regionální politiky v České republice. Tento zákon definuje postavení obcí a vymezuje obec jako základní územně samosprávný celek a veřejnoprávní korporaci, která hospodaří se svým majetkem, svým jménem a na vlastní zodpovědnost. Dále vymezuje práva občanů, území obce, jakožto i názvy obcí, ulic, budov, veřejných prostranství atd. Důležitou částí je Hlava II, která pojednává o samostatné působnosti obce, která vymezuje hospodaření, spolupráci a správní delikty při porušení povinností. Hlava III popisuje činnosti v rámci přenesené působnosti, kterou vykonává pověřený obecní úřad. Nedílnou součástí zákona je také výčet a popis jednotlivých orgánů obce, kterými jsou zastupitelstvo, rada, starosta a obecní úřad, jakožto také jejich vznik, povinnosti, pravomoci, odměňování, jejich orgány a další. Na závěr jsou připojeny hlavy pojednávající o dozoru a kontrole výkonu v samostatné i přenesené působnosti (Zákony pro lidi, © 2010 – 2017).

3.2.3 Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích

Zákon o krajích (krajské zřízení) je strukturou velmi podobný předcházejícímu zákonu, zákonu o obcích. I tento zákon definuje postavení krajů a jejich orgánů. Definuje kraj jako vyšší územně samosprávný celek a veřejnoprávní korporaci, hospodařící se svým majetkem a na vlastní zodpovědnost. Kraje také vykonávají činnost v rámci samostatné a přenesené působnosti kraje. V rámci samostatné působnosti vydávají obecně závazné vyhlášky a v rámci přenesené působnosti vydávají nařízení kraje. Přesné podmínky upravuje tento zákon. Následuje výčet orgánů kraje, kterými jsou zastupitelstvo, rada, hejtman a krajský úřad. Zákon upravuje jejich vznik, pravomoci, povinnosti, jednání i odměňování. Na závěr opět připojen dozor a kontrola při výkonu samostatné a přenesené působnosti (Zákony pro lidi, © 2010 – 2017).

3.2.4 Ostatní legislativa

Wokoun (2012, s. 89) uvádí, že s problematikou regionální politiky v České republice souvisí také řada dalších zákonů, mezi které patří například:

- zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže;

- zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech;
- zákon č. 47/2000 Sb., o podpoře malého a středního podnikání;
- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů;
- zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě.

3.3 Institucionální zabezpečení regionální politiky

Následující kapitola obsahuje výčet a popis jednotlivých klíčových aktérů z oblasti regionálního rozvoje ČR.

3.3.1 Ministerstvo pro místní rozvoj

Ministerstvo pro místní rozvoj je ústřední orgán státní správy a vykonává svou působnost ve věcech regionální politiky, regionální podpory podnikání, politiky bydlení, investiční politiky a cestovního ruchu, rozvoje měst a venkova. Dále také spravuje finanční prostředky, které slouží k zabezpečování politiky bydlení a regionální politiky státu. V případě, že tyto finanční prostředky přímo nespravuje, vykonává koordinaci financování zmíněných činností. Mimo jiné zabezpečuje také informační metodickou pomoc samosprávným regionům a obcím. Provádí činnosti související s procesem zapojování územních samosprávných celků do evropských regionálních struktur (Wokoun, 2008, s. 407).

Felixová (2012, s. 61) doplňuje, že v oblasti regionální politiky MMR dále vypracovává a uvádí do praxe koncepční dokumenty a strategie, poskytuje pomoc skrz podpůrné programy a také po živelných a jiných pohromách mimořádně velkého rozsahu připravuje strategie na obnovu zasažených území. Ministerstvo pro místní rozvoj je řídicím orgánem Integrovaného regionálního operačního programu a také operačního programu Technická pomoc.

3.3.2 Ostatní ministerstva

Každý operační program má za svůj řídicí orgán příslušné ministerstvo. Ministerstvo průmyslu a obchodu řídí OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, ministerstvo životního prostředí řídí OP Životní prostředí a zprostředkujícími subjekty jsou Státní fond ŽP a Agentura ochrany přírody a krajiny. OP Výzkum, vývoj a vzdělávání má na starosti Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. OP Zaměstnanost řídí Ministerstvo práce a sociálních věcí, OP Doprava řídí Ministerstvo dopravy, OP Rybářství má v gesci Minister-

stvo zemědělství. Jediný Operační program Praha – pól růstu nespravuje ministerstvo, ale Hlavní město Praha (Evropské strukturální a investiční fondy, © 2016).

3.3.3 Centrum pro regionální rozvoj ČR

Centrum pro regionální rozvoj ČR je státní příspěvkovou organizací, která byla zřízena zákonem č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje a je koordinována Ministerstvem pro místní rozvoj ČR. Centrum vzniklo koncem roku 1996 pod názvem Regionální rozvojová agentura ČR, následně od roku 1997 byla přejmenována na Centrum pro regionální rozvoj České republiky. Hlavní sídlo má v Praze, ale také má pobočky v krajských městech a regionech NUTS II. Od roku 1999 je hlavní náplní organizace podporovat regionální politiky vlády, která je realizovaná z evropských prostředků. Dále se zaměřuje především na administraci a kontrolu čerpání finančních prostředků z evropských fondů. V současném programovém období 2014 – 2020 administruje projekty z Integrovaného regionálního operačního programu a programů přeshraniční spolupráce. Centrum je také zapojeno do celoevropské poradenské sítě pro malé a střední podnikatele Enterprise Europe Network. V posledních letech se centrum také zapojilo do realizace vybraných národních programů regionálního rozvoje (Centrum pro regionální rozvoj České republiky, © 2011 – 2016).

3.3.4 Asociace krajů ČR

Asociace krajů České republiky je otevřenou, zájmovou, nestrannou a nevládní organizací, která byla založena na základě zákonů České republiky. Asociaci tvoří kraje ČR, které jsou řádnými členy. Prvotním cílem asociace je hájit a prosazovat společné zájmy krajů. Jedním ze základních a společných zájmů je péče o všestranný rozvoj území a o potřeby občanů, kteří v daných krajích žijí. Na začátku roku 2001 hejtmáni krajů a primátor hlavního města Prahy společně navrhli vytvořit společný orgán, který byl také následně zaregistrován jakožto zájmové sdružení právnických osob. Mezi programové cíle asociace patří například tvorba podmínek pro řešení problémů a otázek, které jsou pro všechny členy společné, pomoc krajům při zahraničních aktivitách, tvorba podmínek pro vzdělávání členů zastupitelstev a zaměstnanců krajů a řada dalších. Mezi orgány asociace patří rada, komise, předseda a kancelář (Asociace krajů České republiky, © 2013).

3.3.5 Svaz měst a obcí České republiky

Svaz měst a obcí České republiky je celorepublikovou, dobrovolnou, nepolitickou a nevládní organizací. Svaz tvoří obce a města a je partnerem pro vládní i parlamentní politickou reprezentaci. Hlavním cílem svazu je příprava a tvorba návrhů legislativních, ale také nelegislativních opatření v oblastech, které se týkají kompetencí obcí. Činnost svazu je postavena především na aktivitě starostů, primátorů a členů zastupitelstev obcí a měst, kteří mimo své povinnosti řeší i obecné problémy samosprávy. Momentálně svaz sdružuje více než dva tisíce šest set obcí a zastupuje tak zájmy více než osmi milionů obyvatel ČR. Mezi hlavní cíle svazu patří obhajovat společné zájmy a práva měst a obcí a budovat tak příznivé podmínky k jejich rozvoji, dále podporovat a rozšiřovat samosprávnou demokracii ve veřejné správě, zároveň se chtějí podílet na přípravě zákonů, které ovlivňují místní samosprávu a informovat o možných dopadech různých opatření vládu, parlament, ale i instituce Evropské unie, chtějí posilovat ekonomickou samostatnost měst a obcí a školit zastupitele i pracovníky územních samospráv, pracovat na výměně zkušeností a šíření dobré praxe a řada dalších cílů. Svaz zastupuje zájmy místních samospráv i na evropské úrovni. Cílí na podobu evropské legislativy, aby byla také ve prospěch měst a obcí. Aktivně se zapojuje do činnosti Evropské rady obcí a regionů, Výboru regionů a Kongresu místních a regionálních orgánů při radě Evropy. Také je součástí Světové organizace měst a samospráv a Evropské sociální sítě. Každoročně se rovněž podílí na řadě mezinárodních projektů, do kterých zapojuje své členy (Svaz měst a obcí ČR, © 2017).

3.3.6 Rozvojové agentury

V České republice existuje řada rozvojových agentur buď s celostátní nebo s regionální působností. Mezi nejznámější rozvojové agentury patří například:

- CzechInvest – agentura pro rozvoj průmyslu zřízená Ministerstvem průmyslu a obchodu za účelem poskytnout českým podnikům pomoc při zpracovávání projektů do podoby, kdy jsou schopni získat finanční podporu z ESI fondů;
- CzechTrade – rozvojová agentura na podporu obchodu, je příspěvkovou organizací Ministerstva průmyslu a obchodu, cílem je pomoc českých exportérům, zejména z malých a středních firem, aby se prosadili na zahraničních trzích;
- CzechTourism – agentura pod záštitou Ministerstva pro místní rozvoj má podporovat aktivní cestovní ruch a zvýšit tím počet turistů a tím i příjmy z cestovního ruchu;

- Agentura pro regionální rozvoj – jedná se o akciovou společnost, která byla založena v roce 1993 a jejím vlastníkem je Moravskoslezský kraj, mezi hlavní cíle se řadí podpora růstu konkurenceschopnosti, rozvoj infrastruktury, lidských zdrojů a další (Felixová, 2012, s. 63).
- Regionální rozvojová agentura Východní Moravy – agentura, která je aktivní především ve Zlínském a Olomouckém kraji, členem je Univerzita Tomáše Bati, Krajská hospodářská komora, Sdružení měst a obcí Východní Moravy a Institut pro regionální spolupráci, doposud zprostředkovali svým klientům přes dvě miliardy korun z různých dotačních titulů (Regionální rozvojová agentura Východní Moravy, © 1998 – 2017).

3.3.7 Český statistický úřad

Český statistický úřad sbírá a zveřejňuje regionální statistická data, která slouží k provedení analýz v konkrétním regionu. Následně vymezuje ekonomicky zaostávající regiony a regiony vyžadující podporu ze strany státu či Evropské unie (Felixová, 2012, s. 64).

3.3.8 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže povoluje výjimky ze zákazu veřejné podpory, což je jakýkoliv druh podpory nebo výhod, které zvýhodňují podnikání nebo oblast výroby, která je poskytována Českou republikou, ministerstvem, orgánem samosprávy nebo je poskytována z veřejných zdrojů. Mohou zde spadat i výjimky veřejné podpory regionálního charakteru, které mají za cíl podporu hospodářského rozvoje v regionech s mimořádně nízkou životní úrovní nebo naopak vysokou nezaměstnaností (Wokoun, 2008, s. 414).

3.4 Koncepční a strategické dokumenty v oblasti regionální politiky

Následující kapitola obsahuje nejdůležitější koncepční a strategické dokumenty v oblasti regionální politiky a územního rozvoje.

3.4.1 Dohoda o partnerství

Dohoda o partnerství je hlavní a základní dokument, který upravuje čerpání finančních prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů (ESI fondy) v programovém období 2014–2020. Na aktuální programové období byly pro Českou republiku uvolněny finanční prostředky ve výši necelých 24 miliard Eur. Zpracování tohoto dokumentu je závazné pro každý členský stát EU. Dohoda je závazná pro veškeré programové dokumenty,

je jim nadřazena a tyto programy z ní vycházejí. Nicméně detailní informace v ní obsaženy nejsou, toto již upravují jednotlivé programové dokumenty. Dohoda popisuje současnou socioekonomickou situaci České republiky, přítomné územní rozdíly, rozvojové potřeby a potenciál. Stanovuje priority a předpokládání výsledky pro celé programové období. Na základě této analýzy jsou stanoveny směry podpory z ESI fondů. Povinnou součástí je také příloha k naplňování předběžných podmínek, které musí být splněny, aby mohla ČR čerpat prostředky z ESI fondů. Na zpracování Dohody se podílela řada partnerů z řad Evropské unie, regionálních a místních samospráv, neziskových sektorů, akademické sféry a další, tak aby došlo ke shodě všech zapojených aktérů v ČR. Definitivně byla Dohoda schválena Evropskou komisí dne 26. srpna 2014. Od této doby byla Dohoda celkem dvakrát aktualizována (Evropské strukturální a investiční fondy, © 2012).

3.4.2 Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020

Tvorba Strategie regionálního rozvoje je legislativně ukotvena v zákoně č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Obsahem Strategie je zejména analýza současné situace regionálního rozvoje, charakteristika silných a slabých stránek v rozvoji jednotlivých regionů, dále strategické cíle regionálního rozvoje v ČR, vymezení zaostalých regionů, které potřebují podporu státu a následně doporučení příslušným ústředním správním orgánům a krajům pro zaměření rozvoje odvětví, které přísluší do jejich působnosti (Jáč a kolektiv, 2010, s. 45).

Pro rozvoj regionů a dosažení cílů SRR je potřeba rozvrhnout rozvojové činnosti v delším časovém úseku. Vize je taková, že Česká republika chce být v dlouhodobém horizontu:

- zemí, která je konkurenceschopná, používá kvalitní lidské zdroje a vzdělávací, výzkumnou a inovační infrastrukturu pro rozvoj znalostní ekonomiky;
- zemí, která je schopna využívat svou geografickou polohu k upevnování vazeb a spolupráce ve středoevropském prostoru;
- zemí, která kladným a udržitelným způsobem rozvíjí specifika jednotlivých oblastí a podporuje jejich vnitřní hospodářskou, sociální a environmentální soudržnost;
- zemí s funkčními vazbami mezi venkovskými a městskými obvody a která chrání své přírodní, krajinné a kulturní hodnoty a pozitivně využívá jejich potenciál (Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020).

Cíle ve SRR ČR 2014 – 2020 (© 2013) vychází z dlouhodobé vize regionálního rozvoje ČR a z plánovaných vývojových trendů. Cíle jsou rozčleněny do čtyř následujících základních skupin, přičemž každý cíl má svou prioritní oblast a priority:

1. Růstový cíl

1.1. Prioritní oblast – Regionální konkurenceschopnost

1.1.1. P. 1 Využití potenciálu rozvojových území

1.1.2. P. 2 Rozvoj klíčové infrastruktury nadregionálního významu

2. Vyrovnávací cíl

2.1. Prioritní oblast – Územní soudržnost

2.1.1. P. 3 Zkvalitnění sociálního prostředí rozvojových území

2.1.2. P. 4 Vyvážený rozvoj stabilizovaných území

2.1.3. P. 5 Oživení periferních území

3. Preventivní cíl

3.1. Prioritní oblast – Environmentální udržitelnost

3.1.1. P. 6 Ochrana a udržitelné využívání zdrojů v regionech

3.1.2. P. 7 Ochrana přírody a krajiny, kvalitní a bezpečné prostředí pro život

4. Institucionální cíl

4.1. Prioritní oblast – Veřejná správa a spolupráce

4.1.1. P. 8 Zkvalitnění institucionálního rámce pro rozvoj regionů

4.1.2. P. 9 Podpora spolupráce na místní a regionální úrovni

Dle SRR ČR 2014 – 2020 (© 2013) jsou stanoveny dva způsoby rozdělení regionů pro účely programové podpory. Prvním typem je základní členění, které člení území celého státu na regiony rozvojové, stabilizované a periferní. Jedná se o členění z hlediska rozvojového potenciálu a využívá se v případě strategického řízení rozvoje území, při přípravě a realizaci programových dokumentů a k uplatnění finančních nástrojů. Druhým členěním je členění státem podporovaných regionů, dle zákona o podpoře regionálního rozvoje, na regiony hospodářsky problémové (nízká životní úroveň, nízká úroveň ekonomiky, nízké příjmy), sociálně znevýhodnění oblasti (dlouhodobá nezaměstnanost) a vojenské újezdy a jejich bezprostřední okolí.

3.4.3 Politika územního rozvoje České republiky

Politika územního rozvoje ČR stanovuje strategii a základní požadavky při plnění úkolů územního plánování a tím poskytuje příležitosti pro obecně prospěšný rozvoj území. Účelem tohoto dokumentu je brát potaz na možnosti, předpoklady a požadavky území a zajistit součinnost krajů a obcí při územním plánování. Také koordinuje plány na změnu v území, které mají celostátní význam pro dopravní a technickou infrastrukturu. Celý dokument se člení na tři základní kapitoly – republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území, rozvojové oblasti a rozvojové osy a další úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady. Při zpracování Politiky je brána v úvahu jedinečnost území a struktury osídlení České republiky, jsou zohledňovány požadavky na udržitelný rozvoj a územní soudržnost, které jsou pro Českou republiku závazné kvůli členství v EU, OSN, OECD a Radě Evropy a také které jsou obsaženy v mezinárodních smlouvách, dohodách a jiných úmluvách, které se vztahují k územnímu rozvoji (Politika územního rozvoje České republiky, © 2015).

3.4.4 Strategie rozvoje územního obvodu kraje

Strategie rozvoje územního obvodu kraje nahrazují programy rozvoje kraje na základě novelizace zákona č. 248 o podpoře regionálního rozvoje. Opět se jedná o střednědobé koncepční dokumenty kraje, které na stanovené období určují zaměření a cíle rozvoje kraje s ohledem na dynamický a vyvážený rozvoj kraje a jeho jednotlivé části. Strategie zejména analyzuje současný stav a předpokládaný vývoj územního obvodu kraje. Stanovuje strategické cíle a priority při rozvoji kraje, určuje nástroje regionální politiky a vymezuje podporované části území kraje (Zákony pro lidi, © 2010 – 2017).

3.5 Programy pro programové období 2014 – 2020

Programů v aktuálním programovém období je celkem dvacet jedna a cílí na podporu v různých oblastech.

3.5.1 Národní operační programy

Národních operačních programů je celkem deset.

Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

Cíl – dosažená konkurenceschopné a udržitelné ekonomiky, která bude postavena na znalostech a inovacích

Zaměření – rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace, rozvoj podnikání malých a středních podniků, energetické úspory, rozvoj informačních a komunikačních technologií

Alokace – 4,3 mld. €

Fond – Evropský fond regionálního rozvoje

Řídící orgán – Ministerstvo průmyslu a obchodu (Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, © 2015).

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Cíl – rozvoj lidských zdrojů pro znalostní ekonomiku, udržitelný rozvoj v sociálně soudržné společnosti

Zaměření – zlepšení kapacit pro výzkum, rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj, rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, základnímu a střednímu vzdělávání

Alokace – 2,77 mld. €

Fond – Evropský fond regionálního rozvoje, Evropský sociální fond

Řídící orgán – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání, © 2015).

Operační program Zaměstnanost

Cíl – zlepšení lidských zdrojů a veřejné správy v ČR, podpora nediskriminace, sociální začleňování, boj proti chudobě,

Zaměření – sociální inovace, mezinárodní spolupráce, boj proti nezaměstnanosti, začleňování zaměstnanců

Alokace – 2,15 mld. €

Fond – Evropský sociální fond

Řídící orgán – Ministerstvo práce a sociálních věcí (Operační program Zaměstnanost, © 2015).

Operační program Doprava

Cíl – zlepšení kvality dopravní infrastruktury

Zaměření – silniční infrastruktura, silniční a železniční doprava

Alokace – 4,70 mld. €

Fond – Evropský fond regionálního rozvoje, Fond soudržnosti

Řídící orgán – Ministerstvo dopravy (Operační program Doprava, © 2015).

Operační program Životní prostředí

Cíl – ochrana a rozvoj kvalitního prostředí pro život, snižování negativních dopadů lidského jednání, zmírňování dopadů změn klimatu

Zaměření – zlepšování kvality vody, ovzduší, eliminace rizik povodní, ochrana o přírodu a krajinu

Alokace – 2,64 mld. €

Fond – Evropský fond regionálního rozvoje, Fond soudržnosti

Řídící orgán – Ministerstvo životního prostředí (Operační program Životní prostředí, © 2015).

Integrovaný regionální operační program

Cíl – vyvážený rozvoj území, zlepšení infrastruktury, veřejných služeb a veřejné správy

Zaměření – regionální doprava, zlepšení veřejných služeb

Alokace – 4,64 mld. €

Fond – Evropský fond regionálního rozvoje

Řídící orgán – Ministerstvo pro místní rozvoj (Integrovaný regionální operační program, © 2015).

Operační program Praha – pól růstu ČR

Cíl – kvalitní realizace investic, kvalitní život obyvatel, příznivé podmínky pro podnikatele

Zaměření – zkvalitnění výzkumu, technologického rozvoje, inovací, vzdělávání a podpora zaměstnanců

Alokace – 201,6 mil. €

Fond – Evropský fond regionálního rozvoje, Evropský sociální fond

Řídící orgán – Hlavní město Praha (Operační program Praha – pól růstu ČR, © 2015).

Operační program Technická pomoc

Cíl – podpora zavádění Dohody o partnerství a operačních programů do praxe

Zaměření – zajištění administrativních potřeb, vysoká kvalita elektronizace dat

Alokace – 0,22 mld. €

Fond – Fond soudržnosti

Řídící orgán – Ministerstvo pro místní rozvoj (Operační program Technická pomoc, © 2015).

Operační program Rybářství

Cíl – rozvoj akvakultury, lepší využívání zdrojů, udržitelný chov ryb,

Zaměření – celoroční stabilní dodávka sladkovodních ryb, rozvoj mimoprodukčních funkcí rybníků

Alokace – 31,1 mil. €

Fond – Evropský námořní a rybářský fond

Řídící orgán – Ministerstvo zemědělství (Operační program Rybářství, © 2015).

Program rozvoje venkova

Cíl – zachování, obnova a zkvalitnění ekosystémů, podpora mladých lidí v zemědělství, krajinná infrastruktura

Zaměření – zkvalitnění životního prostředí zlepšením ekosystémů, rozvoj venkova

Alokace – 2,31 mld. €

Fond – Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

Řídící orgán – Ministerstvo zemědělství (Program rozvoje venkova, © 2015).

3.5.2 Programy přeshraniční spolupráce

Programů přeshraniční spolupráce je celkem pět, jejich řídicím orgánem na území ČR je Ministerstvo pro místní rozvoj a zaměřují se zejména na regionální a místní projekty s přeshraničním významem:

- Interreg V-A Česká republika – Polsko;
- Interreg V-A Česká republika – Slovenská republika;

- Interreg V-A Česká republika – Rakousko;
- Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko;
- Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Sasko (Programy pro programové období 2014 – 2020, © 2012).

3.5.3 Programy nadnárodní a meziregionální spolupráce

Programů nadnárodní a meziregionální spolupráce je celkem šest.

Interreg CENTRAL EUROPE

Tento program zasahuje na území devíti států – Rakousko, ČR, Německo, Maďarsko, Itálie, Polsko, Slovenská republika, Slovinsko a Chorvatsko. Cílem je řešení nadnárodních problémů, které mají tyto země společné. Především se jedná o spolupráci při inovacích s cílem posílení konkurenceschopnosti, spolupráce v oblasti nízkouhlíkových zdrojů, přírodních a kulturních zdrojů, v oblasti dopravy za účelem lepšího dopravního spojení (Program nadnárodní spolupráce Interreg Central Europe, © 2012).

Interreg DANUBE

Interreg DANUBE zahrnuje následující státy -Rakousko, Bosnu a Hercegovinu, Bulharsko, Chorvatsko, Českou republiku, Německo, Maďarsko, Moldavsko, Černou Horu, Rumunsko, Srbsko, Slovensko, Slovinsko a Ukrajinu. Mezi prioritní cíle spadá například zkvalitňování kvalifikace pro podnikání a inovace, posílení připravenosti k řízení rizik a katastrof, šíření bezpečných dopravních systémů, řízení podunajské makrostrategie (Program nadnárodní spolupráce Interreg Danube, © 2012).

Interreg EUROPE

Program pokrývá veškeré členské státy Evropské unie, Švýcarsko a Norsko. Hlavními prioritami jsou výzkum, technologický rozvoj a inovace, konkurenceschopné malé a střední podniky, nízkouhlíkové hospodářství, životní prostředí a účinné nakládání se zdroji. Program financuje jednak partnerství veřejných organizací, které povede ke zlepšení implementace programů a dále také organizace, které najdou řešení pro zlepšení způsobu řízení a implementaci veřejných politik (Program nadnárodní spolupráce Interreg Europe, © 2012).

ESPON 2009

Jedná se o výzkumný program, který má za cíl podporovat územní plánování a regionální rozvoj. Dalším cílem je zpřístupňovat informace, analýzy, scénáře, mapy a databáze, které

slouží k vyváženému rozvoji regionů či územních celků. Program je určený zemím Evropské unie, jakožto také Švýcarsku, Norsku, Islandu a Lichtenštejnsku. Mezi oblasti podpory patří například lepší přenos informací, pravidelná produkce územně analytických podkladů, kvalitní pozorování území, širší informovanost (Program nadnárodní spolupráce, Espon 2009, © 2012).

INTERACT III

Jedná se o servisní program, který má za cíl identifikovat, popsat a rozšířit přístupy, které povedou ke správnému řízení programů, jelikož vzájemná spolupráce členských států je extrémně složitá (Program nadnárodní spolupráce Interact III, © 2012).

URBACT III

Program Urbact III zpřístupňuje všem městům možnost upevňovat kvalitu strategického řízení, zkvalitňuje výměnu zkušeností mezi evropskými městy a šíří vědomosti ve všech oblastech, které souvisí s udržitelným rozvojem měst. Tematické cíle programu jsou například vzdělávání, zaměstnanost, celoživotní učení, udržitelná doprava, životní prostředí, konkurenceschopnost při podnikání a další (Program nadnárodní spolupráce Urbact III, © 2012).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA ZLÍNSKÉHO KRAJE

Tato kapitola popisuje základní charakteristiku a socioekonomickou analýzu Zlínského kraje, která obsahuje geografické a historické vymezení území, dále členění kraje na jednotlivé obce s rozšířenou působností, což má pro účely této diplomové práce zásadní charakter. Následuje také analýza demografické struktury, trhu práce a hospodaření kraje. Závěrečná kapitola se věnuje situaci šíření absorpční kapacity ve Zlínském kraji.

4.1 Geografická poloha a vymezení území

Zlínský kraj je jedním ze 14 územně samosprávných celků a skládá se z okresů Zlín, Uherské Hradiště, Kroměříž a Vsetín. Zlínský kraj je čtvrtým nejmenším krajem v České republice, jelikož jeho rozloha činí pouze 3 963 km² a zabírá tak 5 % z celkové rozlohy republiky. Zlínský kraj je situován ve východní části střední Moravy a východní část kraje tvoří hranici se Slovenskou republikou. Dále sousedí Zlínský kraj s krajem Jihomoravským, Olomouckým a Moravskoslezským (Zlínský kraj, © 2016).

Území Zlínského kraje má členitý, převažuje kopcovitý charakter, který je tvořen pahorkatinami a vrchovinami. Jsou zde umístěny dvě chráněné krajinné oblasti Beskydy a Bílé Karpaty. Největším a nejdůležitějším vodním tokem je řeka Morava, do které se vlévají téměř všechny toky, které protékají územím. Možnosti využívání území se liší podle přírodních podmínek. Z celkové rozlohy Zlínského kraje zaujímá téměř 50 % zemědělská půda a 40 % půda lesní, přičemž nejvíce zemědělské půdy má okres Uherské Hradiště, naopak je tomu v okrese Vsetín, kde převažuje půda lesní. V oblasti průmyslu je vysoký potenciál zejména ve zpracovatelském průmyslu. Konkrétně se jedná o podniky s kovodělným, dřevozpracujícím, elektrotechnickým a textilním zaměřením (Zlínský kraj, © 2016).

V oblasti cestovního ruchu a destinačního managementu je Zlínský kraj velmi oblíbený a atraktivní. Výhody kraje v této oblasti spočívají zejména v množství přírodních, kulturních a historických památek. Zlínský kraj je svým způsobem unikát, jelikož nikde jinde v České republice nelze najít území, kde se vyskytují zároveň hory, lázně, vinařská údolí, zahradní architektura, církevní a historické památky a cenné stavby, tak i originální baťovská funkcionalistická architektura (Zlínský kraj, © 2016).

Zlínský kraj tvoří celkem 307 obcí, z toho celkem 30 měst. Mezi nejvýznamnější městské a průmyslové aglomerace patří aglomerace Zlín – Otrokovice – Napajedla, dále Uherské

Hradiště – Kunovice – Staré Město a také aglomerace Kroměříž – Vsetín – Valašské Meziříčí (Zlínský kraj, © 2016).

Pro účely této diplomové práce bude využito členění kraje dle jednotlivých obcí s rozšířenou působností, jelikož na této úrovni budou zpracovány základní statistické analýzy.

Následující tabulka poskytuje přehled obcí s rozšířenou působností a také počet obcí, které do těchto správních obvodů spadají.

ORP	Počet obcí
ORP Bystřice pod Hostýnem	14
ORP Holešov	19
ORP Kroměříž	46
ORP Luhačovice	15
ORP Otrokovice	10
ORP Rožnov pod Radhoštěm	9
ORP Uherské Hradiště	48
ORP Uherský Brod	30
ORP Valašské Klobouky	20
ORP Valašské Meziříčí	18
ORP Vizovice	16
ORP Vsetín	32
ORP Zlín	30

Tabulka 1: Počet obcí v jednotlivých správních obvodech ORP (zdroj: vlastní zpracování, Český statistický úřad, © 2017).

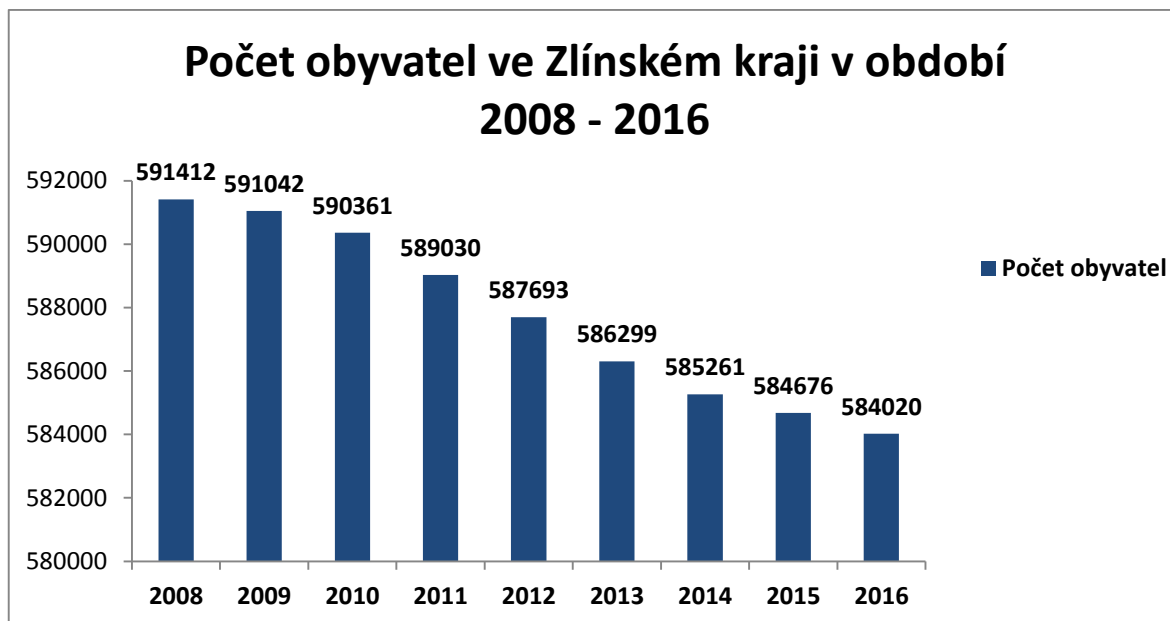
4.2 Vývoj a historie

V historických listinách se objevují první zmínky o Zlíně zhruba v roce 1322, kdy byl sídlem rozsáhlého feudálního panství, které vlastnila královna Eliška, vdova po českém králi Václavu II. V roce 1358 převzal zlínské panství biskup Albrecht ze Šternberka a přítomný hrad se stal sídlem biskupových příbuzných. Nicméně po husitských válkách museli

Šternberkové Zlín prodat. Následovalo zhruba stoleté období míru, kdy se Zlínu dobře dařilo. Král Vladislav vyslovil městu právo konat trhy a také další hospodářské výsady. Obyvatelé zvelebovali domy, vznikla nová radnice, kostelní věž, škola atd. Kolem roku 1600 byl Zlín velký městem a významným hospodářským střediskem. Rozmach města přerušil vpád uherských povstalců v roce 1605, následovaly ničivé třicetileté války. Trvalo přes sto let, než Zlín překonal tato ničivá období. Teprve v 18. století se ve Zlíně opět obnovila řemesla a obchod, pýchou města se stal barokně přestavený kostel a nově zrenovovaný zámek. První náznaky velkovýrobního podnikání zde zanechala plátenická manufaktura. Větší průmyslové podniky vznikaly ve Zlíně v 19. století. Majitel zámku baron Bretton vystavěl továrnu na zápalky v roce 1850, poté se k němu připojil i R. Florimont se svou továrnou na boty. Bohužel obě tyto továrny zanikly a ve městě opět převažovalo drobné řemeslo. Začaly se ale zakládat hospodářská a peněžní sdružení, kulturní a tělovýchovné spolky. S rozvojem školství vznikla novostavba školní budovy. Kvůli lepšímu spojení s okolím vznikla tak pošta, telegraf a hlavně nová železnice. Ve městě tak vznikly příznivé podmínky a předpoklady pro další rozvoj (Zlín, © 2017).

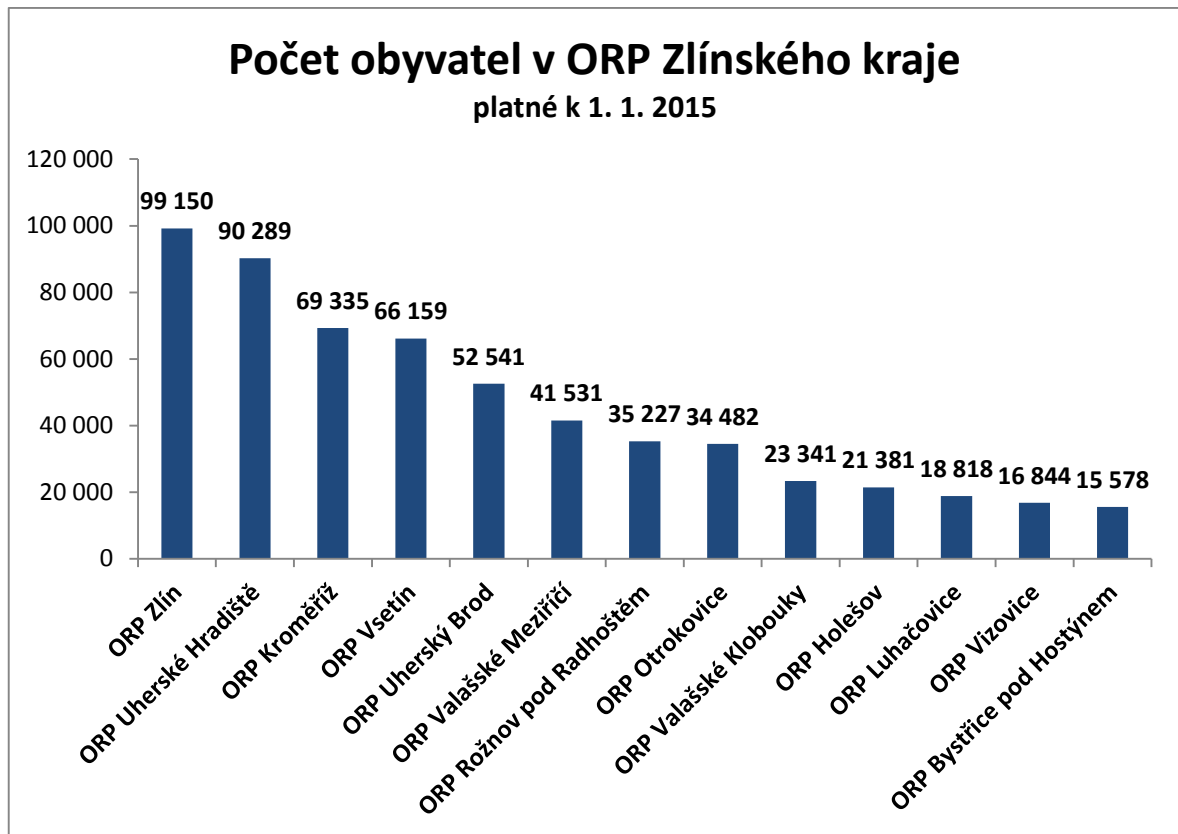
4.3 Demografická struktura

Následující graf zobrazuje vývoj počtu obyvatel v celém Zlínském kraji do roku 2008 do roku 2016. Výsledná podoba grafu vypovídá, že počet obyvatel má v posledních letech klesající tendenci. Nicméně meziroční úbytek není extrémně vysoký, tudíž lze tuto situaci přičítat běžné emigraci či úmrtnosti.

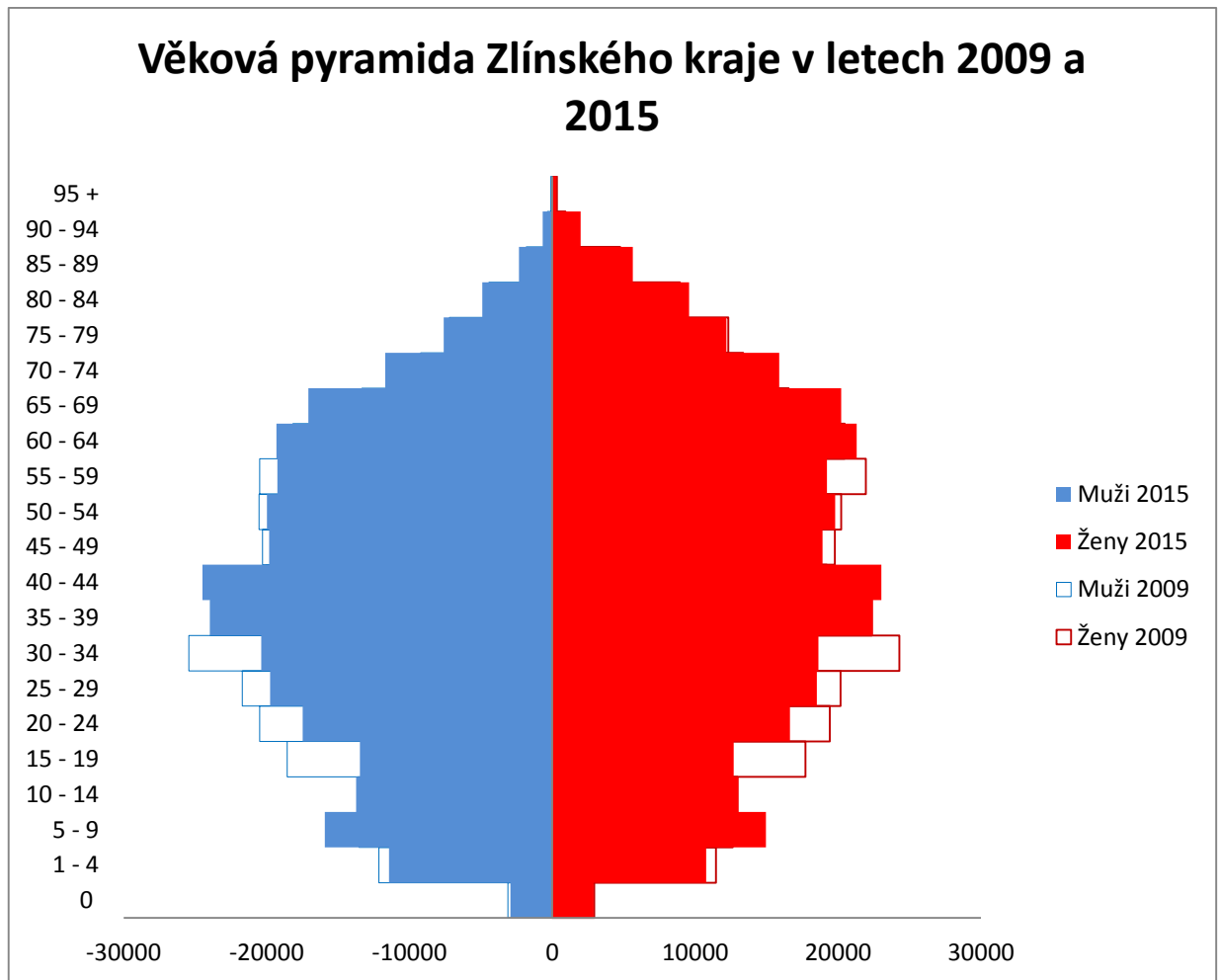
Graf 1: Počet obyvatel ve Zlínském kraji v období 2008 – 2016 (zdroj: vlastní zpracování, Český statistický úřad, © 2017)

V tomto grafu je znázorněn počet obyvatel v jednotlivých obcích s rozšířenou působností Zlínského kraje aktuální ke dni 1. 1. 2015. ORP s nejvyšším počtem obyvatel jsou Zlín a Uherské Hradiště. Hlavním důvodem je počet obcí v jednotlivých ORP, ale také atraktivita jednotlivých správních obvodů a vysoký zájem obyvatel lokalizovat svá bydliště a pracoviště právě v těchto obcích. Naopak nejnižší počet obyvatel vykazují ORP Vizovice a ORP Bystřice pod Hostýnem. Také zde je na vině počet obcí v obvodu.

Graf 2: Počet obyvatel v ORP Zlínského kraje (zdroj: vlastní zpracování, Český statistický úřad, © 2017)

Věková pyramida poskytuje náhled na vývoj počtu mužů a žen v letech 2009 a 2015 ve Zlínském kraji. Základem pro vytvoření pyramidy byly oficiální data Českého statistického úřadu. Výsledná podoba věkové pyramidy vykazuje trend současnosti, kdy se mladí lidé ve věku 15 – 34 let stěhují do větších měst za lepšími pracovními podmínkami a společenským životem, popřípadě využívají pracovní nabídky ze zahraničí. Naopak ve věkových kategoriích 60 + u obou pohlaví, převažuje počet obyvatel v období 2015. Příčinou může být zpětné stěhování do domácího kraje s nástupem důchodového věku.

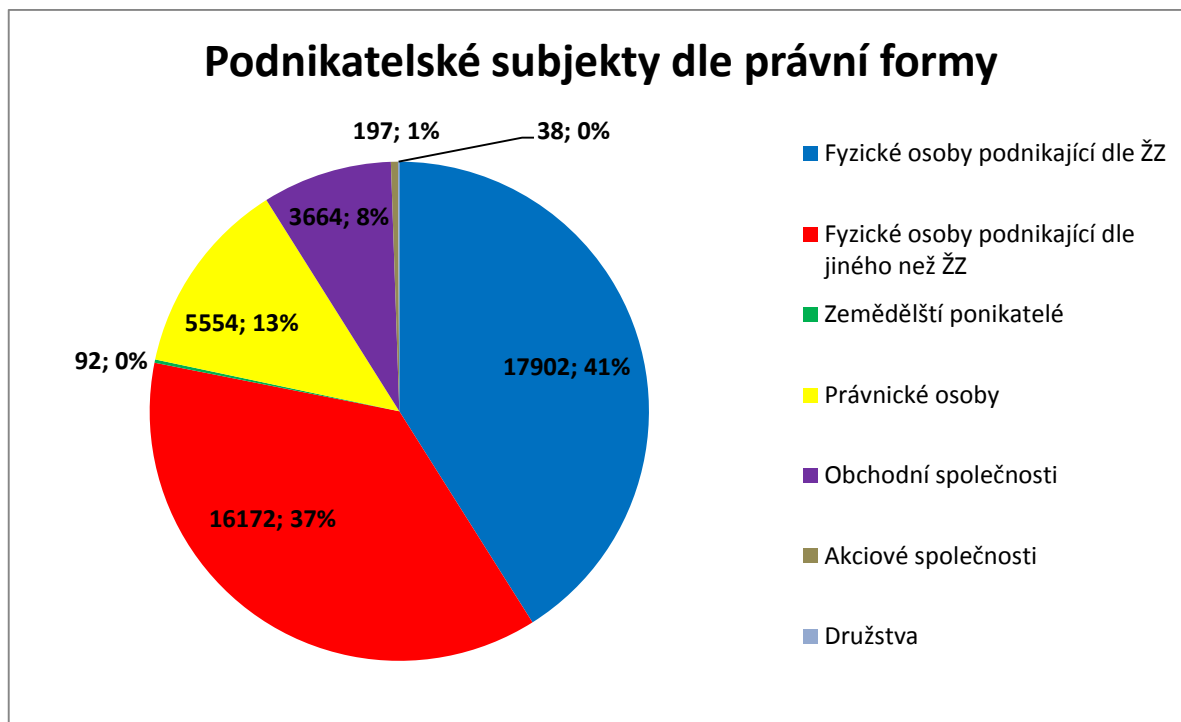

Graf 3: Věková pyramida Zlínského kraje v letech 2009 a 2015 (zdroj: vlastní zpracování, Český statistický úřad, © 2017)

4.4 Trh práce a nezaměstnanost

Ve Zlínském kraji je zaregistrováno celkem 23 456 podniků. Následující graf poskytuje informace o počtu a procentuálním podílu podniků dle jednotlivých právních forem. Výrazně převažují fyzické osoby, které podnikají na základě živnostenského oprávnění a na základě jiného než živnostenského oprávnění, například lékaři, zubaři, advokáti, daňoví poradci a další. Významný podíl tvoří také právnické osoby na území Zlínského kraje. Nejmenší podíl tvoří zemědělské podnikatelé a družstva.

Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele ve Zlínském kraji patří například Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Continental Barum, s. r. o., Krajská nemocnice Tomáše Bati, Česká zbrojovka, a. s., Fatra, a. s., Deza, a. s., Hamé, s. r. o., Gumárny Zubří, a. s., Slovácké strojírný, a. s. a další.

Graf 4: Podnikatelské subjekty dle právní formy (zdroj: vlastní zpracování, Český statistický úřad, © 2017)

V následující tabulce je uveden vývoj nezaměstnanosti v souvislosti s počtem volných pracovních míst a s počtem uchazečů o zaměstnání ve Zlínském kraji. Pro porovnání je také uvedena míra nezaměstnanosti v České republice. Uvedené hodnoty se vztahují k rokům 2011 až 2017. Veškerá data jsou získána z oficiálních statistik Českého statistického úřadu (© 2017) a jsou aktuální k 31. 12. daného roku, v roce 2017 je to datum 31. 1. Zlomovým rokem je rok 2014. Od tohoto roku až do současnosti se pohybuje míra nezaměstnanosti Zlínského kraje pod úrovní celorepublikového průměru. Od začátku sledovaného období klesla míra nezaměstnanosti o celou polovinu. Příčinou může být například aktivní politika zaměstnanosti, kdy krajská pobočka Úřadu práce podporuje desítky uchazečů, které také zařazuje do rekvalifikačních kurzů. Nejčastější podporované obory činností jsou v posledních letech například účetnictví, trenérství, úklidové služby, svářeni a další.

Rok	Počet uchazečů o zaměstnání	Počet volných pracovních míst	Míra nezaměstnanosti ve ZLK (%)	Míra nezaměstnanosti v ČR (%)
2011	29 418	1 590	9,35	8,6
2012	32 100	1 269	10,42	9,4
2013	33 978	2 217	8,34	8,2
2014	29 439	2 749	7,36	7,5
2015	23 874	5 810	5,98	6,2
2016	19 848	6 528	4,92	5,2
2017	20 395	6 619	5,07	5,29

Tabulka 2: Vývoj nezaměstnanosti ve Zlínském kraji (zdroj: vlastní zpracování, Český statistický úřad, © 2017)

4.5 Hospodaření Zlínského kraje

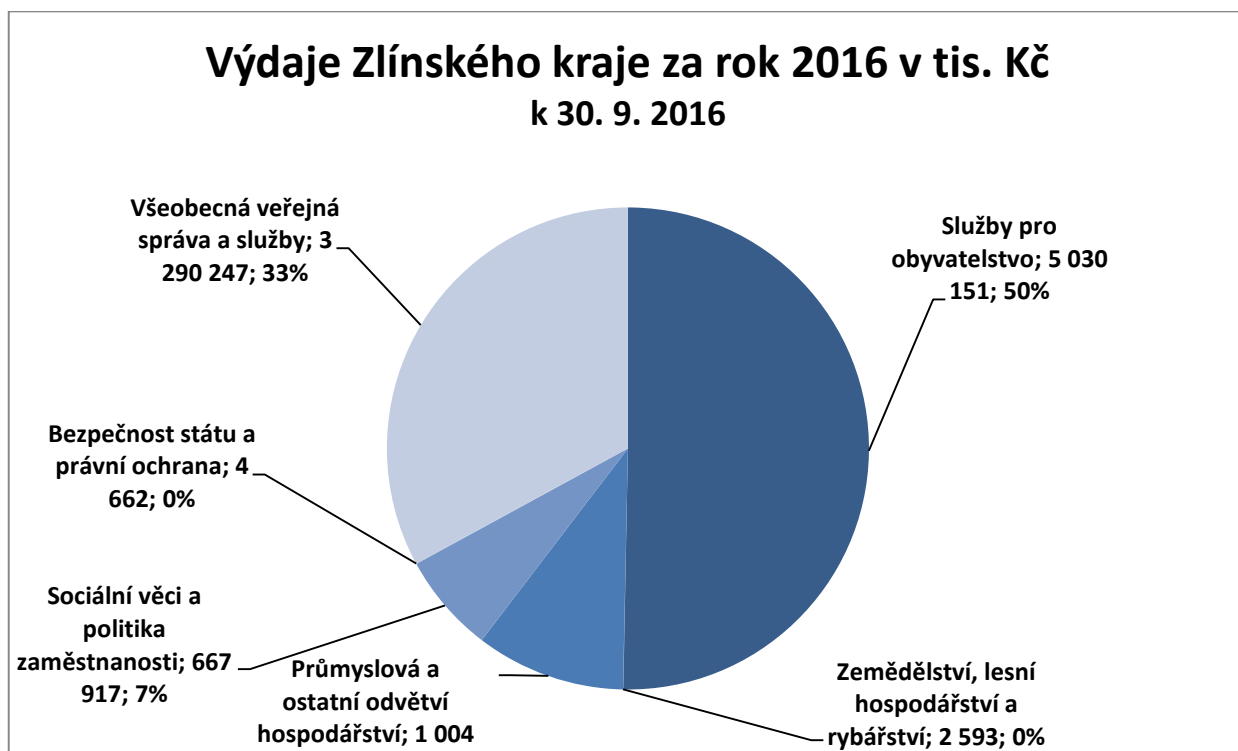
Následující tabulka poskytuje vývoj příjmů a výdajů Zlínského kraje v letech 2010 až 2016. Veškerá čísla jsou aktuální k 31. 12, pouze rok 2016 je aktuální k 30. 9. V posledních dvou letech se Zlínskému kraji daří držet rozpočet vyrovnaný, nicméně v minulosti hospodařil se značným schodkem.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Příjmy v tis. Kč	8 724 493	8 717 566	8 422 814	8 544 739	8 828 313	9 906 858	8 174 235
Výdaje v tis. Kč	8 981 215	8 554 707	8 668 948	8 822 767	8 903 672	9 680 051	7 017 656
Saldo v tis. Kč	-256 723	162 858	-246 134	-278 028	-75 360	226 807	1 156 579

Tabulka 3: Vývoj příjmů a výdajů Zlínského kraje (zdroj: vlastní zpracování, Monitor – státní pokladna, © 2017)

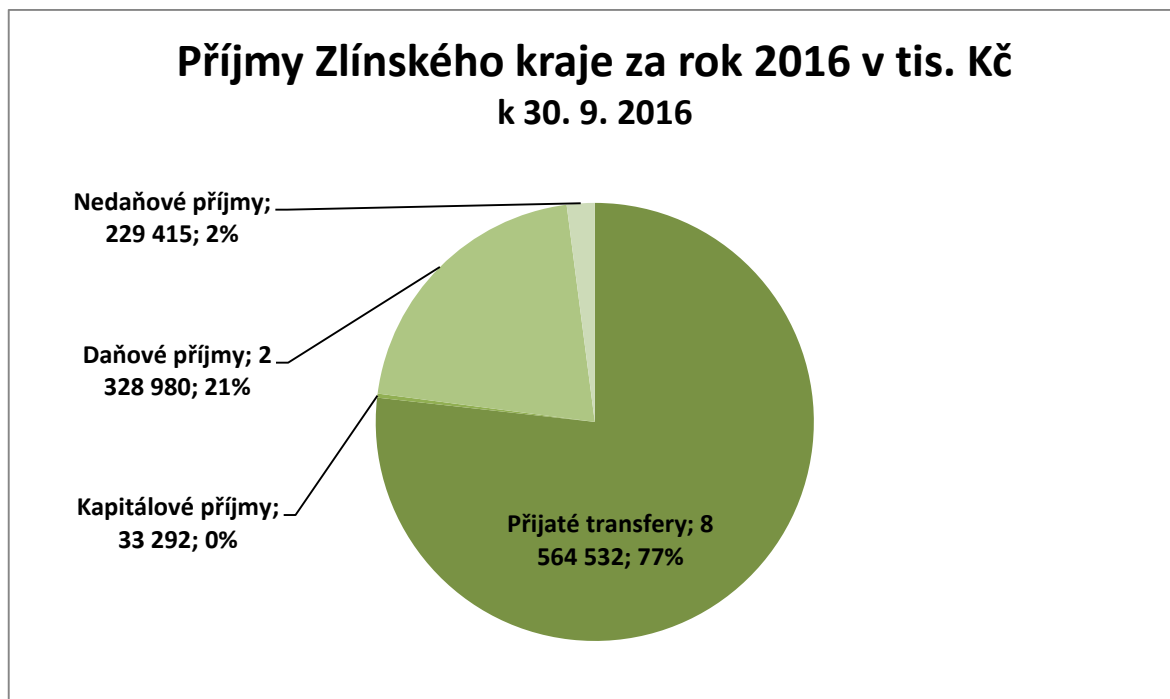
Z následujícího grafu lze vyčíst jednotlivé položky, které tvoří výdaje Zlínského kraje. Největší položku tvoří z pravidla služby pro obyvatelstvo, které tvořily v roce 20116 celkem 50 % výdajů. Do této kategorie spadají například výdaje v oblasti školství, zdravotnictví, výdaje v oblasti ochrany životního prostředí, komunální služby a další. Konkrétně se jednalo o příspěvky na školství krajské a obecní, knihoven a nemocnice. Druhou největší položkou je všeobecná veřejná správa a služby. Jedná se o výdaje na provoz odborů a za-

jištění provozu krajského úřadu, výdaje na nákup materiálu, energií, programového vybavení, vzdělávání a další (Zlínský kraj: Rozpočet Zlínského kraje, © 2016).

Graf 5: Výdaje Zlínského kraje za rok 2016 (zdroj: vlastní zpracování, Monitor – státní pokladna, © 2017)

Kategorie příjmů se členění celkem na čtyři druhy příjmů. Nejvyšší z nich tvoří přijaté transfery s podílem 77 %. Do této oblasti spadají například dotace z ministerstev na krytí výdajů školských zařízení, které zřizuje kraj či obec. Dále také transfery na podporu rozvojových projektů, na podporu ochrany životního prostředí, na podporu dopravní obslužnosti kraje a další. Vyšší položkou jsou také daňové příjmy s podílem celkem 21 % na celkových příjmech Zlínského kraje. Tyto příjmy za poslední rok částečně narostly díky zvýšení podílu z příjmů ze sdílených daní pro kraje, konkrétně se jedná o daň přidané hodnoty. Dále do této kategorie spadá také DPH, daň z příjmu fyzických osob a také daň z příjmu právnických osob.

Graf 6: Příjmy Zlínského kraj za rok 2016 (zdroj: vlastní zpracování, Monitor – státní pokladna, © 2017)

4.6 Podpora absorpční kapacity ve Zlínském kraji

Na podporu a realizaci územní dimenze a k iniciaci, sledování a podpoře absorpční kapacity je ve Zlínském kraji ustanovena Regionální stálá konference.

Regionální stálá konference je dobrovolné seskupení územních partnerů v oblasti místního a regionálního rozvoje, které zastupují představitelé členských institucí včetně orgánů veřejné správy. RSK je založená na základě principu partnerství s územní působností v jednotlivých krajích České republiky. Jedná se tedy o uskupení bez právní subjektivity. V souvislosti s územní dimenzí se podílí zejména na její realizaci prostřednictvím Regionálních akčních plánů Strategie regionálního rozvoje 2014 – 2020, a to také včetně části, která se vztahuje k financování z Evropských strukturálních a investičních fondů. RSK zejména iniciuje, sleduje a podporuje absorpční kapacitu daného regionu, dále je její role také iniciační, podpůrná, monitorovací, vyhodnocovací a propagační. Mezi další činnosti RSK patří projednávání a doporučování územního a věcného zaměření výzev a dbá na sladění jejich harmonogramu. Projednává návrhy, které předložili její členové, které cílí k naplňování územní dimenze. Tyto návrhy dále projednává prostřednictvím svého zástupce v Národní stálé konferenci. NSK působí na úrovni celého státu a RSK v tomto vztahu vystupuje jako poradní složka a přenáší požadavky a potřeby na národní úroveň. RSK pro-

střednictvím NSK a Ministerstva pro místní rozvoj zpracovává podklady pro rozhodování a řízení na úrovni řídicích orgánů na základě jejich potřeb a požadavků, uvádí do souladu aktivity v rámci svého regionu a každý rok předkládá Zprávu o hodnocení plnění Regionálního akčního plánu (Ministerstvo pro místní rozvoj: Územní dimenze, © 2016).

4.6.1 Činnost Regionální stálé konference Zlínského kraje

Jednou z primárních činností RSK je průzkum absorpční kapacity a následná aktualizace Regionálního akčního plánu. Forma a průběh aktualizace je dána metodikou MMR, dále se také řídí doporučeními ze schůzek zástupců MMR a RSK. Aktualizace musí proběhnout minimálně každé dva roky, ale v praxi probíhá každoročně kvůli potřebě připravovat podklady pro harmonogram výzev (Zlínský kraj: Regionální stálá konference © 2016).

V podmínkách Zlínského kraje probíhal proces aktualizace následovně:

1. šetření absorpční kapacity;
2. aktualizace RAP;
3. projednání návrhu aktualizace RAP;
4. schválení aktualizace RAP v RSK (Zlínský kraj: Regionální stálá konference © 2016).

Jednotlivé kroky jsou detailně rozepsány níže.

1. Šetření absorpční kapacity

Šetření absorpční kapacity proběhlo na úrovni obcí s rozšířenou působností a na úrovni místních akčních skupin, čímž byly do šetření zapojeny zástupci středních měst a integrovaného plánu rozvoje území a také zástupci menších obcí a komunitně vedeného místního rozvoje. Průzkum proběhl prostřednictvím dotazníkového šetření. Dotazníkové šetření se zaměřovalo zejména na projekty, které byly připraveny k financování z evropských a národních titulů, dále na projektové záměry, pro které neexistují vhodné zdroje financování, dalším bodem byly zjištěné bariéry v čerpání a požadavky na spolupráci s RSK (Zlínský kraj: Regionální stálá konference © 2016).

Obdobné šetření proběhlo i na krajském úřadě, buď v rámci osobního jednání se zástupci jednotlivých odborů a zástupci organizací zřizovaných Zlínským krajem. V případě potřeby lze oslovit i další územní partnery, například Univerzitu Tomáše Bati, Krajskou hospodářskou komoru, Úřad práce a další (Zlínský kraj: Regionální stálá konference © 2016).

Současně s daty z dotazníkového šetření mohou být využity i databáze projektových záměrů, zjištěných potřeb a bariér, které RSK získala od potencionálních žadatelů (Zlínský kraj: Regionální stálá konference © 2016).

2. Aktualizace RAP

V rámci aktualizace tabulkové části RAP proběhlo doplnění nových aktivit, aktualizace stávajících dat, doplnění požadavků na financování z národních dotačních titulů. Dalším z cílů je iniciovat významné projektové záměry, které mají vysoký potenciál pro rozvoj kraje a poskytovat informace o těchto projektech na národní úroveň (Zlínský kraj: Regionální stálá konference © 2016).

Textová část obsahuje stručnou analýzu a socioekonomická data, popis aktivit a prioritních strategických projektů, identifikaci bariér a bílých míst, dále vysvětluje vazby dokumentu na strategické dokumenty (Zlínský kraj: Regionální stálá konference © 2016).

3. Projednání návrhu aktualizace RAP

Návrh aktualizace byl projednán v rámci dočasných pracovních skupin pro aktualizaci RAP. Pracovní verze byla zaslána Sekretariátu NSK spolu s požadavky MMR. V případě zájmu, lze tuto pracovní verzi představit i zástupcům měst a obcí na jednání pracovní skupiny pro Absorpční kapacitu v území (Zlínský kraj: Regionální stálá konference © 2016).

4. Schválení aktualizace RAP v RSK

Po projednání návrhu a vypořádání všech věcných připomínek byl dokument předložen ke schválení RSK a následně zaslán na MMR (Zlínský kraj: Regionální stálá konference © 2016).

Další činností, kterou se RSK zabývá je mapování bariér, které brání či omezují předkládání projektů do vybraných výzev Integrovaného regionálního operačního programu. Zjišťování probíhá jednak získáváním informací od potencionálních žadatelů, ale také zkoumáním jednotlivých výzev zaměstnanci RSK. Zjištěné bariéry se následně rozčlení podle svých specifických cílů a zašlou se k vyjádření řídicímu orgánu IROP. Řídicí orgán následně zjištěné bariéry projedná a s vyjádřením zašle zpět na RSK. Mezi nejčastější bariéry se řadí například vysoká kritéria v oblasti cyklodopravy, kdy menší obce nebudou schopny tyto kritéria splnit, vysoké bodové ohodnocení, kvůli kterému projekt neprojde přes věcné hodnocení přijatelnosti projektu. Pro oblast revitalizace památek se jako bariéra jeví zavedený limit pro celkové výdaje. Při potřebě o dotaci na podporu materiálně technické zákla-

dy sportu lze podat pouze jednu žádost, ostatní žádosti jsou vyřazeny, což se jeví jako problém ve větších městech s mnoha obvody. Všeobecnými problémy u řady specifických cílů jsou zejména krátké období výzev, vysoká finanční hranice projektu a přísné podmínky pro předkládání projektů (Zlínský kraj: Regionální stálá konference © 2016).

4.6.2 Činnost pracovních skupin Regionální stálé konference

Pracovní skupina pro oblast Vzdělávání spolupracuje s partnery v území z pozice komunikačního kanálu a je zapojena do procesu realizace Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání. Ze své pozice mapuje situaci a potřeby škol z pohledu území, vzdělávacích systémů, trhu práce a zaměstnavatelů a vyhodnocuje potřeby škol z hlediska priorit dalšího rozvoje. V rámci prioritizace potřeb stanovila pracovní skupina v rámci Zlínského kraje následující oblasti: podpora podnikavosti, iniciativy, kreativity, podpora polytechnického vzdělávání, odborného vzdělávání včetně spolupráce škol, rozvoj kariérového poradenství, výuky cizích jazyků, čtenářské a matematické gramotnosti a další (Zlínský kraj: Regionální stálá konference © 2016).

Pracovní skupina pro oblast Cestovního ruchu vznikla na základě doporučení MMR, jelikož MMR chce do programu podpory cestovního ruchu zapojit hlavně územní partnery, aby byla splněna podmínka partnerství a víceúrovňové správy. Pracovní skupina se zaměřuje zejména na koordinaci rozvoje cestovního ruchu a destinačních managementů na regionální úrovni a přispívá k přenosu informací z regionální na národní úroveň. Zmíněný národní program podpory cestovního ruchu v regionech má přiblížit finanční prostředky regionům v ČR. Úkolem pracovní skupiny pro cestovní ruch je motivovat a informovat potenciální žadatele. Důležitou roli ve výši podpory hraje zejména kraj, protože výše podpory z programu se bude odvíjet od výše podpory, kterou poskytuje kraj z vlastních prostředků (Zlínský kraj: Regionální stálá konference © 2016).

Pracovní skupina pro Absorpční kapacitu v území byla ustanovena kvůli přípravě aktualizace RAP, což je její primární úkol. Tato pracovní skupina slouží jako prostředník mezi RSK a územím a zástupci měst a obcí, kteří jsou potenciálními žadateli o dotace z IROP. Pracovní skupina navazuje na činnost regionalistů Zlínského kraje a tak i nadále mají členové možnost formulovat stanoviska a návrhy, která mohou předkládat RSK (Zlínský kraj: Regionální stálá konference © 2016).

4.6.3 Šíření dobré praxe

RSK Zlínského kraje je v oblasti šíření dobré praxe velmi aktivní. Za rok 2016 zorganizovali tři semináře pro veřejnost. Dva z nich se týkaly možností podpory sociálního podnikání a jeden se zaměřoval na veřejnou podporu v praxi ESI fondů. Účast na těchto seminářích je zcela zdarma, je potřeba pouze předběžné nahlášení účasti (Zlínský kraj: Regionální stálá konference © 2016).

První seminář proběhl 7. června, který byl určen jednak zástupcům sociálních podniků, ale také pro ty, kdo teprve uvažují o založení sociálního podniku. Pro ty, byl nejprve osvětlen pojem sociální podnikání. Sociální podnik často vytváří pracovní příležitosti pro osoby se zdravotním, sociálním nebo kulturním znevýhodněním. Případný zisk se dále využívá pro rozvoj podniku. Celodenní seminář byl rozložen do dvou bloků. První blok vysvětloval celkovou podstatu sociálního podnikání a uváděl také praktické příklady dobré praxe již realizovaných sociálních podniků jak v České republice, tak i v zahraničí. Druhý blok pojednával o možnostech podpory projektů v oblasti sociálního podnikání z evropských zdrojů – konkrétně z Integrovaného regionálního operačního programu, jenž podporuje investiční projekty, a také z Operačního programu Zaměstnanost, který pomáhá uskutečnit neinvestiční akce. Na semináři byly také představeny již fungující sociální podniky ve Zlínském kraji, mezi které patří například Selský pivovárek v Kroměříži, Valašská diakonická, Palomino, Secondhelp z Valašského Meziříčí. Tyto podniky jsou často uváděny jako příklady dobré praxe. Ze zahraničí je známé například Družstvo PORMU ze Španělska nebo Družstvo PAROSTATEK z Polska (Zlínský kraj: Regionální stálá konference © 2016).

Druhý seminář se uskutečnil dne 6.10.2016 a jednalo se o volné pokračování prvního informativního semináře a byl určen všem zájemcům, kteří připravují podnikatelský záměr, který naplňuje základní znaky sociálního podniku. Seminář se zaměřoval zejména na přípravu projektových záměrů, a také na konkrétní praktické kroky, které jsou klíčové při zakládání sociálního podniku. První část pojednávala o aktuálních výzvách k podpoře sociálních podniků z IROP, kde byly vysvětleny jednotlivé výzvy a jejich specifické cíle, úloha Centra pro regionální rozvoj, byl vysvětlen princip příjmu a hodnocení podaných žádostí, také bylo upozorněno na kritéria projektu. Dále se jednalo o obchodní model a zpracování podnikatelských plánů, a také o příkladech dobré praxe. Z praxe zde byla představena společnost People in Safety, s. r. o., která pomáhá lidem bez domova. Druhá část přednášky se věnovala individuálním konzultacím k novým podnikatelským plánům, ale také k záměrům již vzniklých sociálních podniků. Tyto konzultace poskytla řada odborníků,

patřili mezi ně například zástupci Regionální kanceláře Agentury CzechInvest pro Zlínský kraj, zástupci Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně či Centra pro regionální rozvoj (Zlínský kraj: Regionální stálá konference © 2016).

Další, v řadě již třetí seminář proběhl dne 10. listopadu 2016 a jeho téma bylo Veřejná podpora v praxi Evropských strukturálních a investičních fondů v programovém období 2014 – 2020. Přednášející JUDr. Michael Kincl v jednotlivých blocích vysvětlil vymezení veřejné podpory a formy této podpory a její legislativní zakotvení, následovalo vysvětlení postupu poskytovatele dotací a na závěr možnosti financování infrastruktury a veřejná podpora (Zlínský kraj: Regionální stálá konference © 2016).

4.6.4 Plán rozvoje fungování Regionální stálé konference

Na základě interních rozhovorů s pracovníky RSK plánuje RSK pro rok 2017 zpracovat každoroční aktualizaci RAP. Bude vycházet ze zkušeností a výsledků z roku 2016 a zapracuje na zlepšení metodiky sběru dat v rámci absorpční kapacity, tak aby byly odhady co nejpřesnější. Pro maximální přesnost budou zrealizovány dvě externí zakázky a šetření absorpční kapacity a bariér čerpání jak v soukromém, tak i v neziskovém sektoru.

Dále bude RSK nově zapojena do hodnocení projektů Národního programu podpory cestovního ruchu v regionech v rámci Pracovní skupiny pro oblast Cestovního ruchu.

Vzhledem k úspěchu s již proběhlým semináři, bude RSK i v roce 2017 organizovat minimálně 2 semináře na podporu absorpční kapacity, jejichž témata budou vybrána na základě výsledků z monitorovací zprávy RAP. Předběžně by se mohlo jednat o témata například projektového řízení, strategického plánování a podobně. Na rozdíl od RSK jiných krajů, nemá RSK Zlínského kraje zájem organizovat klasické semináře k výzvám z operačních programů, aby nekopírovali činnost řídicích orgánů, které mají takovéto semináře v kompetenci. Nově od roku 2017 bude zaveden pravidelný monitoring čerpání z ESI fondů na území Zlínského kraje.

5 IDENTIFIKACE ABSORPČNÍ KAPACITY VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Následující kapitola je věnována absorpční kapacitě území Zlínského kraje, kde je nejprve představeno srovnání Zlínského kraje jako celku s ostatními kraji ČR a následně je také uvedeno srovnání jednotlivých správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Ne závěr je uveden reprezentativní vzorek již zrealizovaných projektů na území Zlínského kraje za rok 2016 a je zhodnocen jejich přínos pro rozvoj Zlínského kraje.

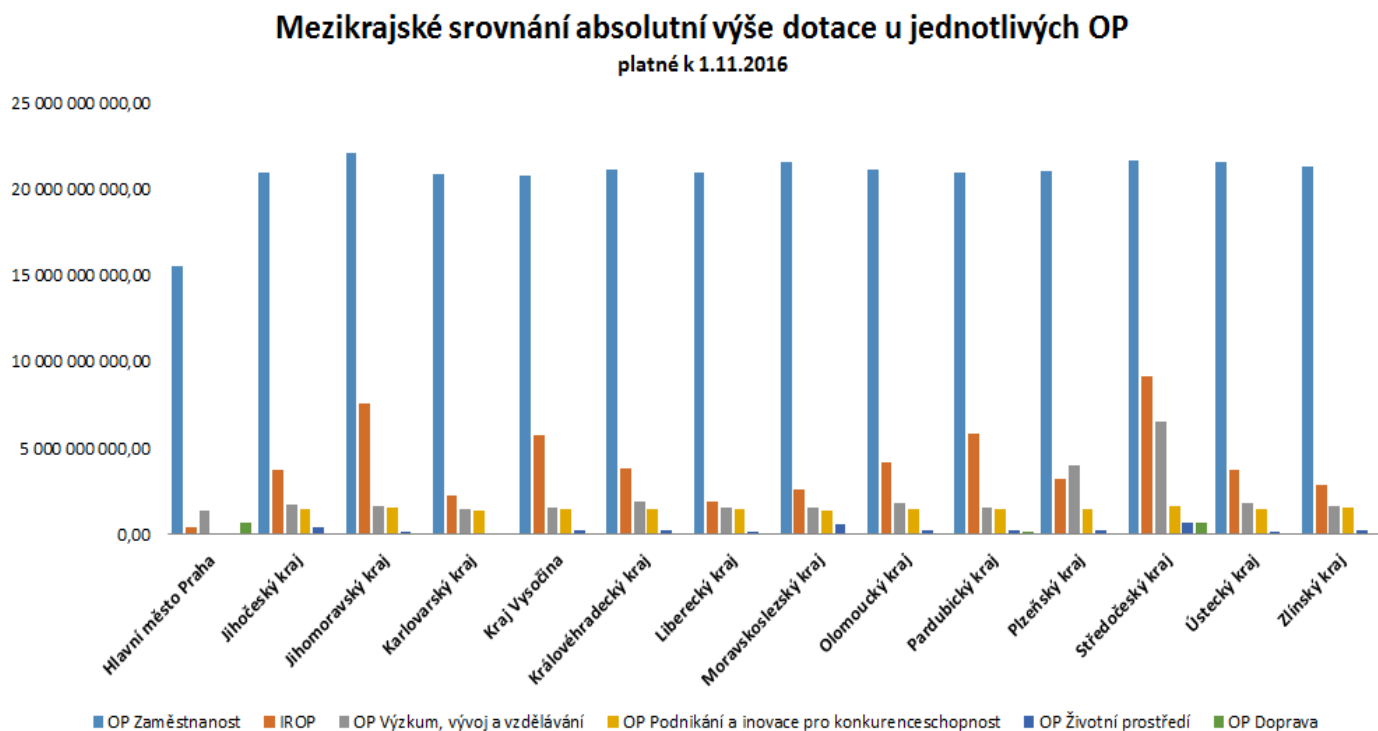
5.1 Mezikrajské srovnání

Následující tabulka uvádí počet projektů Zlínského kraje v jednotlivých fázích schvalování. Navzdory tomu, že programové období bylo zahájeno již 1. 1. 2014, tak první výzvy k předkládání projektů byly spuštěny až od poloviny roku 2016 a v tuto chvíli je stále většina projektů ve fázi hodnocení a pouze malá část z nich je schválena k realizaci, viz tabulka níže.

Zlínský kraj	Počet projektů	%
Projekty s vydaným rozhodnutím	247	10,9
Náhradní projekty	36	1,6
Projekty v hodnocení	1358	59,9
Nepodpořené projekty vyřazené z hodnocení	628	27,7
Celkem	2269	100

Tabulka 4: Počet projektů v jednotlivých fázích ve Zlínském kraji (zdroj: vlastní zpracování, Odbor strategického rozvoje kraje, © 2017)

Následující graf obsahuje statistiku čerpání z Evropských strukturálních a investičních fondů sledovanou na úrovni krajů

Graf 7: Mezikrajské srovnání absolutní výše dotace u jednotlivých OP (zdroj: vlastní zpracování, MMR, © 2017)

Výsledná podoba grafu je ovlivněna pokročilým stupněm administrace programu OP Zaměstnanost, ve kterém na rozdíl od ostatních OP již bylo zazávkováno 80% alokace. Je zde vysoká úspěšnost v čerpání z programu díky zjednodušenému způsobu vykazování výdajů u neinvestičních projektů za využití tzv. šablon.

Pro větší přehlednost je připojena také tabulka s konkrétními hodnotami. Z tohoto je patrné, že Zlínský kraj je ve srovnání s ostatními kraji velice aktivní při čerpání z Operačního programu Podnikání, inovace a konkurenceschopnost, stejně tak je tomu i u Operačního programu Zaměstnanost. Na úrovni průměru ve srovnání s ostatními kraji se Zlínský kraj drží v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání a také u Operačního programu Životní prostředí. Naopak zaostává při čerpání z Operačního programu Doprava, je zde zatím nulové čerpání, ale stejně tak je tomu i u dalších jedenácti krajů.

Kraj	OP Zaměstnanost	Integrovaný regionální operační program	OP Výzkum, vývoj a vzdělávání
Hlavní město Praha	15 539 892 217,72	449 557 959,97	1 412 169 195,21
Jihočeský kraj	20 967 997 700,83	3 762 876 956,15	1 744 338 930,34
Jihomoravský kraj	22 105 219 025,88	7 582 929 197,10	1 632 665 128,05
Karlovarský kraj	20 880 529 526,45	2 229 048 646,30	1 421 476 981,42
Kraj Vysočina	20 774 861 280,82	5 704 867 890,56	1 576 053 697,91
Královéhradecký kraj	21 092 175 183,34	3 798 792 569,81	1 894 188 773,64
Liberecký kraj	20 914 174 920,64	1 923 450 395,57	1 524 053 296,65
Moravskoslezský kraj	21 600 146 056,84	2 581 826 027,60	1 506 667 652,28
Olomoucký kraj	21 149 448 070,02	4 167 899 586,00	1 789 685 744,52
Pardubický kraj	20 980 358 481,03	5 817 106 847,26	1 523 148 273,48
Plzeňský kraj	21 046 868 356,75	3 192 748 112,95	4 010 839 609,40
Středočeský kraj	21 665 225 333,66	9 192 215 146,34	6 559 984 930,26
Ústecký kraj	21 582 687 162,42	3 705 690 682,27	1 770 410 930,00
Zlínský kraj	21 255 992 594,49	2 860 135 151,19	1 643 426 233,24

Tabulka 5: Mezikrajské srovnání absolutní výše dotace u jednotlivých OP – část 1
(zdroj: vlastní zpracování, MMR, © 2017)

OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	OP Životní prostředí	OP Doprava	Celkem
0,00	23 700 000,00	691 288 658,75	18 116 608 031,65
1 437 481 164,29	394 706 687,55	0,00	28 307 401 439,16
1 573 216 013,03	138 658 104,90	0,00	33 032 687 468,96
1 388 681 925,47	71 829 762,19	0,00	25 991 566 841,83
1 447 784 782,40	273 740 036,80	0,00	29 777 307 688,49
1 466 361 793,12	220 000 000,00	0,00	28 471 518 319,91
1 428 356 395,98	140 400 000,00	0,00	25 930 435 008,84
1 403 837 153,10	593 790 179,55	0,00	27 686 267 069,37
1 503 473 648,40	203 866 356,86	0,00	28 814 373 405,80
1 464 650 024,50	205 922 580,33	162 338 148,45	30 153 524 355,05
1 497 439 278,97	254 100 000,00	0,00	30 001 995 358,07
1 645 176 369,21	681 870 750,03	704 537 649,55	40 449 010 179,05
1 500 243 398,16	180 577 473,36	0,00	28 739 609 646,21
1 573 847 168,25	210 732 318,71	0,00	27 544 133 465,88

Tabulka 6: Mezikrajské srovnání absolutní výše dotace u jednotlivých OP – část 2
(zdroj: vlastní zpracování, MMR, © 2017)

5.2 Srovnání správních obvodů ORP

Následující tabulka poskytuje přehled žádostí a jejich výši celkových způsobilých výdajů v různých fázích procesu schvalování za programové období 2014 – 2020. Uvedené hodnoty jsou v korunách.

ORP	Podané celkem	Podané za rok 2016	Schválené	Realizované a ukončené
ORP Zlín	4 014 962 165	1 248 604 220	43 483 313	406 276 593
ORP Uherské Hradiště	3 554 877 248	1 224 604 465	188 853 647	359 404 146
ORP Kroměříž	2 148 744 184	812 017 387	64 664 391	186 979 519
ORP Vsetín	2 852 738 225	1 670 107 473	215 123 078	279 187 423
ORP Uherský Brod	2 118 855 020	884 692 131	29 911 841	25 973 330
ORP Valašské Meziříčí	1 027 938 155	342 456 333	6 776 592	58 596 066
ORP Rožnov pod Radhoštěm	1 389 321 693	376 295 051	30 919 036	6 033 177
ORP Otrokovice	1 166 997 790	259 641 522	5 700 000	59 099 046
ORP Valašské Klobouky	530 812 199	330 307 611	11 236 071	7 743 198
ORP Holešov	330 503 336	208 122 130	13 317 059	0
ORP Luhačovice	1 081 183 426	650 461 994	0	5 051 302
ORP Vizovice	496 677 267	181 759 487	0	0
ORP Bystřice pod Hostýnem	273 952 049	68 475 856	0	23 153 754

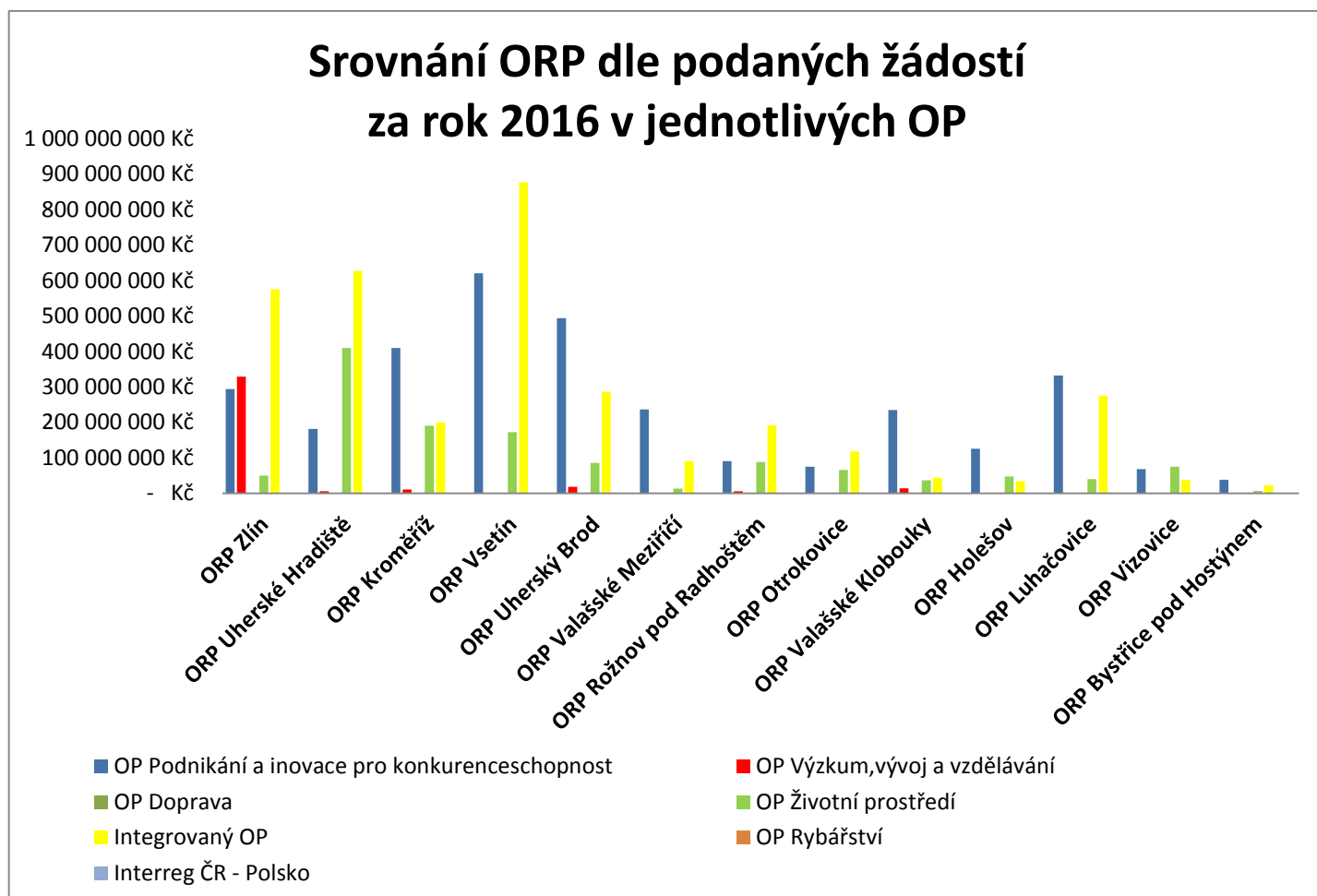
Tabulka 7: Stav projektů v různých fázích schvalování (zdroj: vlastní zpracování, MMR, © 2017)

Pro upřesnění je doplněn i následující graf, který znázorňuje celkové způsobilé výdaje jednotlivých správních obvodů u žádostí podaných za rok 2016 a z jednotlivých operačních programů. V současné době je nulová výše u operačního programu Doprava, Rybářství a Interreg ČR – Polsko. Data vztahující se k programu Zaměstnanost a Technická pomoc nejsou připojena, jelikož nejsou k dispozici ze strany Ministerstva pro místní rozvoj.

Z grafu je patrné, že ORP Zlín má nejvyšší počet podaných projektů v rámci operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání. Do této kategorie spadá zejména realizace Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje a dále Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Zlín. Tyto projekty jsou již ve fyzické realizaci. Významnou část tvoří také projekty v rámci Integrovaného operačního projektu. Značnou část tvoří

zvýšení kvality návazné péče v Krajské nemocnici Tomáše Bati, dále revitalizace a energetické úspory domů ve Zlíně a modernizace a rozvoj sítí regionální silniční infrastruktury. Z operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost je momentálně podporovaná například rekonstrukce objektu pro moderní plastikářskou výrobu, inovace výroby strojírenských prvků, výstavba poloprovozní výrobní haly, charakterizace pigmentů, plniv a polymerních základů a rozšíření platformy Engineering Base pro oblast výroby a distribuce energie.

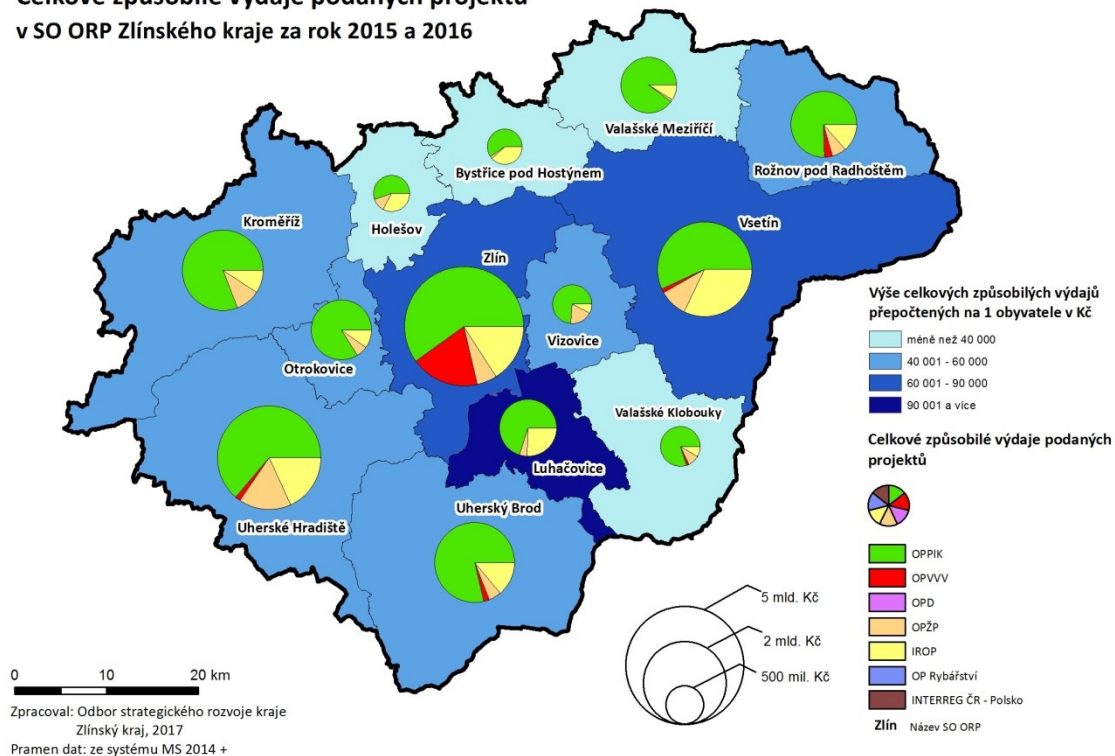
ORP Vsetín má nejvyšší počet podaných žádostí v rámci operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost a u Integrovaného operačního programu. Na území Vsetína aktuálně dochází k rekonstrukci a přístavbě průmyslového objektu pro rozšíření výroby CNC obráběcích center za podpory poskytnuté z operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. V rámci Integrovaného operačního programu je momentálně ve fyzické realizaci například projekt na zvýšení regionální mobility, konkrétně se jedná o Silnici II/487: Huslenky. Město Vsetín také čerpá finanční prostředky na pořízení a uplatňování územní studie – přednádražní prostor.

Graf 8: Srovnání ORP dle podaných žádostí za rok 2016 v jednotlivých OP (zdroj: vlastní zpracování, MMR, © 2017)

Pro lepší přehlednost připojuji také mapu celkových způsobilých podaných projektů ve správních obvodech Zlínského kraje za rok 2015 a 2016. Jedná se o veškeré podané projekty, nikoliv schválené, jelikož těch je zatím málo. Z této mapy je patrné, že nejvíce aktivní při čerpání je ORP Luhačovice, ORP Zlín a ORP Vsetín a všech těchto správních obvodů převažují projekty v rámci OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. Naopak nejméně aktivní při podávání projektů jsou ORP Valašské Klobouky, Bystřice pod Hostýnem, Holešov a Valašské Meziříčí. Tato situace bude následně také zohledněna při navrhování katalogu potencionálních projektů.

**Celkové způsobilé výdaje podaných projektů
v SO ORP Zlínského kraje za rok 2015 a 2016**

Obrázek 1: Celkové způsobilé výdaje podaných projektů (zdroj: Odbor strategického rozvoje kraje, © 2017)

5.3 Podpořené projekty ve Zlínském kraji za rok 2016

Pro účely vytvoření katalogu projektů je potřeba nejprve představit projekty, které již byly v minulých letech podpořeny a financovány z Evropských strukturálních a investičních fondů. Tyto projekty tvoří základ pro definování potřeb Zlínského kraje a jeho další rozvoj.

V následující kapitole je popsán reprezentativní vzorek projektů, tak aby byla zastoupena různá témata, žadatelé (kraj, obec, příspěvková organizace, soukromý subjekt atd.), různá místa realizace na území Zlínského kraje a různé velikosti projektů a jejich finanční náročnost.

Název projektu: Technika pro Zdravotnickou záchrannou službu Zlínského kraje

Název operačního programu: Integrovaný regionální operační program

Žadatel: Zlínský kraj

Termín realizace: 01/2016 – 03/2018

Rozpočet celkem: 63 583 240 Kč

- Příspěvek EU: 54 045 754 Kč
- Celkové národní veřejné výdaje: 9 537 486 Kč

Popis a hlavní cíle projektu: Cílem projektu je pořízení specializované techniky a prostředků pro odstraňování důsledků, které vznikly kvůli nadprůměrným sněhovým srážkám, masivním námrazám a extrémnímu suchu. Konkrétně se jedná o následující zařízení:

- terénní sanitní vozidla (ambulance) typu B 4x4 - 4 ks;
- přístroje pro nepřímou srdeční masáž - 6 ks;
- přístroje pro umělou plicní ventilaci - 1 ks;
- sanitní vozidlo (ambulance) typu C uzpůsobená pro přepravu pacientů s podezřením na VNN a nadměrných pacientů (XXL) - 1 ks;
- sanitní vozidla (ambulance) typu C 4x4 - 8 ks;
- klimatizační jednotka - Zlín - 1 ks;
- klimatizační jednotka - Kroměříž - 1 ks;
- přístroje pro nepřímou srdeční masáž - 22 ks;
- přístroje pro umělou plicní ventilaci - 3 ks.

S tímto vybavením je záchranná služba schopna zlepšit schopnosti při poskytování přednemocniční péče v krizových situacích a zároveň zkrátit čas pro poskytnutí této péče. Cílovou skupinou jsou orgány krizového řízení obcí a krajů a organizačních složek státu, obyvatelé Zlínského kraje a složky integrovaného záchranného systému (Zdravotnická záchranná služba Zlínského kraje, p. o., © 2017).

Neustálé zkvalitňování vybavení a služeb zdravotnické záchranné služby by mělo být jedním z hlavních cílů každého kraje, jelikož počet výjezdů a záchranných akcí se rok od roku neustále zvyšuje. Nové a moderní vybavení má významný vliv na počet zachráněných a ošetřených pacientů. Realizovaný projekt přispěje ke zvýšení ochrany zdraví a života občanů. Zdravotnická záchranná služba je jediná svého druhu, a tak je potřeba neustálého zkvalitňování služeb, vybavení i lidských zdrojů.

Název projektu: Transformace pobytových služeb pro osoby se zdravotním postižením ve Zlínském kraji

Název operačního programu: Operační program Zaměstnanost

Žadatel: Zlínský kraj

Termín realizace: 10/2016 – 9/2019

Rozpočet celkem:	43 721 960 Kč
- Příspěvek EU:	37 163 666 Kč
- Celkové národní veřejné výdaje:	6 558 294 Kč

Popis a hlavní cíle projektu: Projekt slouží k financování a podpoře jedenácti domovů pro osoby se zdravotním postižením ve Zlínském kraji. Dojde k podpoře zpracování a implementaci transformačních plánů, které budou sloužit k postupnému vytváření sociálních služeb komunitního typu a opouštění nevhodných ústavních prostorů. Zároveň budou pracovníci vzdělávání a metodicky provázeni, tak aby celý proces proběhl kvalitně a bezpečně pro všechny strany. Součástí projektu je také vznik a podpora provozu nových Chráněného bydlení. Cílem je podpořit pracovníky domovů, tak aby vedli uživatele služeb k běžnému způsobu života. V rámci projektu také dojde k vytvoření šesti skupin odborníků, kteří budou na celý proces dohlížet a budou rozvíjet teoretické a praktické dovednosti v této oblasti. Cílovou skupinou jsou poskytovatelé a zadavatelé sociálních služeb, sociální pracovníci, pracovníci v sociálních službách a osoby se zdravotním postižením (Zlínský kraj, © 2016).

Smysl tohoto projektu spočívá zejména v poskytnutí osobám, které žijí v zařízeních, možnost podílet se na běžném chodu života a žít v přirozeném prostředí. Často v ústavech žijí lidé s mírným postižením, kteří tyto služby nepotřebují a bylo by pro ně mnohem vhodnější žít ve své komunitě a pouze využívat služeb dle jejich typu a rozsahu postižení. Díky projektům tohoto typu byla již v minulosti otevřena řada budov chráněného bydlení například ve Valašském Meziříčí, Vsetíně nebo Rožnově pod Radhoštěm. Osoby se zdravotním postižením bývají často vyčleňovány ze společnosti, ať vědomě či nevědomě, je důležité naplňovat jejich základní práva, podporovat jejich život v běžné komunitě a nevykloučovat je ze společnosti.

Název projektu: Partnerství pro duševně nemocné na Otrokovicku

Název operačního programu: Operační program Zaměstnanost

Žadatel: město Otrokovice

Termín realizace: 9/2016 – 8/2018

Rozpočet celkem:	2 646 250 Kč
- Příspěvek EU:	2 249 313 Kč
- Celkové národní veřejné výdaje:	396 938 Kč

Popis a hlavní cíle projektu: Projekt zlepšit práci sociálních pracovníků s osobami, které mají duševní onemocnění. Realizace projektu probíhá v jednotlivých fázích. Jsou ustanovena partnerství, probíhá školení sociálních pracovníků města Otrokovice a Napajedla, jsou realizovány workshopy, setkání svépomocné podpůrné skupiny pro rodiny osob s duševním onemocněním, proběhnou také dvě studijní cesty do Nizozemska. Na realizaci projektu se podílí sociální pracovníci města Otrokovice a Napajedla, představitelé obcí Otrokovice, Tlumačov a Halenkovice, pracovníci zlínského Centra služeb postiženým, zaměstnanci Charity sv. Anežky Otrokovice (Otrokovice, © 2017).

Projekt napomáhá jak duševně postiženým, tak i jejich rodinám a sociálním pracovníkům a zároveň je všechny spojuje, čímž přispívá k přenosu informací a zkušeností mezi zúčastněnými. Jednotlivé osoby s duševní poruchou nemají velké zastoupení v běžném životě, tudíž skupina slučující a podporující zainteresované osoby vyzdvihuje jejich postavení a upozorňuje na důležitost podpory této skupiny. Je zde důležitá aktivita spíše veřejnosti, jelikož duševně nemocní nejsou schopni se sami bez cizí pomoci prosadit, jsou závislí na svých rodinách, případně na kvalitních sociálních službách. Podporou by mohlo být například více chráněných dílen nebo sociálních firem.

Název projektu: Zvyšování kompetencí žáků středních škol bez maturitní zkoušky

Název operačního programu: Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Žadatel: Dům dětí a mládeže Uherský Brod a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, příspěvková organizace

Termín realizace: 10/2016

Rozpočet celkem: 25 057 837 Kč

- **Příspěvek EU:** 21 299 161 Kč
- **Celkové národní veřejné výdaje:** 3 758 676 Kč

Popis a hlavní cíle projektu: Tento projekt se skládá ze šesti klíčových aktivit:

- zlepšení kompetencí pedagogů zapojením do akčního výzkumu a následné tvorby metodik a dalších výukových podkladů, zároveň bude dosaženo vyšší kvality ve vzdělávání a úrovni školy;
- zapojení více škol do projektu, čímž dojde ke zvýšenému přenášení zkušeností, vzájemné učení se a šíření dobré praxe;
- tvorba metodického materiálu jako podkladu pro ostatní střední školy

- mapování výchozího stavu úrovně výuky, schopností a dovedností učitelů a žáků, popis změn při použití nových metod výuky, a tím získání objektivních podkladů, kterými lze podpořit návrh na změnu v kurikulu vzdělávání středních škol bez maturitní zkoušky;
- změna metod bude pro žáky představovat zajímavější výuku, větší motivaci, zvýšení kompetencí v oblasti funkční gramotnost a sociálních a občanských kompetencí, které následně mohou využít v rámci svého osobního, společenského a pracovního života
- očekávaná je také změna v přístupu žáků a učitelů k žákům s psychickým onemocněním formou akceptování rozdílů a odstranění negativních hodnocení těchto žáků.

Cílem je tedy nalézt a následně ověřit vhodné formy a metody práce pro žáky se zvláštními vzdělávacími potřebami na středních školách bez maturitní zkoušky za účelem funkční gramotnosti, sociálních a občanských kompetencí a celkového sociálního rozvoje (Dům dětí a mládeže Uherský Brod, © 2016).

Žáci na středních školách bez maturitní zkoušky jsou ve velké míře z rodinných prostředí, kde chybí motivace ke vzdělávání a postrádají správný životní příklad. Tento projekt bude mít na tyto žáky výrazný vliv, jelikož je bude učit jak správně vyhodnocovat každodenní situace, například v zaměstnání, při hospodaření s finančními prostředky a podobně. Po zvýšení gramotnosti budou absolventi schopni získat kvalitní zaměstnání, aniž by byli ze strany zaměstnavatele využíváni. Díky celoroční interaktivním projektům budou učitelé spolu se žáky pracovat na posílení jejich sebevědomí, budou hledat lepší způsoby života a učit je orientaci ve společnosti.

Název projektu: Mikrojesle Kroměřížsko

Název operačního programu: Operační program Zaměstnanost

Žadatel: Pro Kroměříž, z. s.

Termín realizace: 01/2017 – 12/2018

Rozpočet celkem: 1 985 288 Kč

- **Příspěvek EU:** 1 687 494 Kč
- **Celkové národní veřejné výdaje:** 297 793 Kč

Popis a hlavní cíle projektu: Na území města Kroměříž vzniknou celkem tři Mikrojesle, konkrétně se jedná o Mikrojesle Kuřátka, Mikrojesle Štěňátka a Mikrojesle Kořátka, při-

čemž výše uvedený rozpočet se vztahuje pouze k jednomu zařízení. Projekt podporuje zřizovatele při zřizování a provozování mikrojeslí. Mikrojesle poskytují péči o děti od šesti měsíců do čtyř let a to ve skupině maximálně čtyř dětí na dobu minimálně osmi hodin denně. Jedním z cílů je také minimalizace rozdílů mezi muži a ženami na trhu práce díky možnosti včasějšího nástupu matek zpět do zaměstnání. Služba je finančně i místně dostupná. Příjemcem dotace může být obec, nezisková organizace, příspěvková organizace obce a právnické osoby, vykonávající činnost škol a školských zařízení. Budou také zorganizovány semináře pro zřizovatele, po určité době také evaluace ke zjištění přínosu u rodičů a sladění jejich pracovního a rodinného života (Ministerstvo práce a sociálních věcí, © 2017).

Nejvyšší výhodou tohoto projektu spatřuji v tom, že mikrojesle doplňují školky, kterých je stále nedostatek. Celkové náklady na zřízení mikrojeslí jsou nižší než náklady na provoz školky. Současný trend podporuje matky v brzkém návratu do zaměstnání a s existencí mikrojeslí to pro ně bude snazší a také finančně dostupnější. Jesle fungovaly již v minulosti a těšily se velké oblibě, do dnešní doby byly jesle pouze soukromé, a tak sloužili spíše dobře zajištěným rodinám, kdy pro matky bylo stále finančně výhodnější vrátit se do zaměstnání a platit jesle soukromé. Současná podoba mikrojeslí bude vhodná i pro střední příjmové vrstvy.

Název projektu: Propojení cyklostezky Bečva pod mostem do Hrachovce

Název operačního programu: Integrovaný regionální operační program

Žadatel: Město Valašské Meziříčí

Termín realizace: 10/2014 – 12/2017

Rozpočet celkem:	4 511 389 Kč
- Příspěvek EU:	3 834 681 Kč
- Celkové národní veřejné výdaje:	676 708 Kč

Popis a hlavní cíle projektu: Projekt řeší spojení cyklostezky z Valašského Meziříčí do Rožnova pod Radhoštěm pod mostem do Hrachovce. Propojovaný úsek je dlouhý 179 m. Šíře cyklostezky činí 3,2 m a pod mostem na současné bermě 2,2 m. Propojovací úsek je ohraničen betonovými obrubníky. Příčný sklon je v části nájezdu na hráz 2% směrem od hráze, ve zbylé části 2% směrem k řece. První část propojovaného úseku je z asfaltobetonu, sjezd na bermu, úsek na bermě a výjezd je z betonu. V rámci projektu také

dojde ke kácení a likvidaci dřevin a břehového opevnění. Cílovou skupinou jsou dojíždějící za prací, vzděláním, službami a obyvatelé. Projekt bude dokončen v roce 2017 (Valašské Meziříčí, © 2017).

Realizací projektu dojde ke zvýšení bezpečnosti, jelikož doposud museli cyklisti přejíždět frekventovanou silnicí. Po dokončení projektu jim bude k dispozici bezpečnější podjezd pod mostem. Tuto změnu zajisté uvítají cyklisté, kteří cyklostezku často využívají, ale také příležitostní sportovci, zejména rodiny s dětmi, pro které bude plynulá cesta výrazným ulehčením při víkendových vyjíždkách. Cyklostezku mohou využívat také bruslaři a pěší. Efektem projektu bude zajisté snížení dopravních nehod cyklistů a také dojde k navýšení atraktivity regionu, čehož mohou využít podnikatelé a podél cyklostezky založit nová stravovací zařízení, popřípadě jiné služby.

Název projektu: Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Rožnov pod Radhoštěm

Název operačního programu: Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Žadatel: Místní akční skupina Rožnovsko, z. s.

Termín realizace: 6/2016 – 5/2018

Rozpočet celkem: 5 762 428 Kč

- **Příspěvek EU:** 4 898 064 Kč
- **Celkové národní veřejné výdaje:** 864 364 Kč

Popis a hlavní cíle projektu: Cílem tohoto projektu je zlepšení kvality vzdělávání v mateřských a základních školách na území správního obvodu ORP Rožnov pod Radhoštěm. Projekt bude podporovat spolupráci zřizovatelů, škol a dalších aktérů v oblasti vzdělávání. Místně specifické problémy a potřeby budou řešeny společnou informovaností, partnerstvím a vzděláváním, čímž dojde k rozvoji kvalitního a inkluzivního vzdělávání dětí a žáků do 15 let. Cílovou skupinou jsou jednak žáci, pedagogové, ale také rodiče dětí, zaměstnanci veřejné správy a veřejnost (Místní akční skupina Rožnovsko, © 2017).

Školky a školy mají obdobné problémy a právě díky realizaci Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání lze najít společnou cestu k jejich řešení. Jsou realizována semináře, workshopy a také šíření dobré praxe, kdy se zájemci mohou učit od ostatních zařízení, která již bezproblémově fungují. Tím, že je plán zpracováván na území správního obvodu ORP, nejlépe rozumí místním školkám a školám a jejich potřebám, zaměřuje se na oblasti, které se přímo vztahují k regionálnímu trhu práce.

Název projektu: S handicapem do práce

Název operačního programu: Operační program Zaměstnanost

Žadatel: Vzdělávací a komunitní centrum Integra Vsetín, o. p. s.

Termín realizace: 11/2016 – 10/2018

Rozpočet celkem: 3 510 305 Kč

- **Příspěvek EU:** 2 983 759 Kč

- **Celkové národní veřejné výdaje:** 526 546 Kč

Popis a hlavní cíle projektu: Projekt je určený osobám se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním a pomáhá těmto osobám najít kombinaci vhodných nástrojů a opatření s cílem nalézt uplatnění na chráněném či volném pracovním trhu. K dosažení cílů jsou stanoveny následující nástroje – bilanční diagnostika, pracovní poradenství a rekvalifikace. Bilanční diagnostika posuzuje u uchazeče dispozice k pracovnímu uplatnění, pracovní poradenství poskytuje informace z oblasti trhu práce a rekvalifikace je určená osobám s nízkou nebo nulovou kvalifikací. Výsledkem projektu je překonání bariér a aktivní zapojení zdravotně postižených osob na trhu práce. Pracovní poradenství bude poskytnuto 40 osobám, kvalifikace bude zvýšena u minimálně 24 osob a vhodné zaměstnání bude zprostředkováno 5 – 11 osobám, které bude odpovídat specifickým potřebám účastníků projektu. Cílovou skupinou jsou osoby se zdravotním postižením ve všech stupních invalidity (Vzdělávací a komunitní centrum Integra Vsetín, © 2017).

V posledních letech se počet osob se zdravotním postižením neustále zvyšuje. Tato skupina osob potřebuje zvláštní a individuální péči, které se jim díky tomuto projektu dostane. Bez projektu a finanční podpory ze strany Evropské unie by bylo jen velmi obtížné zdravotně postižené zapojit do procesu získávání zaměstnání, jelikož na úřadech práce chybí pracovní síly, které by se věnovaly jen této skupině osob. Projekt pomůže těmto osobám s nalezením a udržením zaměstnání, jakožto jim bude poskytována i asistence v prvních dnech zaměstnání, než si zvyknou na nové pracovní prostředí. Mezi nejčastější zaměstnání patří pomocné práce například pomoc v kuchyni, ve výrobě či při úklidu.

Název projektu: Poloprovozní výrobní hala EGO Zlín, spol. s r. o.

Název operačního programu: Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

Žadatel: EGO Zlín, spol. s r. o.

Termín realizace: 12/2016

Rozpočet celkem:	18 652 993 Kč
- Příspěvek EU:	8 393 847 Kč
- Soukromé národní výdaje:	10 259 146 Kč

Popis a hlavní cíle projektu: Hlavním cílem projektu je rekonstrukce nemovitosti, která byla pořízena z důvodu nedostačujících prostor, kterými firma disponovala doposud. Nově koupená nemovitost je nevyužívaná zemědělská stavba, která chátrá. Komplexní rekonstrukcí této budovy vzniknou nové výrobní prostory. Realizací projektu dojde ke zvýšení výrobních možností firmy, zejména v oblasti zakázkové a malosériové výroby speciálních prostředků pro biologickou ochranu a dekontaminaci. Jedná se o speciální stacionární a mobilní komory pro osoby s vysoce nebezpečnou nákazou, dále firma vyrábí také transportní izolační komory, izolační podtlakové stany a komplexní zakázkové systémy dekontaminace (EGO Zlín, spol. s r. o., © 2017).

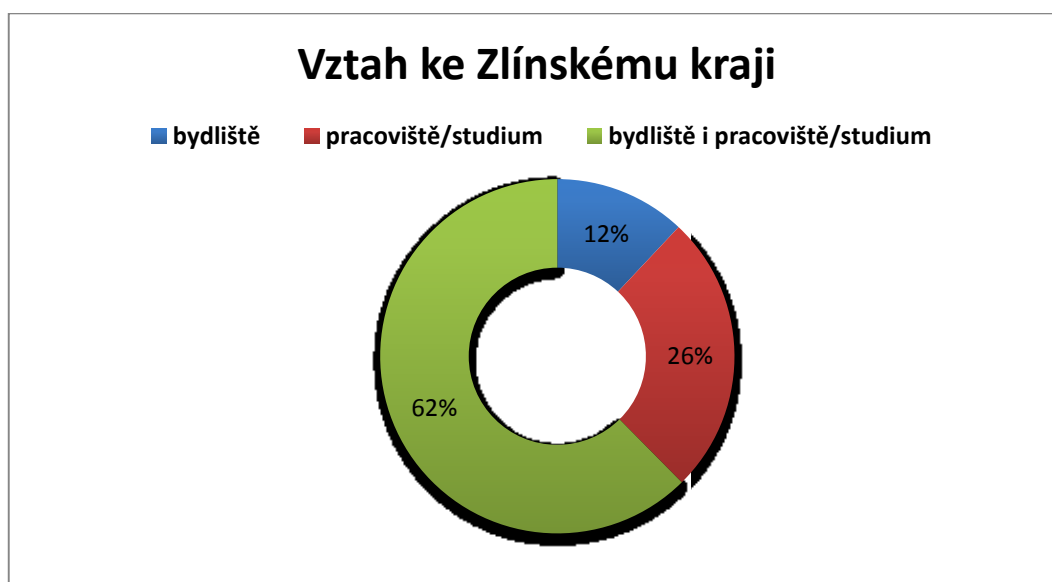
Firma EGO Zlín je předním výrobcem v oblasti komplexního systému biologické ochrany a své produkty vyváží do celého světa, zejména do nemocnic, kde chtějí být připraveni na pacienty s vysoce nakažlivými a smrtícími chorobami jako je například cholera či ebola. Výše zmiňovaný projekt tak uspokojí neustále rostoucí poptávku po produktech firmy. Projekt má dopad na celý Zlínský kraj i okolí, jelikož s uvedením nové haly do provozu vzniknou také potřeby nových zaměstnanců, což má pozitivní dopad na míru nezaměstnanosti ve Zlínském kraji a počet volných pracovních míst.

6 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit informovanost respondentů v oblasti dotačních prostředků Evropské unie a dále zjistit zájem a potřeby respondentů v oblasti projektových záměrů, které by ve svém okolí uvítali. Na závěr byly připojeny otázky k rozčlenění respondentů. Dotazník byl rozšířen prostřednictvím internetových stránek a také osobně při terénním šetření. Cílovou skupinou byli občané Zlínského kraje a zástupci obcí. Z tohoto důvodu se odpovědi hodně lišily zejména u otevřených otázek zjišťující informovanost v oblasti dotačních fondů. Ostatní otázky byly uzavřené s možností výběru, popř. vyjádření vlastního názoru. Celkem se dotazníkového šetření zúčastnilo 125 respondentů.

1. Jaký je Váš vztah ke Zlínskému kraji?

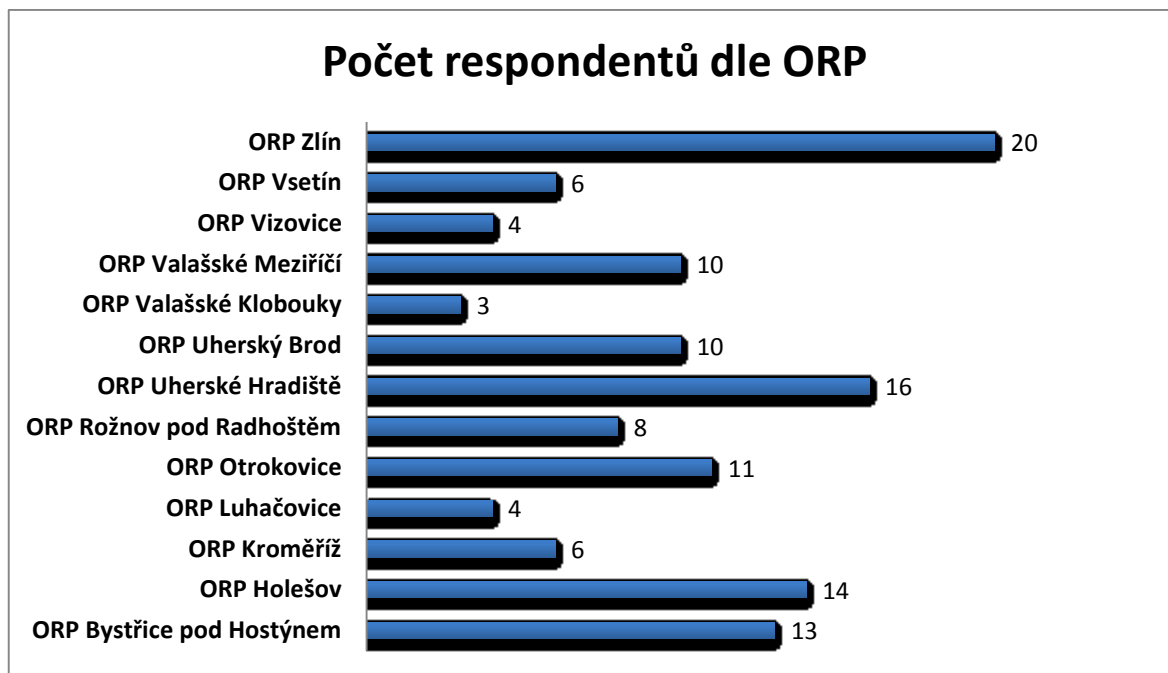
První otázka zjišťuje vztah respondentů ke Zlínskému kraji, jelikož pro účely tohoto dotazníkového šetření je zapotřebí, aby se respondenti na tomto území převážně zdržovali buď z důvodu bydliště, studia či zaměstnání. Na výběr bylo ze tří možností. 62 % respondentů uvedlo, že je pro ně Zlínský kraj místem bydliště i pracoviště, popř. studia, což je pro účely návrhové části diplomové práce přínosné, jelikož se jedná o osoby, které se na území Zlínského kraje převážně zdržují a nejlépe tak znají jeho stav a potřeby.

Graf 9: Vztah respondentů ke Zlínskému kraji (zdroj: vlastní zpracování)

2. Prosím uveďte konkrétní místo bydliště.

V rámci této otevřené otázky respondenti uváděli konkrétní místo bydliště. Dle uvedených odpovědí, jsem následně rozčlenila obce do odpovídajících správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

Graf 10: Počet respondentů dle ORP (zdroj: vlastní zpracování)

3. Víte, co jsou to dotační prostředky Evropské unie? Pokud ano, stručně popište.

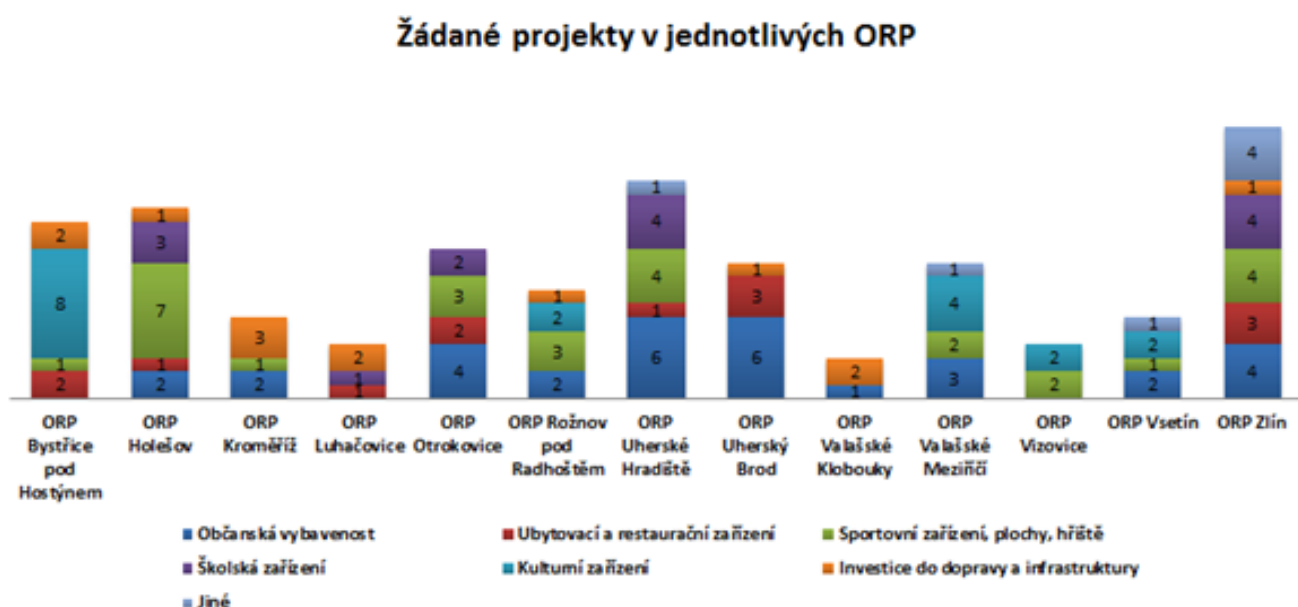
V rámci této otevřené otázky se odpovědi značně lišily. I přesto, že byl dotazník anonymní, dalo se díky odpovědím u této otázky odvodit, zda ji vyplňoval například starosta obce, či běžný občan. Mezitímco zástupci měst uváděli správné a obsáhlé odpovědi, u ostatních respondentů se objevovaly spíše odpovědi stručné, případně chybné. Z tohoto je velmi patrná nízká informovanost občanů v oblasti dotačních prostředků Evropské unie. Při realizování projektů za podpory ze strany EU by tak měl být kladen důraz na informování občanů například prostřednictvím regionálních novin, televize či rádia.

4. Zaregistroval/a jste v posledních letech změny ve Vaší obci, které by byly realizované z prostředků EU? Pokud ano, prosím stručně vypište.

U této otevřené otázky se obsah a délka odpovědí opět značně lišily, což souvisí také s nízkou informovaností zmiňovanou u předchozí otázky. Ve správním obvodu ORP Valašské Klobouky byly z prostředků EU realizovány například cyklostezky, revitalizace sídliště, zateplení školy a školky, sběrný dvůr a komunitní centrum. V Otrokovicích byl vybudován nový vjezd do průmyslového areálu, který dopravně odlehčil obydlené části města. Bystřice pod Hostýnem zprostředkovala opravu zámku, ulic, veřejného osvětlení a nákup vozidla pro Sbor dobrovolných hasičů. Ve Zlíně proběhla revitalizace centra (parky, koncertní sál, 14. a 15. Budova). Ve Vizovicích zrekonstruovali starou sokolovnu.

5. Jaké konkrétní projekty byste ve Vaší obci uvítali?

Cílem této otázky bylo zjistit přání a potřeby občanů jednotlivých správních obvodů ORP v oblasti projektových záměrů, které by ve svém okolí uvítali. Zjištěné výsledky jsou zohledněny v návrhové části při navrhování potencionálních projektů. Nejvíce respondentů ze správního obvodu ORP Bystřice pod Hostýnem hlasovalo pro projekt v oblasti kulturních zařízení, u ORP Holešov se jedná o sportovní zařízení, správní obvod ORP Uherské Hradiště by uvítal podporu občanské vybavenosti, stejně tak i správní obvod ORP Uherský Brod. Správní obvod ORP Valašské Meziříčí žádá o podporu v oblasti kultury.

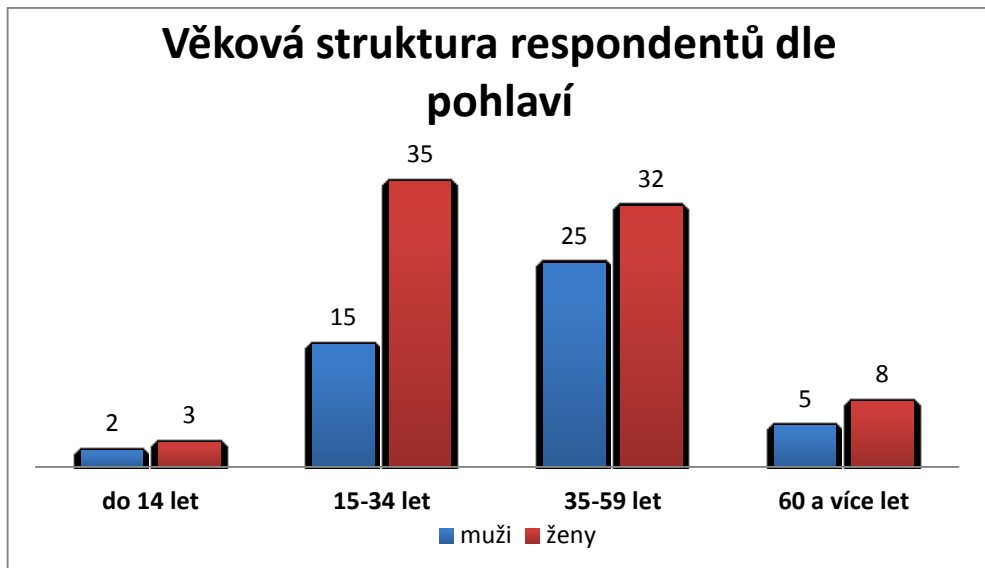
Graf 11: Žádané projekty v jednotlivých ORP (zdroj: vlastní zpracování)

6. Vaše pohlaví?

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 78 žen a 47 mužů.

7. Vaše věková kategorie?

V rámci této otázky byly uvedeny celkem čtyři věkové kategorie. Následující graf zobrazuje podíl žen a mužů v jednotlivých věkových kategoriích.

Graf 12: Věková struktura respondentů dle pohlaví (zdroj: vlastní zpracování)

8. Vaše pozice na trhu práce?

V rámci této otázky měli respondenti na výběr celkem z pěti kategorií. V kategorii žák/student bylo celkem 26 respondentů, v kategorii zaměstnanec/OSVČ 53 respondentů, nezaměstnaných se zúčastnilo celkem 13, 20 respondentů, kteří jsou momentálně na mateřské či rodičovské dovolené a 13 respondentů v důchodě.

7 KATALOG POTENCIONÁLNÍCH PROJEKTŮ VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Tato kapitola představuje katalog potencialních projektů, které mohou být realizovány ve Zlínském kraji do konce programového období, tedy do roku 2020. Projektové záměry byly primárně navrženy tak, aby se jednalo o projekty podporované z Evropských strukturálních a investičních fondů, a také aby spadaly do oblastí, kde byla dle analýzy v kapitole 5, slabší absorpční kapacita v roce 2016, popřípadě se jedná o projekty, které jsou dle výsledků dotazníkového šetření poptávány, ale z Evropských strukturálních a investičních fondů nejsou podporované. Také pro tuto kapitolu jsem zvolila reprezentativní vzorek projektů, tak aby zahrnoval různá témata, žadatele, místa realizace a velikosti navrhovaných projektů s různou výší rozpočtů.

7.1 Workoutové hřiště v Holešově

Žadatel	Město Holešov	
Termín realizace	2017	
Rozpočet projektu	200 000,- Kč	
Zdroj financování	Nadační fond zdravého životního stylu	150 000,- Kč
	Rozpočet města	50 000,- Kč

Popis a hlavní cíle projektu:

Výsledky dotazníkového šetření poukazují na potřebu a přání občanů města Holešov zrealizovat zařízení či plochy sloužící ke sportovnímu vyžití, které by mohli využívat všechny věkové kategorie. Holešov se již nyní může pyšnit koupalištěm, sportovní halou či fotbalovým stadionem. Co zde ale chybí je sportoviště veřejné a v přírodě, které lze využívat bez poplatku. V posledních letech se po celé republice i v zahraničí značně rozmáhá trend workoutových hřišť neboli fitparků. Tato zařízení jsou hojně využívána zejména mládeží a dorostem, ale i dospělými. Je klíčové, aby mládež měla možnost, kde lze trávit svůj volný čas smysluplným způsobem, čímž také dochází ke snižování kriminality zejména v tomto věku. Workoutové hřiště je hřiště, které se skládá z hrazd, laviček, žebřin, tyčí na kterých

lze efektivně cvičit s vlastní vahou těla. Celé zařízení je odolné vůči poškození a povětrnostním podmínkám, tudíž ho lze situovat v přírodě. Součástí hřiště by byly také odpadkové koše, lavičky a štítky s návodem k používání. Cílem projektu je podpora a rozvoj sportovní infrastruktury ve městě Holešov a podpora rozvoje pohybových aktivit u všech generací.

Nejvhodnější umístění workoutového hřiště v Holešově by bylo v Americkém parku. Americký park je veřejnosti volně dostupný. Dominantou parku je pomník na památku obětem padlých v první světové válce. Park je mezi občany velmi oblíbený, jelikož se nachází v blízkosti centra a často se zde pořádají různé akce jako například stezky odvahy pro děti a veřejnost. V posledních letech je park hojně podporován ze strany města i dobrovolníky, kteří například pořádají úklidové práce. V minulém roce zde byly umístěny nové dřevěné lavičky, atrakce pro děti v podobě dřevěného vláčku, nové schody a zvonice. V Americkém parku se již nyní nachází jedno hřiště, ale jedná se pouze o malou asfaltovou plochu s malými brankami na hraní míčových her, které je vhodné spíše pro menší děti. Workoutové hřiště by bylo vhodné situovat poblíž, jelikož by tak tyto dvě hřiště mohli zároveň využívat rodiče i děti, které by tak byli pod dohledem.

Tento projekt nelze v současné době zrealizovat z evropských fondů, jelikož není vypsána odpovídající výzva v žádném operačním programu. Existuje ale Nadační fond zdravého životního stylu, který momentálně ve spolupráci s firmou Colmex, což je největší výrobce a dodavatel venkovních posiloven a street workoutu, poskytuje dotaci až do výše 75 % celkových nákladů. Firma Colmex nabízí tři různé varianty workoutových hřišť lišících se ve velikosti. Pro potřeby města Holešov je vhodné a dostačující zvolit střední variantu.

Rozpočet:

- střední varianta workoutového hřiště (doprava, montáž)	170 000 Kč
- mobiliář (lavičky, koše, informační tabule)	30 000 Kč

7.2 Dům kultury a sportu v Poličné

Žadatel		Obec Poličná
Termín realizace		2017 – 2018
Rozpočet projektu		4 105 600,- Kč
Zdroj financování	Podpora obnovy a rozvoje venkova	400 000,- Kč
	Rozpočet obce	3 705 600,- Kč

Popis a hlavní cíle projektu:

Podnět na zřízení Domu kultury a sportu v Poličné vzešel přímo od občanů a vedení obce v rámci dotazníkového šetření. Od doby, kdy došlo k osamostatnění a odtržení Poličné od Valašského Meziříčí, se obec snaží rozvíjet veškeré aspekty kvality života obyvatel. Nicméně zařízení v podobě Domu kultury a sportu v Poličné chybí. Obyvatelé obce Poličná jsou velmi aktivní a existuje zde řada dobrovolných spolků a sdružení, jako například Sbor dobrovolných hasičů, Volejbal Poličná, Myslivecké sdružení, Sokol, Český svaz žen a další. Hlavním cílem projektu je tedy rozvoj kultury a sportu v obci Poličná a zároveň zvýšení její atraktivity.

Dům kultury a sportu by byl ve vlastnictví obce Poličná, která by jej pronajímala zájemcům při pořádání různých akcí, popřípadě jednotlivým občanům, kteří by sem přicházeli individuálně za účelem sportu či rekreace. V oblasti kultury by se zde mohly konat různé společenské, kulturní či vzdělávací akce, kterými jsou například výstavy, prezentace, hudební či divadelní představení, plesy a karnevaly. Dále je také možnost organizace soukromých akcí typu svatby, oslavy, pohřební hostiny, schůze zájmových sdružení a jiné. Z oblasti sportu by byl zájemcům k dispozici sál, kde lze hrát skupinové míčové hry jako házenou, kopanou, volejbal, nohejbal, basketbal, florbal, případně různá rekreační cvičení a další sporty s náčiním.

V roce 2016 proběhla Výzva č. 38 – Rozvoj infrastruktury komunitních center, jejíž investiční prioritou byla mimo jiné také podpora sociálního začlenění díky lepšímu přístupu k sociálním, kulturním a rekreačním službám. Na základě této výzvy by bylo možné žádat o podporu z ESI fondů, nicméně příjem žádostí byl ukončen koncem roku 2016.

Projekt bude tedy financován z Národního dotačního programu. Konkrétně se jedná o národní program Podpora obnovy a rozvoje venkova v roce 2017, dotační titul č. 2 – Podpora zapojení generací do komunitního života v obci, podskupina A – Podpora vybudování a obnovy míst aktivního a pasivního odpočinku. Cílem tohoto programu je podpořit venkovské oblasti v jejich rozvoji a obnově. Obec Poličná splňuje obě podmínky vymezující příjemce podpory, kterými jsou maximální počet obyvatel 3000 a zpracování strategického rozvojového dokumentu. Dotace se poskytuje maximálně do výše 70 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů, maximálně však do 400 tisíc Kč. Z tohoto důvodu doporučuji rekonstrukci jednoho stávajícího a nevyužitého objektu v obci, jelikož kompletní výstavba by byla finančně náročná a rozpočet obce by ji nemusel pokrýt.

Orientační rozpočet na rekonstrukci a vybavení Domu kultury a sportu činí 4 105 600 Kč.

Rozpočet:	4 105 600 Kč
- rekonstrukce objektu včetně střechy:	2 150 000 Kč
- rekonstrukce a vybavení tělocvičny:	570 000 Kč
- rekonstrukce a vybavení sálu	490 000 Kč
- malířské práce:	195 000 Kč
- nákup nábytku a vybavení:	650 400 Kč
- venkovní úpravy:	50 200 Kč

7.3 Letní kino v Bystřici pod Hostýnem

Žadatel	Město Bystřice pod Hostýnem	
Termín realizace	2018	
Rozpočet projektu	3 200 000,- Kč	
Zdroj financování	Dotace Zlínského kraje	70 000,- Kč
	Rozpočet města	3 130 000,- Kč

Popis a hlavní cíle projektu:

Hlavním cílem projektu je rozvoj a obohacení kulturního života na území města Bystřice pod Hostýnem a okolí. Projekt letního kina se těší oblibě všech věkových kategorií a v České republice se nachází v řadě velkých i menších měst. Obyvatelé města Bystřice pod

Hostýnem a okolních obcí spadajících do tohoto správního obvodu, by uvítali rozvoj v oblasti kultury, řada z nich uvedla konkrétně projekt letního kina, což vyplývá z dotazníkového šetření.

Jako nejvhodnější lokalita pro výstavbu letního kina se jeví plocha v městském parku Zahájené, který se nachází nedaleko centra a je celoročně volně přístupný. Areál letního kina bude tvořit velké pódium s promítací plochou, hlediště s lavičkami a kasa, která může zároveň sloužit jako bufet. Kapacita letního kina bude určena pro 1 300 návštěvníků. Areál lze také využívat pro hudební festivaly, open air koncerty a další společenské akce, pro jejichž uspořádání lze areál od města pronajmout.

Na projekt lze čerpat dotaci ze Zlínského kraje v rámci Programu na podporu kulturních aktivit a akcí. Dotace dosahuje maximálně do výše 50 % celkových způsobilých výdajů, maximálně však pouze 70 000 Kč na jeden projekt. Zbylé výdaje uhradí město Bystřice pod Hostýnem ze svého rozpočtu. Realizace projektu proběhne v roce 2018, jelikož pro rok 2017 jsou již žádosti o dotace ukončeny.

V současné době se již letní kina obejdou bez drahých digitálních promítacích zařízení multiplexů, vystačí si s levnějšími dataprojektory, které promítají filmy z DVD a blue-ray disků. Cena těchto projektorů se průměrně pohybuje okolo 250 000 Kč. Dále je potřeba areál letního kina oplotit, upravit povrch pro umístění laviček, výstavba pódia, promítací plochy, technických místností a sociálního zařízení. Celkové náklady na výstavbu letního kina se tak vyšplhají na 3 200 000 Kč.

Rozpočet:	3 200 000 Kč
- úprava povrchu, řemeslnické práce	409 400 Kč
- výstavba pódia a promítací plochy:	1 190 000 Kč
- dataprojektor:	250 000 Kč
- oplocení objektu:	155 000 Kč
- nákup a umístění laviček:	195 000 Kč
- sociální zařízení:	550 400 Kč
- technická místnost:	450 200 Kč

7.4 Dům na půl cesty v Uherském Hradišti

Žadatel		Město Uherské Hradiště
Termín realizace		2017 - 2018
Rozpočet projektu		6 518 690,- Kč
Zdroj financování	Integrovaný regionální operační program	5 540 886,- Kč
	Rozpočet města	977 804,- Kč

Popis a hlavní cíle projektu:

Cílem projektu je vytvoření dostupného sociálního bydlení pro mladé lidi ve věku do 26 let, kteří své dětství trávili a vyrůstali v dětských domovech, ve speciálních výchovných ústavech, v pěstounské péči či žijí v sociálně slabých rodinách, které nejsou schopné jim i nadále zajistit kvalitní a důstojné bydlení. Tato cílová skupina se často potýká s problémem nedostatku finančních prostředků, popř. s neochotou pronajímatelů mladistvým byty pronajímat, jelikož se obávají jejich neschopnosti splácet. Hlavním cílem domu na půl cesty je tedy poskytování kvalitního a důstojného ubytování, ale také řešení problémů, zajišťování přátelského prostředí a zlepšit životní podmínky cílové skupiny. Ve Zlínském kraji se nachází celkem čtrnáct dětských domovů a center. Domů na půl cesty je ve Zlínském kraji celkem devět, převážně ve Valašském Meziříčí, jelikož zde působí spolek Pod Křídly, který se zabývá poskytováním pomoci mladým lidem v oblasti bydlení, ale také zajišťuje sociální terapii. Běžná kapacita dětského domu je okolo dvaceti lůžek, přičemž kapacita jednoho domu na půl cesty je v průměru 10 lůžek a k dispozici jsou jednopokojové až třípokojové byty. Z tohoto a zároveň i z dotazníkového šetření vychází potřeba zřízení dalšího Domu na půl cesty ve Zlínském kraji. Umístění nového domu na půl cesty jsem zvolila ve městě Uherské Hradiště, jelikož se v tomto a okolních ORP žádný domov na půl cesty nenachází, i přesto že je zde řada dětských domovů, například v Uherském Ostrohu, v Bojkovicích i v Uherském Hradišti.

Město Uherské Hradiště jakožto obec v České republice je oprávněným žadatelem a může podat žádost o podporu v rámci Integrovaného operačního programu, v rámci specifického cíle 2.1 – Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi. Výzva umožňuje

pořízení bytů a bytových domů a jejich uzpůsobení pro potřeby sociálního bydlení a pořízení nezbytného vybavení. Poslední výzva v rámci sociálního bydlení byla ukončena koncem roku 2016, ale jelikož je zbývající alokace výzvy ve výši 98 926 970 Kč, předpokládám znovuotevření této kolové výzvy před koncem programového období.

Domov na půl cesty lze vybudovat v některém z nevyužívaných objektů, výzva umožňuje také odkoupení domu od soukromých vlastníků. Předmětem projektu bude zejména rekonstrukce objektu na objekt odpovídající parametrům důstojného sociálního bydlení. Hlavní změnou, která je v důsledku projektu očekávána, je zlepšení životní situace mladistvých při samostatném vstupu do běžného života.

Celkové náklady projektu jsou závislé zejména na stavu objektu. Uvedený rozpočet odpovídá objektu s kapacitou čtyř bytových jednotek 2+kk, celková kapacita tedy činí 8 osob.

Rozpočet:	6 518 690 Kč
- rekonstrukce objektu včetně střechy:	5 688 100 Kč
- vytvoření přepážek a nosných stěn:	86 000 Kč
- rozvod vody, plynu, elektřiny:	70 000 Kč
- malířské práce:	80 000 Kč
- nákup nábytku a vybavení:	532 400 Kč
- sociální zařízení:	150 000 Kč
- fasáda objektu a venkovní úpravy:	47 190 Kč

7.5 Rekonstrukce odborné učebny pro zdravotnické asistenty při SŠPHZ v Uherském Hradišti

Žadatel	Střední škola průmyslová, hotelová a zdravotnická Uherské Hradiště	
Termín realizace	2017	
Rozpočet projektu	446 500,- Kč	
Zdroj financování	Integrovaný regionální operační program	424 175,- Kč
	Rozpočet města	22 325,- Kč

Popis a hlavní cíle projektu:

Hlavním cílem projektu je rekonstrukce odborné učebny pro zdravotnické asistenty na Střední škole průmyslové, hotelové a zdravotnické v Uherském Hradišti. Současný stav odborné učebny je nevyhovující a vzhledem k technologickému pokroku ve zdravotnictví je potřeba zajistit žákům a žákyním moderní pomůcky a vybavení. Učebnu využívají žáci denního i večerního studia v rámci výuky odborných předmětů jako jsou například ošetřovatelství, ošetřování nemocných, první pomoc, somatologie a patofyziologie. Rekonstrukce odborné učebny zahrnuje drobné stavební úpravy pro výměnu a instalaci nábytku, včetně stolů, židlí, katedry, skříněk a pořízení odborných pomůcek. Po konzultaci s bývalými žákyněmi a odborníkem z praxe jsem sestavila následující seznam potřebných modelů, vybavení a pomůcek a k nim odpovídající pořizovací ceny:

- pořízení a instalace nábytku	90 000 Kč
- model lidské kostry	3 000 Kč
- modely lidských orgánů a torza	28 500 Kč
- lůžko pro pacienta 2 ks á 45 000 Kč	90 000 Kč
- figurína pacienta 2 ks á 50 000 Kč	100 000 Kč
- figurína pro nácvik první pomoci	25 000 Kč
- model pro odběry a aplikace injekcí	15 000 Kč
- cvičný defibrilátor	26 000 Kč
- tonometr (měření krevního tlaku) 10 ks á 1500 Kč	15 000 Kč
- fonendoskop (poslech srdce, plic) 10 ks á 400 Kč	4 000 Kč
- zdravotnické potřeby (obvazový materiál, dezinfekce, rukavice, zkumavky, stříkačky, infuzní sety, ochranné pomůcky)	50 000 Kč

Rozpočet celkem:**446 500 Kč**

Finální rozpočet tedy činí 446 500 Kč. Projekt lze financovat z ESI fondů v rámci Integrovaného operačního programu a je možné získat dotaci až do výše 95 % uznatelných nákladů. Projekt spadá do prioritní osy 4 – Komunitně vedený místní rozvoj, specifický cíl 4. 1 – Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu. Zbýlých 5 % bude uhrazeno z rozpočtu školy, která je oprávněným žadatelem, jelikož se jedná o organizaci zřizovanou krajem.

7.6 Sociální podnikání – Pekárna Korytná, s. r. o.

Žadatel	Pekárna Korytná, s. r. o.	
Termín realizace	2017	
Rozpočet projektu	2 189 000,- Kč	
Zdroj financování	Integrovaný regionální operační program	2 079 550,- Kč
	Vlastní zdroje subjektu	109 450,- Kč

Popis a hlavní cíle projektu:

Na základě dotazníkového šetření a rozhovorů s obyvateli obce Korytná byla zjištěna potřeba podpořit občanskou vybavenost obce, konkrétně obyvatelům schází místo k setkávání v podobě kavárny a zároveň pekárna. Dle oficiálních dat statistického úřadu je v obci Korytná vysoký podíl nezaměstnanosti, konkrétně 6,4 % v lednu 2017. Hlavním cílem projektu je snížení dlouhodobé nezaměstnanosti, k čemuž dojde pomocí sedmi nových pracovních míst v nové pekárně s kavárnou. Nové pracovní místa budou zahrnovat čtyři místa na pracovní pozici pekař/pekařka a tři místa na pracovní pozici obsluha kavárny. Realizací projektu budou mít obyvatelé Korytné a okolních obcí šanci získat pracovní místo v blízkosti svého bydliště.

Tento projekt lze financovat z Integrovaného regionálního operačního programu v rámci Prioritní osy 6.4 – Komunitně vedený místní rozvoj, Výzva č. 65 Sociální podnikání - Integrované projekty CLLD. Projekty v rámci této výzvy mohou být realizovány na území MAS. Obec Korytná je součástí MAS Východní Slovácko, tudíž na jejím území lze založit nový sociální podnik, který bude financovaný v rámci této výzvy. Financování je i zde možné do výše 95 % uznatelných nákladů. Cílovou skupinou bude v rámci tohoto projektu dlouhodobě nezaměstnaní, tzn. osoby, které jsou v evidenci úřadu práce déle jak 12 měsíců. Žadatelem o finanční podporu může být pouze OSVČ, obchodní korporace, neziskové organizace či církev. Po prozkoumání trhu v oblasti pekáren jsem usoudila, že pro účely tohoto typu projektu je vhodným žadatelem společnost s ručením omezeným.

Vhodným místem k realizaci projektu je bývalé malé obchodní centrum Orion, které se nachází v nejstarší a nejosídlenější části obce. V rámci projektu dojde k rekonstrukci této budovy a k nakoupení potřebného vybavení pro účely pekárny s provozovnou. Níže je uveden orientační rozpočet.

Rozpočet:	2 189 000 Kč
- odkoupení pozemku s objektem	1 200 000 Kč
- rekonstrukce a modernizace objektu	500 000 Kč
- podnikatelský plán	30 000 Kč
- projektová dokumentace	35 000 Kč
- dozor při rekonstrukci	40 000 Kč
- drobný majetek (vitrína, kuchyňské roboty, hnětače, pečící formy, PC, kasa, kávovar)	78 000 Kč
- dlouhodobý majetek (pečící pece, rohlíkovací stroje, nábytek)	300 000 Kč
- povinná publicita	6 000 Kč

ZÁVĚR

Identifikace absorpční kapacity v území hraje významnou roli v oblasti zjišťování potřeb u projektových žádostech, které lze financovat z dotačních zdrojů, čímž by plošně docházelo k rozvoji daného území. Velmi významným dotačním zdrojem jsou v současném programovém období Evropské strukturální a investiční fondy, které umožňují různým typům příjemců žádat o finanční podporu k realizaci svých projektových záměrů. Na území České republiky existuje řada dalších možností a zdrojů, ze kterých lze podpořit kvalitní projekty, které mají za cíl regionální rozvoj. Jedná se například o národní dotační tituly, či možnost spolufinancování ze státního rozpočtu. Vždy musí být splněna podmínka spolufinancování, a tak se také žadatelé musí zapojit do financování projektů.

Problematika kohezní politiky a s ní související absorpční kapacita v území je velmi komplexní a složitá, tudíž jsou v teoretické části objasněny veškeré základní termíny, principy, nástroje a cíle Evropské unie, ale také je přiblížena situace v České republice, tak aby bylo upozorněno na možnosti čerpání finančních prostředků na projekty realizované na našem území.

Praktická část na úvod poskytuje všeobecný přehled o území Zlínského kraje formou socioekonomické analýzy, tak aby byla provedena charakteristika sledovaného území. Tato analýza je také důležitá pro následnou identifikaci absorpční kapacity. V rámci identifikace absorpční kapacity byla agregovaná data za kraj, potažmo za správní obvody obcí s rozšířenou působností doplněna o reprezentativní vzorek projektů, které již na území Zlínského kraje byly zrealizovány v roce 2016. Tyto projekty byly vybrány tak, aby zastupovaly různé příjemce, místo realizace i finanční náročnost daného projektu. Součástí identifikace absorpční kapacity je také zhodnocení přínosu každého projektu pro rozvoj Zlínského kraje. Následně bylo provedeno dotazníkové šetření mezi občany a také zástupci jednotlivých obcí. Dotazníkové šetření svou povahou nejlépe vypovídá o potřebách občanů kraje.

Na základě provedené identifikace absorpční kapacity a dotazníkového šetření, je v rámci návrhové části představen katalog potencionálních projektů, na základě kterých by došlo k podpoře absorpční kapacity ve Zlínském kraji. Projektové záměry byly primárně navrženy tak, aby se jednalo o projekty podporované z Evropských strukturálních a investičních fondů, a také aby spadaly do oblastí, kde byla dle analýzy v kapitole 5, slabší absorpční kapacita v roce 2016, popřípadě se jedná o projekty, které jsou dle výsledků dotazníkového šetření poptávány, ale z Evropských strukturálních a investičních fondů nejsou podporova-

né. Jednotlivé projekty byly zvoleny tak, aby odpovídaly potřebám občanů, aby byly zastoupeny různé oblasti rozvoje, aby se jednalo o projekty smysluplné a kvalitní a zároveň aby bylo možno na jejich realizaci využít finanční prostředky z dotačních titulů evropských či národních.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- ASOCIACE KRAJŮ ČESKÉ REPUBLIKY, 2013. [online]. Praha [cit. 2017-02-07]. Dostupné z: <http://www.asociacekraju.cz/akcr/>
- BACHTLER, John, Carlos MENDEZ a Fiona G. WISHLADE, 2013. *EU cohesion policy and European integration: the dynamics of EU budget and regional policy reform*. Farnham, Surrey: Ashgate, 322 s. ISBN 978-0-7546-7421-4.
- BAUN, Michael J. a Dan MAREK, 2014. *Cohesion policy in the European Union*. London: Palgrave, 257 s. European Union series. ISBN 978-0-230-30313-3.
- CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY: O nás, 2011 – 2016. [online]. Praha [cit. 2017-02-07]. Dostupné z: <http://www.crr.cz/cs/crr/o-nas/>
- DUŠEK, Jiří a Lubomír PÁNA, 2010. *Udržitelný rozvoj v evropských regionech*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 400 s. Studia. ISBN 978-80-86708-90-4.
- DÚM DĚTÍ A MLÁDEŽE UHERSKÝ BROD, 2016. *Zvyšování kompetencí žáků středních škol bez maturitní zkoušky*. [online]. Uherský Brod [cit. 2017-01-19]. Dostupné z: <http://www.ddmub.cz/projekty/zvysovani-kompetenci-zaku-strednich-skol-bez-maturitni-zkousky-cz-02-3-61-0-0-0-0-16-012-0000611>
- EGO ZLÍN, SPOL. S R. O., 2017. *Poloprovozní výrobní hala* [online]. Zlín [cit. 2017-02-27]. Dostupné z: <http://www.egozlin.cz/>
- EUR – LEX, 2005. *Nový fond solidarity Evropské unie*. [online]. [cit. 2017-01-19]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=URISERV:g24217a>
- EUROPEAN COMMISSION, 2016. *European Globalisation Adjustment Fund* [online]. Brussels [cit. 2017-01-19]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=326&>
- EVROPSKÉ STRUKTURÁLNÍ A INVESTIČNÍ FONDY, 2012. *Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020* [online]. Praha [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Dohoda-o-partnerstvi>
- EVROPSKÉ STRUKTURÁLNÍ A INVESTIČNÍ FONDY, 2016. *Informace o fondech* [online]. Praha [cit. 2017-01-19]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>

- EVROPSKÉ STRUKTURÁLNÍ A INVESTIČNÍ FONDY, 2016 [online]. Praha [cit. 2017-01-19]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/FAQ/Obecne-otazky>
- FELIXOVÁ, Kateřina, 2012. *Podpora podnikání v regionech se soustředěnou podporou státu*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 175 s. ISBN 978-80-7414-528-5.
- INTEGROVANÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM, 2015. [online]. Praha, [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/Integrovaný-regionální-operacní-program>
- JÁČ, Ivan a kolektiv, 2010. *Jedinečnost obce v regionu*. Praha: Professional Publishing, 203 s. ISBN 978-80-7431-038-6.
- KOUTSKÝ, Jaroslav a Pavel RAŠKA, 2012. *Výzkum regionálního rozvoje - vybrané přístupy a témata*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 186 s. ISBN 978-80-7414-481-3.
- KÖNIG, Petr a Lubor LACINA, 2004. *Rozpočet a politiky Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 374 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 80-7179-846-0.
- MACHÁČEK, Jaroslav, Petr TOTH a René WOKOUN, 2011. *Regionální a municipální ekonomie*. Praha: Oeconomica, 199 s. Vysokoškolská učebnice. ISBN 978-80-245-1836-7.
- MAREK, Dan a Tomáš KANTOR., 2009. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.
- MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, 2017. *Mikrojesle* [online]. Praha [cit. 2017-02-26]. Dostupné z: <http://mikrojesle.mpsv.cz/index.php/pilotni-overeni-seminare/>
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, 2016. *Absorpční kapacita* [online]. Praha [cit. 2017-01-05]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/A/Absorpcni-kapacita>
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, 2016. *Kohezní politika* [online]. Praha [cit. 2017-01-05]. Dostupné z: [https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/K/Kohezni-politika-\(KP\)](https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/K/Kohezni-politika-(KP))

- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, 2016. *Územní dimenze* [online]. Praha [cit. 2016-10-25]. Dostupné z: <http://www.dotaceeu.cz/cs/Microsites/uzemni-dimenze/RSK>
- MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA ROŽNOVSKO, 2017. *Projekt MAP v ORP Rožnov pod Radhoštěm* [online]. Zašová [cit. 2017-02-27]. Dostupné z: <http://www.masroznovsko.cz/index.php?nid=3898&lid=cs&oid=2753169>
- NÁRODNÍ DOKUMENT K ÚZEMNÍ DIMENZI, 2015. *Územní dimenze v podmínkách ČR* [online]. Praha [cit. 2017-02-07]. Dostupné z: https://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/c3defef3-c989-47f2-9240-0fdcbf570ca3/NDUD_aktualizace.pdf?ext=.pdf
- OPERAČNÍ PROGRAM DOPRAVA, 2015. [online]. Praha [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-Doprava>
- OPERAČNÍ PROGRAM PODNIKÁNÍ A INOVACE PRO KONKURENCESCHOPNOST, 2015. [online]. Praha [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-Podnikani-a-inovace-pro-konkurenceschopnost>
- OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA - PÓL RŮSTU ČR, 2015. [online]. Praha [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-Praha>
- OPERAČNÍ PROGRAM RYBÁŘSTVÍ, 2015. [online]. Praha [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-Rybarstvi-2014%E2%80%932020>
- OPERAČNÍ PROGRAM TECHNICKÁ POMOC, 2015. [online]. Praha [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-Technicka-pomoc>
- OPERAČNÍ PROGRAM VÝZKUM VÝVOJ A VZDĚLÁVÁNÍ, 2015. [online]. Praha [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: [https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-Vyzkum,-vyvoj-a-vzdelavani-\(1\)](https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-Vyzkum,-vyvoj-a-vzdelavani-(1))
- OPERAČNÍ PROGRAM ZAMĚSTNANOST, 2015. [online]. Praha [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-Zamestnanost>

- OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, 2015. [online]. Praha [cit. 2017-02-08].
Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-Zivotni-prostredi>
- OTROKOVICE, 2017. *Partnerství pro duševně nemocné na Otrokovicu* [online]. Otrokovice [cit. 2017-02-24]. Dostupné z: <http://www.otrokovice.cz/partnerstvi-produsevne-nemocne-na-otrokovicku/ms-8615/p1=8615>
- POLITIKA ÚZEMNÍHO ROZVOJE: VE ZNĚNÍ AKTUALIZACE Č. 1, 2015. [online]. Praha, Brno, [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/514b9dcb-4cf3-4ebc-9ef5-c9f5230c089c/2015_VI_26_Brozura_PUR_CR_ve_zneni_Aktualizace_c_1.pdf?ext=.pdf
- PROGRAM MEZIREGIONÁLNÍ SPOLUPRÁCE ESPON 2009, 2012. [online]. Praha [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/ESPO-2020>
- PROGRAM MEZIREGIONÁLNÍ SPOLUPRÁCE INTERACT III, 2012. [online]. Praha [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-INTERACT-III>
- PROGRAM NADNÁRODNÍ SPOLUPRÁCE INTERREG CENTRAL EUROPE, 2012. [online]. Praha [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-nadnarodni-spoluprace>
- PROGRAM NADNÁRODNÍ SPOLUPRÁCE INTERREG DANUBE, 2012. [online]. Praha [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-nadnarodni-spoluprace-Danube>
- PROGRAM MEZIREGIONÁLNÍ SPOLUPRÁCE INTERREG EUROPE, 2012. [online]. Praha [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-INTERREG-EUROPE>
- PROGRAM ROZVOJE VENKOVA, 2015. [online]. Praha [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/Program-rozvoje-venkova>
- PROGRAMY PRO PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2014-2020, 2012. *Programy přeshraniční spolupráce* [online]. Praha [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>

- PROGRAM URBACT III, 2012. [online]. Praha [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: [https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/Program-URBACT-III-\(1\)](https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/Program-URBACT-III-(1))
- REGIONÁLNÍ ROZVOJOVÁ AGENTURA VÝCHODNÍ MORAVY, 1998 – 2017. *Profil společnosti* [online]. Zlín [cit. 2017-02-07]. Dostupné z: <http://www.rravm.cz/O-spolecnosti/Profil-spolecnosti>
- STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK, 2009. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 212 s. ISBN 978-80-7367-588-2.
- STRATEGIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČR 2014 – 2020, 2013. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [online]. Praha [cit. 2017-02-07]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf?ext=.pdf>
- SVAZ OBCÍ A MĚST ČESKÉ REPUBLIKY, 2017. *Kdo jsme* [online]. Praha [cit. 2017-02-07]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/kdo-jsme/default.aspx>
- VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ, 2017. *Propojení cyklostezky Bečva pod mostem do Hrachovce* [online]. Valašské Meziříčí [cit. 2017-02-27]. Dostupné z: <http://www.valasskemezirici.cz/propojeni-cyklostezky-becva-pod-mostem-do-hrachovce/ds-2394>
- VZDĚLÁVACÍ A KOMUNITNÍ CENTRUM INTEGRA VSETÍN, 2017. *S handicapem do práce* [online]. Vsetín [cit. 2017-02-27]. Dostupné z: <http://www.vkci.cz/index.php?page=projekty/shdp>
- WOKOUN, René, 2003. *Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie*. Praha: Oeconomica, 326 s. ISBN 80-245-0517-7.
- WOKOUN, René, 2006. *Strukturální fondy a obce I*. Praha: ASPI, 146 s. ISBN 80-7357-138-2.
- WOKOUN, René, 2008. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.
- WOKOUN, René, 2012. *Konkurenceschopnost regionů Evropské unie a České republiky*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 123 s. ISBN 978-80-7414-534-6.

- WOKOUN, René, Pavel MATES a Rudolf COGAN, 2006. *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha: Linde, 351 s. ISBN 80-7201-608-3.
- WOKOUN, René, Pavel MATES a Jaroslava KADEŘÁBKOVÁ, 2011. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 474 s. Monografie. ISBN 978-80-7380-304-9.
- ZÁKONY PRO LIDI, 2010 – 2017. *Zákon č. 128/2000 Sb.* [online]. Praha [cit. 2017-02-07]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128/historie>
- ZÁKONY PRO LIDI, 2010 – 2017. *Zákon č. 129/2000 Sb.* [online]. Praha [cit. 2017-02-07]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-129>
- ZÁKONY PRO LIDI, 2010 – 2017. *Zákon č. 248/2000 Sb.* [online]. Praha [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-248#cast2>
- ZDRAVOTNICKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA ZLÍNSKÉHO KRAJE, p. o., 2017. *Technika pro Zdravotnickou záchrannou službu Zlínského kraje* [online]. Zlín [cit. 2017-02-24]. Dostupné z: http://www.zszlin.cz/stranka_vypis.php?id=2&dd=projekty
- ZLÍN, 2017. *Město řemeslníků a obchodníků* [online]. Zlín [cit. 2017-02-14]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/mesto-remeslniku-a-obchodniku-cl-69.html>
- ZLÍNSKÝ KRAJ, 2016. *Transformace pobytových služeb pro osoby se zdravotním postižením ve Zlínském kraji* [online]. Zlín [cit. 2017-02-24]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/transformace-pobytovyh-sluzeb-pro-osoby-se-zdravotnim-postizenim-ve-zlinskem-kraji-cl-3879.html>
- ZLÍNSKÝ KRAJ, 2016. *Regionální stálá konference* [online]. Zlín [cit. 2016-10-25]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/regionalni-stala-konference-cl-3020.html#rozumim>
- ZLÍNSKÝ KRAJ, 2016. *Rozpočet Zlínského kraje* [online]. Zlín [cit. 2017-02-17]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/rozpocet-zlinskeho-kraje-cl-2559.html>
- ZLÍNSKÝ KRAJ, 2016. *Základní charakteristika kraje* [online]. Zlín [cit. 2017-02-14]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/zakladni-charakteristika-kraje-cl-3685.html>
- ŽÍTEK, Vladimír a Viktorie KLÍMOVÁ, 2008. *Regionální politika*. Brno: Masarykova univerzita, 106 s. ISBN 978-80-210-4761-7.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

- CLLD Komunitně vedený místní rozvoj.
- ESIF Evropské strukturální a investiční fondy.
- IROP Integrovaný regionální operační program.
- MAS Místní akční skupina.
- MMR Ministerstvo pro místní rozvoj.
- NSK Národní stálá konference.
- OP Operační program.
- OPTP Operační program Technická pomoc.
- OSVČ Osoba samostatně výdělečně činná.
- RAP Regionální akční plán.
- RSK Regionální stálá konference.
- SRR Strategie regionálního rozvoje.

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Počet obcí v jednotlivých správních obvodech ORP (zdroj: vlastní zpracování, Český statistický úřad, © 2017).....	41
Tabulka 2: Vývoj nezaměstnanosti ve Zlínském kraji (zdroj: vlastní zpracování, Český statistický úřad, © 2017)	47
Tabulka 3: Vývoj příjmů a výdajů Zlínského kraje (zdroj: vlastní zpracování, Monitor – státní pokladna, © 2017)	47
Tabulka 4: Počet projektů v jednotlivých fázích ve Zlínském kraji (zdroj: vlastní zpracování, Odbor strategického rozvoje kraje, © 2017).....	55
Tabulka 5: Mezikrajské srovnání absolutní výše dotace u jednotlivých OP – část 1 (zdroj: vlastní zpracování, MMR, © 2017).....	57
Tabulka 6: Mezikrajské srovnání absolutní výše dotace u jednotlivých OP – část 2 (zdroj: vlastní zpracování, MMR, © 2017).....	57
Tabulka 7: Stav projektů v různých fázích schvalování (zdroj: vlastní zpracování, MMR, © 2017).....	58

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Počet obyvatel ve Zlínském kraji v období 2008 – 2016 (zdroj: vlastní zpracování, Český statistický úřad, © 2017).....	43
Graf 2: Počet obyvatel v ORP Zlínského kraje (zdroj: vlastní zpracování, Český statistický úřad, © 2017)	44
Graf 3: Věková pyramida Zlínského kraje v letech 2009 a 2015 (zdroj: vlastní zpracování, Český statistický úřad, © 2017).....	45
Graf 4: Podnikatelské subjekty dle právní formy (zdroj: vlastní zpracování, Český statistický úřad, © 2017)	46
Graf 5: Výdaje Zlínského kraje za rok 2016 (zdroj: vlastní zpracování, Monitor – státní pokladna, © 2017)	48
Graf 6: Příjmy Zlínského kraj za rok 2016 (zdroj: vlastní zpracování, Monitor – státní pokladna, © 2017)	49
Graf 7: Mezikrajské srovnání absolutní výše dotace u jednotlivých OP (zdroj: vlastní zpracování, MMR, © 2017)	56
Graf 8: Srovnání ORP dle podaných žádostí za rok 2016 v jednotlivých OP (zdroj: vlastní zpracování, MMR, © 2017).....	60
Graf 9: Vztah respondentů ke Zlínskému kraji (zdroj: vlastní zpracování)	70
Graf 10: Počet respondentů dle ORP (zdroj: vlastní zpracování).....	71
Graf 11: Žádané projekty v jednotlivých ORP (zdroj: vlastní zpracování).....	72
Graf 12: Věková struktura respondentů dle pohlaví (zdroj: vlastní zpracování).....	73

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Celkové způsobilé výdaje podaných projektů (zdroj: Odbor strategického rozvoje kraje, © 2017).....	61
---	----

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P1: Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Tento dotazník je určen občanům Zlínského kraje a slouží ke zjištění jejich spokojenosti a potřeb v oblasti projektových záměrů financovaných z evropských dotačních programů, které by uvítali ve svém okolí.

Dotazník je anonymní a poslouží jako podklad k diplomové práci na téma Identifikace absorpční kapacity ve Zlínském kraji za rok 2016 a návrh doporučení na její podporu.

Předem děkuji za Váš čas.

Jaký je Váš vztah ke Zlínskému kraji?

- a) Místo bydliště
- b) Místo pracoviště/studia
- c) Místo bydliště i pracoviště/studia

Prosím uveďte konkrétní místo bydliště.

Víte co jsou to dotační prostředky EU? Pokud ano, stručně popište.

Zaregistroval/a jste v posledních letech změny ve Vaší obci, které byly realizované z prostředků Evropské unie? Pokud ano, prosím stručně vypište.

Jaké konkrétní projekty byste ve Vaší obci uvítali?

- a) občanská vybavenost (obchody, knihovny, pošty)
- b) ubytovací a restaurační zařízení
- c) sportovní zařízení, plochy, hřiště
- d) školská zařízení
- e) kulturní zařízení (kina, divadla, muzea, galerie)
- f) investice do dopravní obslužnosti a infrastruktury
- g) jiné

Vaše pohlaví?

- a) žena
- b) muž

Vaše věková kategorie.

- a) do 14 let
- b) 15 – 34 let
- c) 35 – 59 let
- d) 60 let a více

Vaše pozice na trhu práce.

- a) žák/student
- b) zaměstnanec/OSVČ
- c) nezaměstnaný
- d) mateřská/rodičovská dovolená
- e) důchodce